

QUARTERLY BULLETIN

2001 - II

October 19, 2001
Issue no. 60

Correspondence related to this report should be addressed to the Research Department of the Centrale Bank van Aruba
Havenstraat 2, Oranjestad
Telephone (297) 822509
Telefax (297) 832251
Website: www.cbaruba.org
E-mail: cbaua@setarnet.aw

© 2001 De Centrale Bank van Aruba

The information contained in this report may be published and copied for educational and noncommercial purposes, provided the source is acknowledged.

ISSN: 0920-9905

CONTENTS

I. Developments in the second quarter of 2001

- 1.1 Introduction 1
- 1.2 The real sector 1
- 1.3 Money and credit 5
- 1.4 Nonmonetary financial institutions 6
- 1.5 Government finance 8
- 1.6 Balance of payments 10

II. Notices

- 2.1 **Bouwen aan een hoeksteen van financiële stabiliteit** 15
Voordracht door dr. A.R. Caram, President van de Centrale Bank van Aruba, ter gelegenheid van de officiële start van de bouw van haar nieuwe kantoor, Oranjestad, 7 september 2001.
- 2.2 **Remarks on the occasion of the laying of the cornerstone of the Central Bank of Aruba's new building** 19
Address by dr. R.R. Croes, Minister of Finance, September 7, 2001.
- 2.3 **Public Information Notice (PIN) No. 01/93:** 21
IMF Concludes 2001 Article IV Consultation with the Kingdom of the Netherlands – Aruba, September 7, 2001.
- 2.4 **Financieel-economisch beleidsadvies 2001-2005** 25
Aangeboden aan de Gouverneur van Aruba in verband met de kabinetsformatie, 28 september 2001.
- 2.5 **Admission requirements for insurance companies operating in or from Aruba** 45

III. Statistical annex

General note 49

Tables:

1 Real sector

- 1.1 Tourism 50
- 1.2 Growth in stay-over tourism 51
- 1.3 Consumer price indices 52
- 1.4 Percentage price changes 53
- 1.5 Construction activities 54
- 1.6 Utilities 55
- 1.7 Merchandise foreign trade by country 56
- 1.8 Merchandise foreign trade by product category 57
- 1.9 Oil refining 58

2 Monetary developments

- 2.1 Monetary survey 59
- 2.2 Components of broad money 60
- 2.3 Causes of changes in broad money 61
- 2.4 Foreign assets 62

3 Monetary institutions

- 3.1 Consolidated balance sheet of the money-creating institutions 63
- 3.2 Detailed balance sheet of the Centrale Bank van Aruba 65
- 3.3 Bank notes issued 67
- 3.4 Coins issued 68

4 Commercial banks

- 4.1 Summary account 69
- 4.2 Prudential ratios 69
- 4.3 Detailed balance sheet 70
- 4.4 Commercial banks' loans to domestic sectors by kind of economic activity 74
- 4.5 Commercial banks' loans to domestic sectors by kind of economic activity 75

5 Nonmonetary financial institutions

- 5.1 Financial survey 76

6 Interest rates

- 6.1 Interest rates of commercial banks 77

- 6.2 Central Bank lending rates 78
- 6.3 Central Bank-offered rates on commercial banks' deposits 78
- 6.4 London interbank-offered rates on U.S. dollar deposits 78
- 6.5 Government security markets 79

7 Public finance

- 7.1 Government financial operations 80
- 7.2 Government revenue 81
- 7.3 Government's position with the monetary system 82

8 International transactions

- 8.1 Balance of payments 83
- 8.2 Components of the current account 84
- 8.3 Components of the capital and financial account 85
- 8.4 Balance of payments by sectors 86
- 8.5 Breakdown of merchandise trade 87
- 8.6 Official foreign exchange rates (selling) (Period averages) 88
- 8.7 Official foreign exchange rate (selling) (End of period) 89

Explanatory notes to the tables 91

I. Developments in the second quarter of 2001

1.1 Introduction

During the second quarter of 2001, overall economic growth appears to have slowdown, and inflationary pressures have weakened. Some gains were recorded in the tourism sector, but the increase in consumption spending abated and private investment remained subdued, contributing to a decline in merchandise imports and a slower credit growth. Net domestic money creation, which was half the level of the second quarter of 2000, was largely brought about by a commercial loan to the government.

For the fourth consecutive quarter, government spending exceeded revenue, resulting in an estimated AFL 10 million financial deficit on a cash basis, i.e., AFL 4 million larger than in the preceding quarter. Higher personnel costs, due particularly to increases in salaries and health insurance contributions, combined with a decline in receipts from both nontax and tax revenue, put strains on its already fragile liquidity position, and resulted in an AFL 34 million rise in unmet financing requirements. Including this factor, the financial deficit surged to an estimated AFL 44 million. To safeguard financial stability and support investors' confidence, budgetary discipline should be restored without further delay.

Despite a notable decline in growth of tourism arrivals from 9 percent in the second quarter of 2000 to 2 percent in the quarter under review, the number of visitor nights increased by 1 percentage point to 6 percent, due to a longer average stay on the island. The rise in registered gross tourism receipts weakened by 3 percentage points to 9 percent. However, it is clear that the decelerating growth in the United States, the main suppliers' market for Aruba, and the terrorist attack on that country on September 11 will exert a strong adverse effect on this sector during the remainder of the year.

In the external sector, a positive turnaround in the current account, mainly due to increased export activities in the oil sector, was more than offset by a significant deterioration in the capital and financial accounts. On balance, net foreign assets of the banking system (excluding revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings) fell by AFL 27 million to AFL 590 million, compared to the end of March 2001, but were merely AFL 2 million larger than a year earlier. The 12-month non-oil merchandise import coverage ratio remained at 5.8 months, well within the 5-6 months target range.

1.2 The real sector

Tourism

In the second quarter of 2001, growth in the number of stay-over visitors decelerated from 9 percent in the corresponding period of 2000 to 2 percent, while the increase in visitor nights accelerated by a slight 1 percentage point to 6 percent (see table A). As a result, the average hotel occupancy rate increased by 3.1 percentage points to 74.9 percent. Preliminary survey data from the Central Bureau of Statistics indicate that the average daily rate of the hotels went up by 5 percent to AFL 217 million, and the

revenue per available room by 13 percent to AFL 123 million. Room tax receipts surged by 44 percent to AFL 6 million, partly reflecting the introduction of a higher tariff as of September 2000. Growth in tourism receipts, as registered in the balance of payments statistics, amounted to 9 percent, compared to 12 percent in the corresponding period a year earlier. Its share in the total current account receipts (excluding oil and free-zone sectors) grew by 1 percentage point to 77 percent. Visitors' expenditure, as calculated by the Central Bureau of Statistics, increased by 1 percent to AFL 329 million.

Table A: Indicators of tourism activity

	1999	2000	2000		2001	
			I	II	I	II
1. a. Tourism receipts (x AFL million) 1)	1,411.6	1,535.3	454.7	372.4	468.3	405.2
b. Tourism expenditure (x AFL million) 2)	1,184.3	1,319.3	354.1	327.1	381.0	329.2
2. Stay-over visitors (x 1,000)	683.3	721.2	179.2	175.9	183.6	179.6
3. Market shares (in percentage)						
a. United States	61.8	63.5	68.5	66.7	71.6	70.4
b. Venezuela	15.2	15.5	9.9	13.6	9.1	12.9
c. The Netherlands	4.7	4.2	4.2	4.1	3.9	3.6
d. Colombia	4.3	4.3	3.5	5.1	2.7	3.3
e. Other countries	14.0	12.5	13.9	10.5	12.7	9.8
4. Visitor nights (x 1,000)	5,143.3	5,247.8	1,380.9	1,199.7	1,371.4	1,269.2
5. Average nights stayed	7.5	7.3	7.7	6.8	7.5	7.1
6. a. Receipts per visitor night (AFL)	274	293	329	310	341	319
b. Average daily expenditure 3) (AFL)	197	204	207	209	215	212
7. Average hotel occupancy rate	77.0	76.0	81.6	71.8	83.6	74.9
8. Average daily rate hotels (AFL) 4)	217	233	291	206	316	217
9. Revenue per available room (AFL) 4)	124	129	176	109	197	123
10. Room tax receipts (x AFL million) 5)	18.6	22.5	7.0	4.3	9.3	6.2
11. Cruise visitors (x 1,000)	289.1	490.0	208.8	85.5	195.7	92.5
12. Number of cruise ship calls	230	331	150	50	126	50
13. Contribution to current account 6)	71	74	78	76	81	77

1) Gross receipts from stay-over and cruise tourism, as well as other tourism-related income (including, inter alia, the sale proceeds of time-share units) as recorded on a cash basis in the balance of payments.

2) Travel-related expenditure by stay-over visitors, before (e.g., pre-paid packages), during, and immediately after a trip as estimated by the CBS via a special survey.

3) Expenditure in Aruba only (thus, excluding for example payments for pre-paid packages), as calculated by the CBS.

4) Including time-share.

5) Excluding tax receipts related to previous periods.

6) Tourism receipts as a percentage of current account receipts, excluding the oil and free-zone sectors.

Source: CBA, CBS, Aruba Tourism Authority, Cruise Tourism Authority, Tax Collector's Office.

Despite the economic downturn in the United States, the number of stay-over visitors from that country, as well as their nights spent on the island, rose, i.e., by 8 percent and 11 percent, respectively. Their share in the total surged by 3.7 percentage points to 70.4

percent, mainly as a result of special marketing efforts of the Aruba Tourism Authority. The second market, Venezuela, registered a 3 percent decline to 23,240 visitors. Consequently, its market share dropped by 0.7 percentage point to 12.9 percent. Still, the number of nights rose by 6 percent, reflecting an increase in the length of stay. The shortage in airlift capacity affected efforts to tap the potential of this market. The declining trend in the number of visitors from the Netherlands, which began in the second quarter of 2000, continued, causing its market share to fall by 0.5 percentage point to 3.6 percent, due to the depreciation of the Dutch guilder vis-à-vis the Aruban florin, and the lack of effective marketing tools. The number of nights also shrank, i.e., by 2 percent.

After some weakening in the preceding quarter, the number of cruise passengers went up by 8 percent to 92,484, largely because some mega ships included Aruba into their itinerary. The number of ship calls remained unchanged at 50, reflecting an increase in passenger capacity.

Construction

Activities in the construction industry appear to have slow down. In both, the private and public sectors fewer new projects were initiated. Indicative is that imports of cement shrank by 25 percent, while in the second quarter of 2000 a 6 percent increase was recorded. The number of construction permits granted by the Department of Public Works decreased by a further 5 percent to 325, following a 42 percent drop (see statistical annex table 1.5). However, the value of these permits rose by 38 percent to AFL 55 million. The number of electrical installations approved was 5 percent lower (second quarter 2000: 2 percent increase).

Utilities

After a 9 percent increase in the second quarter of 2000, domestic water consumption decreased by a slight 1 percent in the period under review (see statistical annex table 1.6). In contrast, growth in consumption of both electricity and gas went up from 4 percent to 5 percent. Consequently, the weighted utilities consumption index rose by 3.3 percentage points to 126.5, as against a 7.9 percentage points increase in the corresponding period of 2000.

Merchandise trade

Trade figures (on a transaction basis), published by the Central Bureau of Statistics, show that merchandise imports (excluding mineral fuels and free-zone goods) fell by 3 percent to AFL 295 million, compared to a 6 percent decrease in the second quarter of 2000 (see statistical annex table 1.7 and 1.8). The declining trend in imports, initiated in the second quarter of 2000, reflects the slowdown in domestic economic activities. Exports also shrank, i.e., by 14 percent to AFL 13 million, compared to a 9 percent increase, mainly due to a 54 percent decrease in the exports of live animals and animal products. Consequently, the trade deficit narrowed by AFL 8 million to AFL 282 million. About 61 percent of imports originated from the United States, while 31 percent of Aruba's merchandise (mainly consisting of live animals and animal products, as well as art objects and collector's items) was exported to that country.

Oil refining and transshipment

On April 9, 2001, a fire led to a temporary shut down of the refinery's activities, and oil throughput dropped by 40 percent in the second quarter, as against a 17 percent increase in the corresponding period of 2000 (see statistical annex table 1.9). Import payments shrank by 59 percent to AFL 224 million. Even so, export receipts remained virtually unchanged at AFL 545 million, largely because recourse was taken to available inventories. At the end of the second quarter of 2001, 564 persons were employed at the refinery, i.e., 13 persons less than a year earlier.

Price developments

Inflation, measured as a quarterly average change in the consumer price index, abated by 1.4 percentage points to 3.0 percent (see table B). This abatement was largely brought about by the categories "housing" and "transport & communication", following reductions in the (world market oil price linked) water and electricity tariffs, as well as in gasoline prices. In contrast, a notable increase was recorded in the category "clothing & footwear". On an annual basis, the inflation rate picked up by a marginal 0.1 percentage point to 3.6 percent. The 12-month average inflation, adjusted for the energy components (i.e., water, electricity, and gasoline), rose by 0.6 percentage point to 3.0 percent.

Table B: Consumer price index
(Percentage change)

	1999	2000	2000		2001	
			I	II	I	II
	<i>(Period average)</i>					
Total index	2.3	4.0	3.9	4.4	3.4	3.0
a. Food	2.1	1.8	1.6	1.6	2.9	3.1
b. Beverage & tobacco	1.3	1.5	2.0	1.8	-0.4	-0.3
c. Clothing & footwear	5.5	5.6	3.0	4.9	8.8	8.3
d. Housing	2.0	8.1	9.0	10.2	3.6	2.5
e. Housekeeping & furnishing	3.1	3.5	3.5	3.9	3.4	3.3
f. Health	0.3	0.4	0.5	0.5	0.1	0.1
g. Transport & communication	0.6	3.0	3.3	3.1	1.6	1.4
h. Recreation & education	2.7	3.9	3.7	4.1	2.5	1.9
i. Other	1.7	3.0	2.4	3.1	3.3	3.0
	<i>(Twelve-month average)</i>					
Aruba	2.3	4.0	2.9	3.5	3.9	3.6
United States	2.2	3.4	2.6	2.9	3.4	3.4
Curaçao	0.4	5.8	2.0	3.7	4.8	3.8
The Netherlands	2.2	2.5	2.2	2.2	3.1	3.7
Real exchange rate index (1995=100) 1)	101.3	102.0	101.5	101.7	102.0	101.9

1) Relative to the U.S.A. Based on CPI 12-month averages.

Source: CBA, CBS Aruba, CBS Netherlands, CBS Netherlands Antilles, U.S. Bureau of Labor Statistics.

The inflation differential with Aruba's major trading partner, the United States, narrowed to only 0.2 percentage point, mainly because price increases in the US were more pronounced. The real exchange rate of the florin vis-à-vis the dollar went up

accordingly to 101.9. The inflation differential with the Netherlands turned around from 1.3 percentage point to -0.1 percentage point. The Dutch inflation accelerated significantly, partly related to increases in the VAT rates and the “ekotax”, as well as higher prices for gasoline, electricity and gas in that country. The inflation differential with Curaçao remained unchanged at -0.2 percentage point (see table B).

1.3 Money and credit

Causes of changes in money supply

In the second quarter of 2001, money supply shrank by AFL 17 million or 1 percent to AFL 1.8 billion, compared to the preceding quarter (see table C and statistical annex table 2.1). Narrowly defined money (i.e., currency in circulation and demand deposits) declined by AFL 14 million (2 percent), due to decreases in demand deposits denominated in Aruban florin, as well as in foreign currency. Quasi-money—comprising time and savings deposits and treasury bills held by the public—also fell, i.e., by 3 million (0.2 percent), reflecting mainly a decrease in short-term time deposits. On an annual basis, growth in money supply decelerated from 9 percent a year earlier to only 1 percent.

Table C: Causes of changes in money supply
(In AFL million)

	1999	2000	2000		2001	
			I	II	I	II
1. Net domestic money creation	141.8	82.9	37.0	23.9	-16.4	10.3
a. Net domestic credit	150.4	115.8	63.9	34.6	11.1	37.5
- Public sector	21.3	-13.4	1.7	-11.7	1.9	22.5
- Private sector	129.2	129.3	62.2	46.4	9.2	15.0
b. Other domestic factors	-8.6	-32.9	-26.9	-10.7	-27.5	-27.2
2. Inflow of foreign funds 1)	18.5	-43.8	31.9	-15.0	89.4	-27.0
a. Current account transactions	-585.0	531.2	507.8	-236.7	600.7	640.8
b. Net capital inflow 2)	603.5	-575.0	-475.9	221.7	-511.3	-667.8
3. Broad money creation	160.3	39.2	68.9	9.0	73.0	-16.7
a. Money	43.4	5.8	0.7	38.7	30.0	-14.0
b. Quasi-money	116.9	33.3	68.2	-29.7	43.1	-2.7
<i>(12-month percentage change)</i>	<i>(10.4)</i>	<i>(2.3)</i>	<i>(9.1)</i>	<i>(8.8)</i>	<i>(2.4)</i>	<i>(1.0)</i>

1) Revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings are excluded in order to approximate the net import of foreign funds by the nonmonetary sectors.

2) Including items not yet classified and errors and omissions.

Source: CBA.

The monetary contraction in the quarter under review was caused mainly by an AFL 27 million net outflow of funds to abroad. Net foreign assets of the commercial banks shrank by AFL 72 million, while the Bank’s foreign exchange reserves increased by AFL 45 million. On balance, net foreign assets (excluding revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings) declined by 4 percent to AFL 590 million at the end of June 2001, and its share in total money supply by 1 percentage point to 33 percent.

In the period under review, an AFL 10 million rise in net domestic assets was brought about by an AFL 38 million or 2 percent credit growth, which was largely offset by an AFL 27 million decline in the non-credit related balance sheet items, partly comprising clearing balances of the banking system. The financial transactions of the government with the banking system contributed with AFL 23 million to the net domestic money creation, due to the acquiring of an AFL 30 million short-term bridge loan. Claims on the private sector rose by AFL 15 million (1 percent), reflecting increases in housing mortgages and consumer credit of AFL 13 million (3 percent) and AFL 3 million (1 percent), respectively. On the other hand, loans to enterprises fell by a slight AFL 1 million (0.2 percent).

During the first six months of 2001, growth in money supply eased from AFL 78 million or 5 percent in the corresponding period of 2000 to AFL 56 million or 3 percent. Net inflow of foreign funds amounted to AFL 63 million, up by AFL 46 million compared to a year earlier, while net domestic assets decreased AFL 6 million. Claims of the private sector rose by AFL 24 million, due to increases in housing mortgages, loans to enterprises, and consumer credit of AFL 20 million (5 percent), AFL 5 million (1 percent), and AFL 2 million (0.4 percent), respectively. Overall credit growth of the banking system amounted to 1 percent, i.e., 5 percentage points below the Bank's guideline for 2001.

Interest rates

Lower liquidity positions in the banking sector pushed up interest rates paid on both short- and long-term time deposits in the quarter under review: the average rate increased by 30 basis points to about 6.5 percent. The savings deposit rate remained unchanged at around 4 percent. Consequently, the weighted average deposit rate widened by 30 basis points to 6.3 percent (see statistical annex table 6.1). On the lending side, the average loan rate increased by 0.4 percentage point to 12.2 percent, mainly as a result of higher housing mortgage rates. In contrast, consumer loan rates and commercial mortgage rates declined by 70 basis points and 50 basis points to 17 percent and 10.4 percent, respectively. The interest rate margin, i.e., the difference between the weighted average deposit and loan rate, widened by 1 percentage point to 5.9 percentage points.

1.4 Nonmonetary financial institutions

The balance sheet

Compared to the preceding quarter, the aggregated assets of the nonmonetary financial institutions increased by AFL 17 million or 1 percent to AFL 1.4 billion at the end of June 2001 (see table D and statistical annex table 5.1). This was mainly the result of an AFL 19 million rise in domestic claims, reflecting both higher claims on the government (AFL 12 million) and on the private sector (AFL 7 million). On the other hand, net foreign assets contracted by AFL 2 million to AFL 418 million. This amount is more than twice the net foreign assets position of the commercial banks. On the liability side, both the pension fund provisions and the insurance reserve fund went up by AFL 17 million (2 percent) and AFL 6 million (3 percent), respectively, while miscellaneous items fell by AFL 7 million (11 percent).

Table D: Nonmonetary financial institutions 1)
(End of period, in AFL million)

	2000				2001	
	I	II	III	IV	I	II
1. Net foreign assets	397.5	412.3	424.7	422.0	419.9	418.2
2. Domestic assets	1,165.6	1,181.1	1,223.9	969.6	978.2	997.1
a. Government	615.2	627.0	636.8	375.0	384.8	397.2
b. Private sector	550.4	554.1	587.1	594.6	593.4	599.9
3. Total assets=total liabilities	1,563.1	1,593.5	1,648.6	1,391.6	1,398.1	1,415.3
4. Borrowings and deposits	64.0	69.8	74.0	66.1	66.8	67.4
a. Government	36.6	41.6	45.6	36.6	36.6	36.6
b. Other residents	27.3	28.1	28.4	29.5	30.1	30.8
5. Pension fund provisions	1,231.1	1,259.1	1,281.5	1,022.5	1,031.0	1,047.8
6. Insurance reserve fund	213.0	218.1	222.8	232.7	241.7	247.8
7. Other items, net	55.0	46.6	70.3	70.2	58.7	52.2

1) Comprise mortgage banks, pension funds (including APFA), life insurance companies, finance companies, the Aruban Investment Bank, and the Social Security Bank.

Source: CBA.

The mortgage market

During the period under review, housing mortgages of the nonmonetary financial institutions grew by AFL 6 million or 1 percent to AFL 432 million, due to increases of AFL 5 million in the portfolio of the mortgage banks and AFL 1 million in that of the pension funds. In contrast, lending by the life insurance companies fell slightly. Mortgages granted by the commercial banks went up by AFL 13 million (3 percent). As a result, the share of the latter in the total increased from 48.9 percent in the previous quarter to 49.3 percent.

Table E: Housing mortgages
(End of period, in AFL million)

	2000				2001	
	I	II	III	IV	I	II
1. Total	758.8	781.6	812.4	821.6	834.2	852.7
2. Commercial banks	360.5	379.4	394.9	400.5	407.9	420.5
3. Mortgage banks	273.5	273.6	282.6	283.3	284.5	289.2
4. Pension funds	59.8	58.9	60.6	62.7	65.1	66.3
5. Life insurance companies	63.6	67.7	72.5	73.3	74.6	74.4
6. Other	1.3	2.0	1.7	1.8	2.2	2.2

Source: CBA.

1.5 Government finance

Financial operations

In the quarter under review, government revenue declined by AFL 32 million or 17 percent to AFL 150 million, compared to the second quarter of 2000 (see statistical annex table 7.1). All categories contributed to this decline. Tax receipts fell by AFL 4 million or 3 percent to AFL 132 million, reflecting mainly a decline in revenue from import duties (see statistical annex table 7.2). No foreign grants were transferred, while AFL 17 million was received in the second quarter of 2000. In addition, nontax revenue fell by AFL 11 million or 37 percent to AFL 18 million, due to lower dividend transfers from the national telecommunications company Setar.

Provisional estimates of the Bank indicate that government spending on a cash basis was reduced by AFL 15 million or 8 percent to AFL 161 million. The employer's contribution to APFA and payments to suppliers of goods and services were curbed, amounting to only AFL 4 million and AFL 16 million, respectively. The government paid AFL 22 million to the General Health Insurance (AZV). Investment-related outlays were halved to a mere AFL 2 million. Available development funds were again not utilized, due to the legal problems associated with the formalization of the Fondo Desaroyo Aruba. In contrast, wages and wage subsidies increased by AFL 3 million (4 percent) and AFL 2 million (9 percent), respectively. Wage-related payments totalled AFL 103 million, equivalent to 64 percent of cash expenditure, up by 5 percentage points.

On balance, the AFL 7 million financial surplus recorded in the second quarter of 2000 turned into an AFL 10 million deficit on a cash basis in the period under review. The registered unmet financing requirements rose by AFL 34 million, mainly as a result of increases in payment arrears to suppliers of goods and services and to the APFA (see table F). When taking this factor into account, an AFL 44 million financial deficit is obtained. For the first half of the year, this deficit surged to AFL 74 million, up from AFL 51 million in the corresponding period a year earlier.

The government attracted an AFL 30 million bridge loan from a commercial bank to finance its deficit, as well as to repay maturing bonds and foreign debts amounting to AFL 16 million and AFL 1 million, respectively. Consequently, its gross liabilities to the monetary system rose by AFL 26 million to AFL 95 million at the end of June 2001. Deposits with the banking system stood at AFL 72 million, of which AFL 35 million was earmarked to meet possible future claims and AFL 31 million for development projects. On balance, net liability to the banking system increased by AFL 21 million to AFL 23 million (see statistical annex table 7.3).

Outstanding debt

At the end of June 2001, outstanding public debt (excluding guarantees) amounted to AFL 948 million, i.e., AFL 230 million smaller than a year earlier (see table G). This decline was caused by administrative adjustment, in both short- and long-term nonnegotiable domestic debt of AFL 92 million (41 percent) and AFL 145 million (33 percent) respectively, following a consensus on a framework for future analysis of the financial relation between the government and the APFA. In addition, negotiable domestic debt fell by AFL 37 million (20 percent) due to the repayment of maturing bonds.

Table F: Government financial operations 1)
(in AFL million)

	1999	2000	2000		2001	
			I	II	I	II
1. Total revenue and grants	701.5	742.2	155.0	181.9	162.5	150.1
a. Tax revenue	608.6	624.5	144.0	136.1	142.3	131.9
b. Nontax revenue	91.5	100.8	11.0	28.9	20.2	18.2
c. Grants	1.4	16.9	0.0	16.9	0.0	0.0
2. Expenditure and items n.i.e. 2)	725.5	772.7	155.6	175.4	168.6	160.5
3. Financial deficit (-)	-24.1	-30.5	-0.6	6.5	-6.1	-10.4
4. Net foreign capital	13.3	60.8	-0.2	-0.6	4.2	-0.6
5. Net domestic capital 3)	-10.5	-16.9	-0.9	5.8	0.0	-11.4
6. Net recourse to the monetary system (-)	-21.3	13.4	-1.7	11.7	-1.9	-22.5

7. Memorandum item						
a. Unmet financing requirements 4)	158.2	41.3	193.8	214.8	65.3	99.1

1) Preliminary figures and estimates on a cash basis.

2) In 2000, the settlement of the debt resulting from the separation of funds associated with the Status Aparte of Aruba in 1986 amounting to AFL 36.9 million is included.

3) Net capital attracted from nonmonetary sectors. Commercial banks' loans to the government are included in item 6.

4) At the end of the period. The unmet financing requirements comprise all unsettled payment obligations to other sectors irrespective of the time frame in which they mature. This concept is broader than the term payment arrears, which according to a definition used by the Ministry of Finance only includes bills with due dates over 90 days. Following the March 2001 consensus between the government and the APFA, the outstanding unmet financing requirements were reduced significantly as of end-December 2000. The adjusted data for the preceding years are still not available.

Source: Department of Finance, Tax Collector's Office, CBA.

In contrast, the foreign debt component rose by AFL 44 million (14 percent) to AFL 363 million due to the acquisition of an US\$ 40 million (AFL 72 million) commercial loan in September 2000. In contrast, the official debt declined, due to an AFL 14 million repayment and an AFL 22 million downward adjustment related to the depreciation of the Dutch guilder and the euro vis-à-vis the Aruban florin.

However, when compared to the first quarter of 2001, total outstanding debt increased by AFL 41 million as a result of an AFL 64 million surge in short-term nonnegotiable domestic debt, including the increase in payment arrears. An AFL 16 million repayment of maturing bonds and an AFL 8 million downward effect related to the depreciation of the Dutch guilder and Euro vis-à-vis the florin counteracted this increase to only some extent.

Table G: Outstanding government debt
(End of period, in AFL million)

	2000				2001	
	I	II	III	IV	I	II
1. Total debt 1)	1,149.5	1,177.7	1,207.8	886.2	907.0	947.8
2. Domestic debt	829.8	858.7	869.3	510.5	536.4	585.0
a. Negotiable	189.2	189.2	167.7	165.1	167.7	152.0
- Treasury bills	32.0	32.0	32.0	29.4	32.0	32.0
- Cash certificates 2)	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0
- Government bonds	149.2	149.2	127.7	127.7	127.7	112.0
b. Nonnegotiable 3)	640.6	669.5	701.6	345.4	368.7	433.0
- Short-term 4)	193.8	224.8	258.8	44.7	68.6	132.9
- Long-term	446.8	444.7	442.8	300.7	300.1	300.1
3. Foreign debt 5)	319.7	318.9	338.5	375.7	370.6	362.8

- 1) Preliminary revised figures and estimates. Excluding guarantees (amounting to about AFL 267 million at the end of March 2001).
- 2) As of the first quarter of 2001, a six-month promissory note of AFL 6 million is included.
- 3) In the fourth quarter of 2000, the short-term debt to and the unfunded accrued liabilities of the APFA were completely eliminated following the March 2001 consensus on a framework for future analysis of the financial relation between the government and the APFA. These adjustments were based on an actuarial valuation based on the 1997 figures.
- 4) Including suppliers' credit and short-term debt to APFA. Excluded are overdue deposits to earmarked accounts at the Bank.
- 5) At end-of-period exchange rates.

Source: Department of Finance.

1.6 Balance of payments

Overall outcome

In the second quarter of 2001, the balance of payments registered an AFL 27 million overall deficit, AFL 12 million larger than in the corresponding period of 2000 (see table H and statistical annex 8.1). The current account turned around from an AFL 237 million deficit to an AFL 641 million surplus. However, the latter was more than offset by an AFL 668 million deficit on the capital and financial account. On an annual basis, the net foreign assets of the monetary sector (including revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings) rose by some AFL 3 million or 0.5 percent to AFL 615 million at the end of June 2001. The end-of-period non-oil merchandise import coverage ratio decreased from 6.3 to 6 months, but the 12-month moving average remained unchanged at 5.8 months.

Oil sector

Following an AFL 276 million deficit in the second quarter of 2000, the current account of the oil sector closed with an AFL 608 million surplus in the quarter under review. This turnaround was brought about by an AFL 687 million or 81 percent increase in exports of refined oil products, which was partly offset by an AFL 170 million or 16 percent decline in imports of crude oil and other goods. On the other hand, the AFL 298 million surplus on the capital and financial account turned into an AFL 611 million deficit, reflecting a substantial decline in intercompany liabilities due

to the positive outcome of the current account. On balance, the oil sector bought a mere AFL 3 million in foreign exchange from the local commercial banks.

Free- zone sector

Export receipts of the free-zone sector rose by AFL 2 million to AFL 26 million, while import payments (f.o.b.) surged by AFL 19 million to AFL 30 million due to the replenishing of stocks. Consequently, its current account deficit rose by AFL 5 million to AFL 7 million. On balance, this sector bought AFL 7 million in foreign exchange from the local commercial banks, as against AFL 3 million in the second quarter of 2000.

Table H: Balance of payments
(in AFL million)

	1999	2000	2000		2001	
			I	II	I	II
1. Current account (net)	-585.0	531.2	507.8	-236.7	600.7	640.8
a. Oil sector	-619.4	490.8	421.7	-275.8	468.3	607.7
b. Free zone	49.0	-6.4	11.1	-2.7	9.2	-7.2
c. Rest of economy	-14.6	46.8	75.0	41.8	123.2	40.3
- Private sector	57.5	156.0	92.2	55.1	137.5	54.5
- Public sector	-72.1	-109.2	-17.2	-13.3	-14.3	-14.2
2. Capital and financial account (net)	618.4	-564.5	-473.9	228.8	-513.9	-667.7
a. Oil sector	660.4	-426.2	-424.7	298.3	-470.3	-611.0
b. Free zone	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
c. Rest of economy	-42.0	-138.3	-49.2	-69.5	-43.6	-56.7
- Private sector	-56.8	-216.0	-49.0	-85.8	-47.8	-56.1
- Public sector	14.8	77.7	-0.2	16.3	-4.2	-0.6
3. Items not yet classified 1)	-14.9	10.5	-2.0	-7.1	2.6	-0.1
4. Overall balance (1+2+3)	18.5	-43.8	31.9	-15.0	89.4	-27.0
5. Banking transactions 2)	-14.0	14.5	-36.2	28.1	-50.1	71.6
6. Increase (-) in official reserves 3)	-4.5	29.3	4.3	-13.1	-39.3	-44.6

Memorandum items:						
7. a. Official reserves (including gold)	434.6	414.9	431.2	445.2	451.6	492.4
b. In months of merchandise imports 4)						
- End-of-period	3.8	3.8	3.9	4.5	4.4	4.8
- Twelve-month average	4.2	4.1	4.2	4.2	4.2	4.2
8. a. Total reserves of the monetary sector	593.6	556.3	626.3	612.2	646.1	615.3
b. In months of merchandise imports 4)						
- End-of-period	5.2	5.2	5.7	6.2	6.3	6.0
- Twelve-month average	5.8	5.7	5.8	5.9	5.8	5.8

1) Including errors and omissions.

2) Minus (-) sign denotes an increase in assets and a decrease in liabilities.

3) Excluding revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings.

4) Excluding the oil sector.

Source: CBA.

Rest of the economy

The current account surplus of the rest of the economy (i.e., excluding the oil and free-zone sectors) narrowed by AFL 2 million to AFL 40 million. Merchandise imports fell by AFL 7 million, reflecting less buoyant economic activity. On the other hand, payments for services went up by AFL 25 million or 15 percent to AFL 192 million, partly related to management fees and communication services, which was more than compensated for by an AFL 33 million or 9 percent increase in registered tourism receipts (second quarter of 2000: 12 percent). The deficit on the income account shrank by AFL 5 million to AFL 3 million, while that on the current transfers account narrowed by AFL 4 million to AFL 15 million.

The deficit on the capital and financial account of the rest of the economy decreased by AFL 13 million or 18 percent to AFL 57 million. Net direct investments recorded an AFL 5 million surplus as against an AFL 35 million deficit in the corresponding quarter of 2000, as a result of repatriation of foreign capital and repayment on intercompany loans. This deterioration was partly offset by a narrowing of the deficit on the portfolio investment account, i.e., from AFL 22 million to AFL 3 million, reflecting a net decrease in outgoing transactions.

II. Notices

2.1 BOUWEN AAN EEN HOEKSTEEN VAN FINANCIËLE STABILITEIT

Voordracht door dr. A.R. Caram, President van de Centrale Bank van Aruba, ter gelegenheid van de officiële start van de bouw van haar nieuwe kantoor, Oranjestad, 7 september 2001.

Excellenties, dames en heren,

1. Inleiding

Namens de Raad van Commissarissen en de Directie van de Centrale Bank van Aruba heet ik u van harte welkom op deze speciale bijeenkomst. Vandaag wordt het formele beginsein gegeven voor de bouw van ons nieuwe kantoor door het leggen van een symbolische hoeksteen. Zelf is de Bank nu alweer 15 jaar geleden van start gegaan met de specifieke opdracht om in figuurlijke zin een hoeksteen van financiële stabiliteit op te bouwen.

Wanneer wij in dit lustrumjaar terugblikken en de door de Bank geleverde prestaties beoordelen, dan mag zonder overdrijving worden gesteld dat zij haar taakopdracht met glans heeft vervuld. Aruba kenmerkt zich bijgevolg door solide monetaire verhoudingen, onder meer tot uitdrukking komend in een vaste wisselkoers met de Amerikaanse dollar en een comfortabele deviezenpositie. Het gunstige financiële klimaat heeft wezenlijk bijgedragen tot de indrukwekkende economische groei die wij samen hebben gerealiseerd.

De Bank voert als hoedster van de waarde van de florin een consistent beleid om ook in de toekomst de stabiliteit en integriteit van het financiële bestel te waarborgen. Met dit doel wordt het beloop van de diverse monetaire aggregaten nauwlettend in de hand gehouden, het toezicht op de financiële instellingen allengs aangescherpt en uitgebreid, alsmede initiatieven ontplooid ter bevordering van een doelmatige afwikkeling van het binnen- en buitenlandse betalingsverkeer. Deze veel omvattende en gewichtige taak wordt door haar team van medewerkers deskundig, enthousiast en zorgvuldig uitgevoerd, in het algemene belang van Aruba.

2. Huidige huisvesting

De tijd is thans aangebroken om in méér letterlijke en materiële zin te gaan bouwen aan een hoeksteen van financiële stabiliteit. Dit doen wij door het neerzetten van een nieuw gebouw waarop onze gemeenschap trots kan zijn. De reden hiervoor is dat onze huidige huisvesting aan de Havenstraat niet meer in alle opzichten voldoet aan de stringente eisen gesteld door de voortgaande vernieuwingsprocessen. Bovendien is het eertijds nodig geweest in de Klipstraat aanvullende kantooruimte te huren, als uitvloeisel van de geleidelijke intensivering van de taken van de Bank en de hiermee samenhangende toename van het aantal medewerkers tot het overigens overzichtelijke aantal van 55 personen.

Door de Raad van Commissarissen en de Directie van de Bank zijn er in de afgelopen jaren diverse mogelijkheden tot nieuwbouw bekeken. Vorig jaar is ter zake wederom een initiatief genomen. Gebaseerd op overwegingen van bedrijfmatige efficiëntie,

bereikbaarheid, representativiteit en veiligheid, is na rijp beraad gekozen voor deze locatie van circa 13.500 m² aan de J.E. Irausquin Boulevard. De Bank is de overheid erkentelijk voor dit in erfpacht toegewezen riant gelegen terrein.

3. Betrokken instanties

Vervolgens is in snel tempo een blauwdruk voor het gehele project ontwikkeld. In mei zijn de ontwerptekeningen aan het publiek gepresenteerd. De bestekken waren toen nagenoeg gereed en de vereiste vergunningen verkregen. De aannemer is daarna begonnen met de terreininrichting en het optrekken van de fundatie. Inmiddels steekt de ruwbouw duidelijk zichtbaar uit boven de schuttingen rond het terrein en richten wij ons alweer op de volgende mijlpaal: het bereiken van het hoogste punt met het bijbehorende spantenbier. Dat moment zal vlak voor de bouwvakantie in december bereikt worden.

Velen hebben bijgedragen aan het van de grond krijgen van het project en zijn momenteel dagelijks bezig met de realisatie daarvan. Ik noem in dit verband:

- het architectenbureau Plan'D2 en dan met name ir. Mathew;
- de aannemer Bohama, onze contractpartner;
- Associated Architects voor de bouwkundige uitwerking en kwaliteitscontrole;
- SEA voor het ontwerp van de werktuigkundige installaties; en
- PIB voor de elektrotechniek en zwakstroom.

Bohama wordt bij haar werkzaamheden ondersteund door diverse uitvoerende partijen, waaronder:

- CHS voor de werktuigkundige installaties;
- Bopel voor de elektrotechniek;
- Nasco voor de beveiliging;
- Netpro voor de data-installaties; en
- Setar voor de telefooncentrale.

Inarch verzorgt voorts het interieurontwerp. De Amerikaanse architect Uecker, in het Arubaanse hotelwezen een oude bekende, heeft de schets gemaakt voor de inrichting van de tuin van bijna 9.800 m², alsmede van het daarbij behorende wegennet en de parkeerruimten. Op de bouwplaats zijn enkele tekeningen opgehangen, die een globale indruk geven van het project.

De totale vloeroppervlakte van het gebouw beslaat ongeveer 3.700 m², verdeeld over twee volwaardige lagen en een dakverdieping. Het geheel zal in juli 2002 worden opgeleverd. Dan zal het personeel gezamenlijk in één kantoor worden ondergebracht. Er zijn mogelijkheden tot vergroting van het gebouw in het geval additionele taken aan de Bank worden toevertrouwd. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat ons beleid zich richt op het beperkt houden van het personeelsbestand. Anderzijds wordt veel geïnvesteerd in het opvoeren van de kwaliteit en de productiviteit van de medewerkers.

4. Financiering

De realisatie van een speciaal gebouw als het onderhavige eist intensief en effectief overleg tussen alle betrokken partijen. Er moeten beslissingen worden genomen die

geld kosten. De technische en financiële trajecten dienen nauwkeurig te worden bewaakt om te zorgen voor een goede prijs/kwaliteit verhouding. Een centrale rol wordt daarbij gespeeld door de bouwmanager afkomstig van onze zusterinstelling de Nederlandsche Bank. Hij wordt gedurende de uitvoering van het werk ondersteund door Spectra N.V. Ook anderen binnen de Bank, verenigd in de Werk- en de Stuurgroep nieuwbouw, steken veel energie en tijd in het project.

Met voldoening vermeld ik dat de totale projectkosten van ongeveer AFL 15 miljoen geheel zullen worden gedekt uit reservering van een deel van de door de Bank in de loop der jaren gemaakte winsten. De bouw wordt dus zoals het hoort op een monetair en bedrijfseconomisch verantwoorde wijze gefinancierd en wel door middel van besparingen gevormd uit eerder verdiend inkomen. In dit verband is het passend de minister van Financiën dr. Croes te danken voor zijn goedkeuring van de gedeeltelijke winstinhoudingen, ondanks de omstandigheid dat het Land zelf kampt met liquiditeitsproblemen. Ik kan hem de verzekering geven dat deze middelen op een verantwoorde en transparante wijze zullen worden besteed. Per slot van rekening financiert de Bank het project met gemeenschapsgelden.

5. Afsluiting

In het licht van de bovenstaande en aangezien genoemde minister politiek verantwoordelijk is voor de operaties van de Bank, is hij de aangewezen persoon om zo dadelijk de symbolische hoeksteen van het gebouw te leggen. Deze steen lijkt op een gewone steen. Het is echter een steen met een eigen, bijzonder karakter. Zij wordt de trotse steen die de bronzen plaquette zal dragen waarop de heugelijke gebeurtenis van vandaag duurzaam herdacht zal worden. Wij zijn zeer ingenomen dat de minister heeft ingestemd met het verrichten van deze handeling. Hij zal thans een korte toespraak houden. Daarna zullen wij samen naar de betreffende plek lopen, alwaar hij op gepaste wijze de vereiste bouwtechnische handeling zal verrichten.

Ik dank u voor uw aandacht.

2.2. REMARKS ON THE OCCASION OF THE LAYING OF THE CORNERSTONE OF THE CENTRAL BANK OF ARUBA'S NEW BUILDING

Address by dr. R.R. Croes, Minister of Finance, September 7, 2001.

Dr. Caram, Members of the Central Board of Directors, and ladies and gentleman. It is a pleasure to be here and to join all of you in congratulating the Central Bank on the laying of the cornerstone of its new building. For 15 years, the Bank has been a leading force in the successful implementation of our Status Aparte by establishing our currency, the Florin, and carefully developing the monetary policy for Aruba. In doing so, the Central Bank has been instrumental in helping Aruba and its economy to achieve the outstanding record of growth, prosperity and stability we have enjoyed since gaining Status Aparte. This is a major investment and a strong vote of confidence in the future of Aruba.

As we congratulate the Central Bank on its new building, we also should thank the Bank for its role as one of the most important institutions in Aruba. The Bank, its Board, its officers and all its employees, work extremely hard to remain a stable and neutral provider of support and advice to the Government. Although at times, we may not always agree completely on certain policy matters, we all can agree on the Central Bank's steadfast commitment to protecting the Florin, its commitment to developing a healthy economy and its commitment to the people of Aruba.

On the last point, I also wish to commend the Central Bank on the investment it has made in the people of Aruba. As many of know, the Bank has appointed the first female Executive Director of a central bank in the entire Kingdom of the Netherlands. We should all be proud that Aruba and the Central Bank are taking the lead in the Kingdom in promoting women to important positions of leadership in the community.

Thank you for your attention.

2.3 IMF CONCLUDES 2001 ARTICLE IV CONSULTATION WITH THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS—ARUBA

Public information notice (pin) no. 01/93, September 7, 2001

On August 22, 2001, the Executive Board of the International Monetary Fund (IMF) concluded the Article IV consultation with the Kingdom of the Netherlands—Aruba.¹

Background

After an investment boom in the tourism sector and upgrades in the oil refinery that supported output growth of 10 percent per year through the mid-1990s, growth declined to a more sustainable level, reaching 4.5 percent in 1999. From mid-2000, output and demand growth have moderated, largely reflecting external developments and tight monetary policy. The most likely prospect for 2001 is a further deceleration in growth to about 1½ percent, caused by the ongoing deterioration in the external environment. Price inflation accelerated from 2.3 percent in 1999 to 4 percent in 2000, owing mainly to imported fuel costs, but also to rapid domestic credit expansion and government consumption outlays. The persistence of an inflation differential vis-à-vis the United States has led to a steady appreciation of the bilateral real exchange rate against the U.S. dollar and some erosion of competitiveness.

Following fiscal consolidation efforts and a virtually balanced budget in 1998, public finances in 1999 and 2000 showed a deteriorating trend, with recurrent liquidity shortages and an accumulation of arrears in 2000. A deficit of 0.3 percent of GDP reopened in 1999 and widened to 0.8 percent in 2000. Despite plans to freeze public employment and contain wages, labor costs increased, while spending on goods and services also rose substantially—encroaching on capital spending, which has remained low. On the revenue side, tax collections in 1999 and 2000 were temporarily boosted by special measures. In 2001 the deficit is expected to widen to about 2½ percent of GDP, reflecting the cost of the universal coverage health system (AZV) introduced in January 2001, increased public employment, and subdued revenue as the tax windfall from the temporary measures fades away.

Since beginning its operations in 1986, the Central Bank of Aruba (CBA) has successfully preserved the fixed exchange rate to the U.S. dollar—its primary monetary policy objective—supported by a strong foreign reserve position. However, despite efforts to liberalize the monetary policy framework, the array of policy instruments has remained essentially limited to credit limits, moral suasion, and liquidity reserve requirements. Following a relaxation of the credit ceiling in 1999

¹ Under Article IV of the IMF's Articles of Agreement, the IMF holds bilateral discussions with members, usually every year. A staff team visits the country, collects economic and financial information, and discusses with officials the country's economic developments and policies. On return to headquarters, the staff prepares a report, which forms the basis for discussion by the Executive Board. At the conclusion of the discussion, the Managing Director, as Chairman of the Board, summarizes the views of Executive Directors, and this summary is transmitted to the country's authorities. This PIN summarizes the views of the Executive Board as expressed during the August, 22, 2001 Executive Board discussion based on the staff report.

and an ensuing surge in credit growth, the CBA returned to a tight monetary stance in 2000, curbing broad money growth and shoring up reserves by reimposing strict constraints on bank credit expansion. As a consequence, the reserve position strengthened to 150 percent coverage of base money and the net foreign assets of the monetary system are within the CBA confidence margin of 5-6 months of non-oil imports.

Executive Board Assessment

Executive Directors agreed with the thrust of the staff appraisal. They commended the authorities for the positive performance of the Aruban economy over the past decade. Directors noted that the economy's sustained expansion had been underpinned by growth-oriented economic policies and accompanied by low inflation and financial stability.

Looking ahead, Directors agreed that the challenge now was to diversify economic activity while consolidating Aruba's position in the tourism market, so as to minimize vulnerability to external shocks and output volatility. Directors emphasized that success in this direction would hinge on policies that strengthen financial stability and attract domestic and foreign savings. These policies should be geared to increasing the public sector's contribution to national savings; reinforcing financial safeguards and the monetary policy framework, coupled with a sequenced liberalization of remaining credit and capital restrictions; and improving transparency and promoting entrepreneurship.

Directors agreed that the authorities' objective of eliminating the budget deficit was appropriate and should be complemented by a modest surplus over the medium term. Directors expressed concern at the deterioration of the budgetary position and urged the authorities to address existing fiscal imbalances without delay. They stressed that it was essential to contain current spending, notably on payroll costs, and restore budgetary discipline, particularly by eliminating payment arrears. Directors also encouraged the authorities to limit the strain on the budget from the public health system by tightening entitlements, introducing co-payments and deductibles, and increasing contribution rates, if necessary. They welcomed the ongoing review of the public employees' pension fund (APFA) and called for a revision of pension entitlements with a view to ensuring the pension system's financial viability.

Directors encouraged the authorities to strengthen budgetary management procedures, and supported the authorities' intentions to reform the tax system and its administration. Directors agreed with the authorities' objectives to simplify the tax system, curtail special tax treatments, and increase reliance on indirect taxes. They suggested that the authorities consider introducing a broad-based consumption tax.

Directors commended the authorities for their prudent management of monetary policy as demonstrated by the credibility of the peg of the Aruban florin to the U.S. dollar, supported by a strong reserves position. Directors considered that the tight monetary policy stance adopted by the Central Bank of Aruba in early 2000 was appropriate and should be maintained until demand pressures abate—a development

that was already underway. They endorsed the authorities' efforts to introduce flexibility in the monetary policy framework, and further liberalize external capital transactions. Directors considered that the gradual elimination of remaining credit and capital balance restrictions should be implemented in parallel with measures to strengthen the liquidity and prudential requirements on the banking system, and with reinforced supervision.

Directors observed that Aruba had made substantial progress in strengthening the regulatory and supervisory framework for onshore and offshore financial activities, including in the area of fighting crime related to international financial transactions. They also welcomed the agreement reached with the OECD on harmful tax practices. The authorities were encouraged to sustain the pace of reforms in the supervisory area through prompt passage of the necessary legislation regarding the regulation of company service providers in the offshore sector.

Directors encouraged the authorities to advance the pace of privatization, particularly in telecommunications, in order to boost private investment and improve productivity and competitiveness. Plans to grant operational autonomy to the Aruban Tourism Agency (ATA) and include the private sector in its management were welcomed.

Directors urged the authorities to intensify their efforts to improve the statistical base, and noted that progress in this area was essential to increase transparency, facilitate economic decision making, and allow effective surveillance. In particular, Directors emphasized the importance of providing timely budgetary data, economic activity and labor market indicators, and national accounts in accordance with standard international methodologies.

Public Information Notices (PINs) are issued, (i) at the request of a member country, following the conclusion of the Article IV consultation for countries seeking to make known the views of the IMF to the public. This action is intended to strengthen IMF surveillance over the economic policies of member countries by increasing the transparency of the IMF's assessment of these policies; and (ii) following policy discussions in the Executive Board at the decision of the Board. The Staff Report for the 2001 Article IV Consultation with Kingdom of the Netherlands—Aruba is also available.

Kingdom of the Netherlands—Aruba: Selected Economic Indicators

	1997	1998	1999	2000
	(Percent change)			
Real economy				
Real GDP	4.1	3.0	4.5	2.5
Nominal GDP	7.2	4.9	6.9	6.6
Tourist earnings	8.9	9.2	8.0	6.2
Inflation (period average)				
CPI (Aruba)	3.0	1.9	2.3	4.0
Real exchange rate index (1995=100) ¹	100.9	101.2	101.3	102.1
	(In millions of U.S. dollars)			
Balance of payments				
Current account	-196	-19	-327	283
(In percent of GDP)	-11.9	-1.1	-17.1	14.4
Non-oil current account	-17	-13	19	19
(In percent of GDP)	-1.0	-0.8	1.0	1.0
Financial and capital account	180	69	338	-305
Errors and omissions	-3	1	-8	7
Change in reserves (- = increase) ²	18	-51	-3	15
	(Percent change)			
Monetary aggregates				
Net foreign assets	-9.2	40.5	3.3	-7.2
Net domestic assets	11.1	1.9	14.4	7.1
Quasi-money	3.7	11.7	11.8	3.0
	(In percent of GDP)			
Public finances central government				
Balance	-1.5	0.0	-0.3	-0.8
External debt	10.1	11.4	10.0	10.6
Domestic debt	15.7	14.4	12.4	11.5
U.S. dollar	The Aruban florin is pegged to the U.S. at Af. 1.79=US\$1.00			
SDR (end of period)	2.42	2.52	2.46	2.33

Sources: Data provided by the Aruban authorities; and IMF staff estimates.

¹Relative to the U.S. dollar. CPI based. Period average.

²Including gold, excluding revaluation differences.

2.4 FINANCIEEL-ECONOMISCH BELEIDSADVIES 2001-2005

Aangeboden aan de Gouverneur van Aruba in verband met de kabinetsformatie, 28 september 2001

1. Conclusies en aanbevelingen

De recente terroristische aanslagen in de Verenigde Staten en de daarna ingetreden teruggang van het internationale vliegverkeer, houden een tegenslag in voor Aruba, die het vooral van het toerisme uit genoemd land moet hebben. Wederom wordt op pijnlijke wijze de kwetsbaarheid van haar eenzijdige economie voor externe schokken voelbaar. Als uitvloeisel hiervan zijn de ontvangsten uit hoofde van het toerisme in september eensklaps gedaald en zullen deze naar verwachting ook gedurende het komende halfjaar fors onder hun normale niveau liggen. Hierdoor zal de reeds dalende tendens in de toename van het reële bruto binnenlandse product voor het eerst in 15 jaar omslaan in een krimp. De repercussies van een en ander zullen zich ook in het komende jaar doen gevoelen, zij het wellicht in afnemende mate.

Al het mogelijke dient te worden gedaan om het hoofd te bieden aan deze terugslag. Het opvangen van de gevolgen daarvan wordt evenwel gehinderd, ten dele doordat de overheid met ernstige liquiditeitsproblemen kampt. Overwogen wordt een lening bij SETAR af te sluiten en de wettelijke bestemming van het Hotelgarantiefonds te wijzigen, zodat de daarin nog aanwezige gelden ook ter stimulering van het toerisme kunnen worden gebruikt. De Bank wijst erop dat het onder deze bijzondere omstandigheden ook verantwoord is een beroep te doen op Nederlandse hulp en bijstand. Solidariteit binnen het Koninkrijk dient prioriteit te krijgen boven het lange termijn streven naar financiële zelfredzaamheid.

Van belang is allereerst dat de teruggang van de algemene bedrijvigheid zo spoedig mogelijk wordt omgebogen en de reële groei van het bbp tot een structureel verantwoord tempo van 3 à 4 procent per jaar wordt opgetrokken. Het oplossen van de juridische problematiek rondom het Fondo Desaroyo Aruba kan hieraan een bijdrage leveren. De economie zal een nieuwe “jump start” moeten maken. Hierbij dient tevens te worden gestreefd naar versterking en diversificatie van de economische structuur door het tot ontwikkeling brengen van enkele nieuwe groeipolen. Anderzijds dienen de schaduwzijden van de groei te worden beheerst. Deze weerspiegelen zich onder meer in een toenemende vraag naar overheidsvoorzieningen, vervuiling van het milieu en sociale knelpunten, mede samenhangend met het relatief grote aantal allochtonen.

Voorts zullen de overheidsfinanciën zonder verder uitstel gesaneerd moeten worden. Hiertoe zijn vooral beperking van de consumptieve uitgaven onvermijdelijk en wel mede door beheersing van de totale loonsom, de kosten van de gezondheidszorg en versoering van de pensioenregeling voor ambtenaren. De overheid dient zich verder te beperken tot de uitvoering van een afgebakend pakket kerntaken. Andere thans door haar ontplooiden activiteiten moeten worden verzelfstandigd of geprivatiseerd. Politieke patronage dient te worden uitgebannen. De economie dient zakelijk te worden gemanaged, waarbij zo veel mogelijk wordt overgelaten aan het initiatief en

de ondernemingsgeest van de private sector. Anderzijds dient het belang van de sociaal-zwakkeren in de gemeenschap niet te worden veronachtzaamd. Ter bereiking van een en ander is een harmonische samenwerking tussen de diverse maatschappelijke groeperingen wenselijk.

Waarborging van de financiële stabiliteit vereist evenzeer dat het voorzichtige monetaire beleid onverminderd wordt voortgezet, teneinde de betalingsbalans te ontzien, de vaste koppeling van de Arubaanse florin aan de Amerikaanse dollar te verzekeren, het vertrouwen van investeerders te behouden en de hiervoor vereiste relatief omvangrijke officiële reserves te beschermen. Daartoe dienen de geldschepping en de diverse binnenlandse kostencomponenten, waaronder met name de lonen, in de hand te worden gehouden.

Ter verdere verbetering van de reputatie van de financiële sector dient het enige jaren geleden ingezette proces van uitbreiding en aanscherping van het bedrijfseconomische toezicht en de anti-witwas wet- en regelgeving te worden voortgezet, zodat deze volledig in overeenstemming worden gebracht met de vigerende internationale normen en standaarden. De trustkantoren en geldtransactiebedrijven dienen onder het wettelijk toezicht van de Bank te worden gebracht, alsook (na verzelfstandiging) het Algemeen Pensioenfonds van Aruba, de Sociale Verzekeringsbank en de Algemene Ziektekosten Verzekering. Daarnaast moeten alle financiële dienstverleners en witwasgevoelige sectoren onder de identificatie- en meldplicht ongebruikelijke transacties vallen.

2. Inleiding

Aruba heeft sinds de verkrijging in 1986 van de Status Aparte binnen het Koninkrijk der Nederlanden op menig terrein indrukwekkende vooruitgang geboekt. De economie is in het bijzonder aangezwengeld door een investeringshause in de toeristische sector rond het begin van de jaren negentig. Nadien is de jaarlijkse stijging van het volume van het bruto binnenlandse product (bbp) stapsgewijs teruggelopen van een gemiddelde van naar schatting bijna 6 procent in de periode 1993-1996 tot ongeveer 3,5 procent in het tijdvak 1997-2000.

Ondanks een mede door de immigratie teweeggebrachte toename van de bevolking met zo'n 50 procent, is het reële per capita bbp gestegen van circa US\$ 7.100 in 1986 tot US\$ 12.500 in 2000 en is thans het hoogste in de regio. De koopkracht van de burgers is derhalve allengs vergroot, ook door het vrijwel geheel wegwerken van de werkloosheid onder de inzetbare arbeidskrachten en het in toom houden van de geldontwaarding. De monetaire verhoudingen zijn solide, hetgeen met name tot uitdrukking komt in een comfortabele officiële deviezenreserve en de vaste wisselkoersverhouding tussen de florin en de dollar. De collectieve faciliteiten zijn voorts verruimd, laatstelijk onder meer door de instelling van een algemene ziektekostenverzekering.

Tot medio 2000 weerspiegelt de aangegeven vermindering van het groeitempo van de algemene bedrijvigheid het feit dat de economie haar capaciteitsgrenzen nadert en een fase van een zekere volwassenheid is ingetreden. De investeringshause is inmiddels goeddeels weggeëbd, mede vanwege een in 1994 ingesteld moratorium op de bouw van nieuwe hotelkamers en het onvoldoende ter hand nemen van infrastructurele projecten als gevolg van de in ernst toenemende liquiditeitsproblemen bij de overheid. Gemeten aan de hand van het aantal overnachtingen, vakt de groei van het toerisme, de hoeksteen van de economie, dan ook steeds verder af en wel van gemiddeld 18 procent in de periode 1989-1992 tot 5 procent in 1993-1996 en vervolgens tot 3 procent in 1997-2000.

Deze tendens wordt versterkt doordat zich rond medio 2000 een aanzienlijke verslechtering van het externe klimaat aankondigt. Er komt vrij abrupt een einde aan een uitzonderlijk lange, bijna 10 jaar durende periode van hoogconjunctuur in de Verenigde Staten, verreweg de belangrijkste handelspartner van Aruba. De stijging van het aantal overnachtingen zakt bijgevolg verder weg en bereikt gedurende de eerste 8 maanden van 2001 een dieptepunt van slechts 1,5 procent ten opzichte van de overeenkomstige periode van het voorgaande jaar, toen er nog sprake was van een stijging van ruim 4 procent.

Vervolgens slaat op 11 september jongstleden de rampspoed toe als terroristische aanslagen in genoemd land het vliegverkeer ontwrichten, de conjunctuur van de belangrijkste economieën verder doen verflauwen en het toerisme wereldwijd een harde klap toebrengen. Deze gebeurtenissen hebben abrupt een diepingrijpende invloed op Aruba en zullen ongetwijfeld bijdragen tot accentverschuivingen bij de diverse beleidsaandachtspunten (zie box 1). Hierbij moet worden bedacht dat het toerisme in 2000 ongeveer AFL 1,5 miljard of 70 procent van de lopende

deviezeninkomsten (exclusief olie en vrije zone) heeft gegenereerd, terwijl haar directe en indirecte bijdrage aan het bbp wordt geschat op circa 60 procent.

Er bestaat nog grote onzekerheid over de verdere nasleep van bedoelde gebeurtenissen en het kwantitatieve effect daarvan op onze economie. Op basis van fragmentarische informatie en globale vooronderstellingen wordt thans aangenomen dat gedurende het vierde kwartaal van 2001 en het eerste kwartaal van 2002 tezamen de ontvangsten uit het toerisme met ruwweg een kwart zullen kunnen dalen ten opzichte van de voorafgaande vergelijkbare periode. Als uitvloeisel hiervan zou het reële bbp in genoemde jaren volgens zeer ruwe prognoses met in totaal ruim 10 procent kunnen verminderen. Het zal wellicht geruime tijd duren voordat het verlies in bedrijvigheid weer volledig goedgemaakt kan worden.

Box 1. Beleidsaandachtspunten

1. Structuurbeleid	- Toerisme- Economische structuur en diversificatie- Verzelfstandiging overheidsbedrijven- Investeringsklimaat- Partnership overheid-private sector- Arbeidsmarkt en lonen
2. Budgettair beleid	- Begrotingsdiscipline- Financieringstekorten en betalingsachterstanden- Structurele aanpassingen- Begrotingscyclus- Schuldbestand en sanering- Ontwikkelingssamenwerking- Statistische informatie en transparantie
3. Overig financieel beleid	- Koppeling florin-dollar- Normatieve geldgroei- Goud- en deviezenreserves- Betalingsverkeer- Bedrijfseconomisch toezicht- Integriteit

3. Het aanbodbeleid

3.1 Inleiding

Het spreekt voor zich dat prioriteit dient te worden gegeven aan het zoveel mogelijk beperken van de negatieve effecten van de huidige economische terugslag, mede door toeristen naar Aruba te lokken via promotiecampagnes en het aanbieden van attractieve reisarrangementen. De inspanningen dienen zich vooralsnog te richten op herstel van de groei. Tevens zal dienen te worden gestreefd naar versterking van de economische structuur van Aruba om het hoofd te bieden aan de toenemende eisen die onder meer de globalisering, alsmede de hiermee gepaard gaande vergroting van de internationale concurrentie en de snelle vernieuwingen met zich brengen.

Een en ander vereist een (ook door de politieke partijen) breed gedragen lange termijnvisie over de richting van de verdere sociaal-economische ontwikkeling, over de beleidsdoelstellingen en over de rol die de diverse actoren daarbij dienen te spelen. Tussen deze actoren dient op hoofdlijnen consensus te worden bereikt. Op basis hiervan dient een sociaal akkoord te worden afgesloten, een pact gevormd om concrete inhoud te geven aan de beleidsdoelstellingen en een nationaal ontwikkelingsprogramma te worden opgesteld ter realisering daarvan. Beslissingen moeten niet worden genomen op grond van louter politieke sentimenten en overwegingen, doch veeleer op basis van zakelijke argumenten en mede rekening houdend met het algemene belang.

Het beleid dient zich te richten op herstel van een structureel verantwoord groeitempo, teneinde te voorkomen dat op termijn het probleem van het bereiken van de grenzen van de groei en het oververhit raken van de economie weer actueel wordt. Door een beheerste groei en door het verleggen van het accent van de ontwikkelingsstrategie in de richting van opvoering van de kwaliteit, dient het duurzaam karakter van de economische ontwikkeling te worden gewaarborgd en de schaduwzijden daarvan te worden beperkt. Op deze wijze kan ook financiële stabiliteit worden gehandhaafd. Het gaat in dit opzicht om het zoeken naar een delicaat evenwicht.

3.2 Uitbreiding en versterking private sector

De private sector zal nog meer dan thans het geval is initiatieven dienen te nemen om de bestaande economische activiteiten te versterken en de levensvatbaarheid van ondernemingen te vergroten. Daarnaast dienen nieuwe (vooral op de export gerichte) projecten ter hand te worden genomen. Bedrijven dienen zich daarbij steeds te houden aan de internationaal aanvaarde gedragsregels, welke tevens zijn gericht op het bevorderen van maatschappelijk verantwoord ondernemen, mede door het afleggen van rekenschap aan de samenleving.

3.3 Rol van de overheid

3.3.1 Overheidsgedrag

Het overheidsoptreden dient consistent, transparant en slagvaardig te zijn. Voor het kunnen bevorderen van de sociaal-economische ontwikkeling is het immers

essentieel dat het openbaar bestuur van hoogwaardige kwaliteit is. De beginselen van behoorlijk bestuur, zoals vastgelegd in onder meer het Rapport Calidad, dienen dan ook daadwerkelijk in praktijk te worden gebracht. In ieder geval dient te worden voorkomen dat verstarde, formele structuren en regelgevingen, in samenhang met bestaande informele gebruiken en gewoonten, economische prestaties en initiatieven hinderen, waardoor het feitelijke productievolume onder het technisch en economisch haalbare niveau komt te liggen. Goed functionerende instituties zijn beslissend voor het behalen van successen bij het ontwikkelingsstreven.

Zo werkt een investeringsklimaat met weinig onzekerheid en “red tape” stimulerend op particuliere ondernemers. In dit verband wordt aanbevolen een centraal punt in te stellen dat vergunningaanvragen op basis van objectieve criteria slagvaardig afhandelt. Bij het verlenen van vestigingsvergunningen dient marginaal te worden getoetst of er in bepaalde sectoren al dan niet sprake is van wildgroei of oneerlijke concurrentie. Een en ander mag echter niet ertoe leiden dat de gemeenschap wordt geconfronteerd met niet-optimale prijs-kwaliteitverhoudingen vanwege gebrek aan concurrentie. Hier ligt een centrale taak voor de Kamer van Koophandel. In dit verband wordt ook een wet op de ruimtelijke ordening node gemist.

3.3.2 Kerntaken

Het streven naar vergroting van de doelmatigheid brengt met zich mee dat bepaalde overheidstaken dienen te worden verzelfstandigd of afgestoten. Bijgevolg kan de omvang van haar organisatie worden verkleind. Ook dient de overheid het ondernemen aan de ondernemers over te laten en directe interventies en participaties in bedrijven in het algemeen achterwege te laten. Zij dient zich te beperken tot uitvoering van haar kerntaken, waaronder met name de handhaving van de openbare veiligheid en rechtsorde, de bevordering van een klimaat waarin een stabiele sociaal-economische ontwikkeling kan gedijen, alsmede de bevordering van een rechtvaardige herverdeling van inkomens en vermogens mede ter ondersteuning van de sociaal-zwakkeren in de gemeenschap. Teneinde deze gedachte operationeel te maken, dient een diepgaande kerntaken-analyse te worden uitgevoerd. Overigens dient versnippering bij de uitvoering van deze taken te worden voorkomen.

3.3.3 Verzelfstandiging/privatisering

Inmiddels zijn enkele overheidsbedrijven met succes verzelfstandigd, waaronder het WEB en de luchthaven. Dit proces dient te worden geïntensiveerd. Kandidaten hiervoor zijn onder andere SETAR, ATA, het Postkantoor en Serlimar. Door het afstoten van niet-kerntaken kunnen efficiencyvoordelen worden behaald, budgettaire verliezen (zoals het geval was bij Air Aruba N.V.) worden vermeden en kan particulier kapitaal en know-how worden aangetrokken. Het evalueren van beslissingen ter zake dient zorgvuldig te geschieden, waarbij het vragen om extern advies aan de Wereldbank zinvol wordt geacht.

3.4 Enkele andere aspecten

3.4.1 Statistisch materiaal

De statistieken over met name de reële sector zijn ontoereikend en hebben doorgaans het karakter van ondermaatse schattingen. Het proces van het produceren van de officiële nationale rekeningen verloopt stroef, er is weinig bekend over de gang van zaken in en de bedrijfseconomische positie van de diverse sectoren, arbeidsmarkt-statistieken zijn gebrekkig en worden onregelmatig samengesteld, terwijl de maandelijks informatie over de aard en omvang van de overheidsuitgaven en aangegane verplichtingen veelal onvolledig is en niet tijdig wordt gepubliceerd.

Aangezien betrouwbare cijfers onontbeerlijk zijn voor het maken van beleidskeuzen, dienen de oorzaken van de aangeduide lacunes alert te worden weggewerkt. Deze betreffen vooral:

- Tekorten aan kwalitatief personeel en technische hulpmiddelen bij het Centraal Bureau voor de Statistiek en de Directie Financiën.
- De terughoudendheid van overheidsdiensten en private ondernemingen om gegevens aan derden te verstrekken. In dit verband verdient het aanbeveling een wettelijke plicht (inclusief een sanctieregime) tot het binnen 6 maanden na het afsluiten van het boekjaar deponeren van de jaarrekening voor alle bedrijven van een bepaalde minimum grootte in te voeren. Uiteraard dient ook de Directie der Belastingen prompt over alle benodigde bedrijfsgegevens te beschikken.

3.4.2 Toerisme

Aruba zal haar gunstige uitgangspositie in het toerisme méér moeten benutten, mede door het accent te verschuiven van kwantiteit naar kwaliteit. Deze verschuiving vereist onder meer dat de dienstverlening aan de bezoekers wordt verbeterd en de algemene veiligheid wordt vergroot door een resolute bestrijding van de toenemende criminaliteit.

Teneinde de opbrengst per kamer en de rentabiliteit van hotels (na de huidige moeilijke situatie die het doen van prijsconcessies onvermijdelijk maakt) weer te kunnen verhogen, alsook de lokale bestedingen van toeristen te vergroten, dienen de inspanningen (waaronder een actieve marketing en het zorg dragen voor de nodige complementaire voorzieningen) zich primair te richten op de hogere bestedings- en speciale groepen, waaronder de zogenaamde “babyboomers” en congresgangers. Ook dient het belang van nieuwe geografische markten te worden vergroot. Wat dit betreft moet worden bedacht dat ruim 65 procent van alle bezoekers uit slechts enkele streken van de Verenigde Staten afkomstig is.

Ofschoon op dit moment (vanwege de ernstige daling van de bezettingsgraad van de hotels) de discussie over het al dan niet continueren van het moratorium op de bouw van nieuwe kamers aan actualiteit heeft ingeboet, zal te zijner tijd ter zake duidelijkheid dienen te worden geschapen. Hierbij spelen twee tegengestelde aspecten een rol. Enerzijds pleit het streven naar beperking van de drukte op Aruba en naar het verhogen van de opbrengst per kamer voor handhaving van het moratorium. Anderzijds hebben

enkele hotels hun optimale bedrijfseconomische omvang nog niet bereikt en zijn er met name in San Nicolas geen aantrekkelijke verblijffaciliteiten.

Dit dilemma kan worden opgelost door niet langer strikt vast te houden aan het moratorium, doch beslissingen over het al dan niet instemmen met verzoeken tot uitbreiding van de hotelcapaciteit op individuele basis te beoordelen aan de hand van duidelijke, objectieve en zakelijke criteria. Van belang hierbij zijn met name de bedrijfseconomische haalbaarheid van het verzoek, alsmede de effecten daarvan op de rest van de bedrijfstak en op de economie als geheel. In ieder geval dient zorg te worden gedragen voor een goede afstemming van de omvang en de kwaliteit van de kamercapaciteit op de vraag. Hierbij kan worden overwogen alleen nog hoogwaardige hotelketens toe te laten. Voorts zal de overheid niet dienen te participeren in de desbetreffende projecten.

Ten aanzien van het cruise-toerisme is het aanbevelenswaard om de significantie van deze sub-sector voor de economie nader te onderzoeken en op basis daarvan maatregelen te treffen gericht op eventuele vergroting van haar toegevoegde waarde. Hierbij dient te worden overwogen de overheidsinstuties belast met het bevorderen van het toerisme samen te voegen in de ATA.

3.4.3 Diversificatie van de economie

Aangezien de huidige eenzijdige productiestructuur aanzienlijke risico's in zich bergt, dient ter waarborging van de continuïteit van de groei te worden gestreefd naar versterking en diversificatie van de economie. Hierbij is het van belang activiteiten ter hand te nemen die zowel in bedrijfs- als in macro-economische zin rendabel zijn. Dit laatste houdt in dat rekening dient te worden gehouden met zowel de maatschappelijke kosten en opbrengsten als met de schaduwzijde van bedoelde activiteiten.

Teneinde de afhankelijkheid van het toerisme te verminderen, dienen (op basis van aanwezige comparatieve voordelen) enkele nieuwe groeipolen tot ontwikkeling te worden gebracht. Gelet op de schaarste aan arbeid en grond zal Aruba het vooral moeten hebben van kapitaal- en kennisintensieve sectoren, waaronder de informatie- en communicatietechnologie en de financiële dienstverlening. Ook de vrije zone lijkt goede mogelijkheden te bieden. Getracht dient te worden gerenommeerde internationale partners aan te trekken om ter zake initiatieven te ontplooien.

Bij het opsporen en van de grond krijgen van groeipolen kan de Wereldbank ons van concrete en bruikbare adviezen voorzien. Door een grondige selectie van de groeipolen dient te worden voorkomen dat te zijner tijd tekorten op de arbeidsmarkt worden vergroot en de immigratie weer wordt opgestuwd, dan wel het milieu verder wordt belast. Het voornemen genoemd instituut uit te nodigen om te adviseren over de productiestructuur en over de richting van het toekomstige ontwikkelingsproces dient dan ook spoedig te worden uitgevoerd.

3.4.4 Arbeidsmarkt- en loonbeleid

Door gerichte scholing zal het aanbod op de arbeidsmarkt beter moeten aansluiten bij de vraag. Hierbij moet ervan worden uitgegaan dat het aanbod van hooggeschoolde

krachten in de toekomst zal toenemen. De bestaande sectoren zullen deze (thans nog studerende) personen niet volledig kunnen absorberen. Hier ligt een additioneel argument om de diversificatie van de economie te bevorderen in de richting van de eerder aangeduide technisch hoogwaardige sectoren en het arbeidsmarktbeleid tevens te richten op de bovenkant van de markt.

Voorkomen dient te worden dat de loonontwikkelingen de inflatie aanwakkeren, de vaste koppeling van de florin aan de dollar ondermijnen, de concurrentiepositie van Aruba aantasten en aldus de werkgelegenheid in gevaar brengen. Hiervoor is nodig dat loonstijgingen in de pas lopen met veranderingen in de arbeidsproductiviteit. Voorts moet zo nodig de bereidheid bestaan extra loonmatigingen door te voeren, terwijl het functioneren van de arbeidsmarkt moet worden verbeterd mede door vergroting van de flexibiliteit.

Om het risico te beperken dat de groep minimumloners zich uit de markt prijst en het gehele loongebouw omhoog wordt gestuwd, moet voorzichtigheid worden betracht met de uitvoering van voorstellen ter substantiële verhoging van het bedoelde loon. Hetzelfde geldt ten aanzien van een eventuele structurele verkorting van de werktijd.

Aangezien reeds een aanzienlijk deel van de beroepsbevolking uit allochtonen bestaat en hierdoor extra maatschappelijke kosten ontstaan, is voorts een terughoudend en selectief immigratiebeleid voor personen met een andere nationaliteit dan de Nederlandse vereist, mede vanwege de verwachte toename van de werkloosheid.

4. Het budgettaire beleid

4.1 Inleiding

Gezonde overheidsfinanciën zijn een essentieel kenmerk van deugdelijk bestuur. Niettemin laat het budgettaire beleid ruim te wensen over. Dit beleid moet zich richten op het tenminste bereiken van structureel evenwicht op de begroting (financieringstekort = 0), teneinde de solvabiliteit van de overheid en de levensvatbaarheid van de economie op lange termijn te waarborgen. Reeds in 1996 is deze doelstelling door de Commissie van Lennep geformuleerd en naderhand door de regering onderschreven. Daarnaast dienen de in de afgelopen tijd benutte financiële reserves weer te worden aangevuld om eventuele nieuwe tegenvallers te kunnen opvangen.

Door middel van een voldoende groot overschot op de gewone dienst moet ruimte worden geschapen voor de financiering van de vereiste overheidsinvesteringen en de vorming van financiële reserves. Dit is geen gemakkelijke opgave, temeer omdat de Van Lennep-norm en het streven van de regering om in 10 jaar binnen het Koninkrijk der Nederlanden financieel op eigen benen te staan inhoudt dat (afgezien van rendabele speciale projecten en externe schokken) slechts voor aflossingen van bestaande schuld mag worden geleend.

Het voordeel van het vasthouden aan deze norm is dat de nominale overheidsschuld in procenten van bbp zal afnemen. Relatieve schuldvermindering is van belang gelet op de beperkte terugbetalingscapaciteit van het Land, die op haar beurt mede

samenhangt met de kwetsbare economische structuur van Aruba, de verwachte hogere kosten voor onder meer de zorg als gevolg van de vergrijzing van de bevolking en de potentiële financiële claims uit hoofde van in het verleden verstrekte garanties. Een lage schuld vergemakkelijkt het lenen in tijden van externe schokken en calamiteiten. Onder deze omstandigheden acht voornoemde commissie dit ook verantwoord.

4.2 De huidige toestand

Het gewenste evenwicht op de begroting is nog steeds niet bereikt. Er is integendeel sprake van een zorgwekkende verzwakking van de overheidsfinanciën. Volgens het IMF Artikel IV stafrapport van augustus 2001 zal het financieringstekort (inclusief mutaties in de betalingsachterstanden) oplopen tot AFL 94 miljoen of 2,5 procent van het bbp in genoemd jaar. In de kern wordt deze onbevredigende gang van zaken met name veroorzaakt door het verder verslappen van de budgettaire discipline.

Mede op politiek-maatschappelijke gronden zijn structurele uitgavenverhogingen in de consumptieve sfeer verricht. Deze vloeien voort uit het sociale programma van de regering en uit de toenemende vraag naar overheidsvoorzieningen samenhangend met de groei van de bevolking en de economische ontwikkeling. Voorts zijn de uitgaven opgestuwd door incidentele (niet-begrote) tegenvallers en uitbreiding van het corps van ambtenaren en consultants, alsmede door het met terugwerkende kracht toekennen van een deels geldelijke compensatie aan het personeel voor de gestegen kosten van levensonderhoud.

Inmiddels legt de loonsom voor ruim 62 procent beslag op de belastingontvangsten, hetgeen naar internationale maatstaven excessief is, te meer omdat Aruba niet de last van een defensie- en diplomatiek apparaat behoeft te dragen. Ook de invoering van de AZV per begin 2001 heeft geleid tot extra kosten, terwijl de overheid wordt geconfronteerd met toenemende rentelasten vooral als uitvloeisel van de stijging van de buitenlandse commerciële schuld.

Anderzijds blijven de investeringen noodgedwongen achter, onder meer als uitvloeisel van de liquiditeitskrapte en het nog steeds niet operationeel zijn van het FDA. Illustratief is dat gedurende de periode 1998-2000 de overheid (op kasbasis) per jaar gemiddeld slechts AFL 28 miljoen of 5 procent van de belastinginkomsten gebruikt heeft voor investeringen, vergeleken met 10 procent in het tijdvak 1995-1997.

Ook zijn onvoldoende structurele inkomstengenererende maatregelen genomen. Het beleid heeft zich de afgelopen jaren beperkt tot enige incidentele acties om achterstallige belastingvorderingen te innen. Het aandeel van de totale belastingontvangsten in het bbp is in de loop der tijd dan ook teruggelopen van het (naar internationale maatstaven) op zich al lage niveau van 20 procent in 1993 tot slechts 17 procent in 2000.

Uit recente informatie van de Directie Financiën over het eerste halfjaar 2001 blijkt dat het financieringstekort voor het genoemde tijdvak AFL 75 miljoen bedraagt.

Door de verwachte krimp in het bbp zal het tekort verder oplopen, mede doordat de belastinginkomsten lager zullen zijn dan aanvankelijk verwacht en extra middelen nodig zijn voor het bijdragen tot het opvangen van de gevolgen van de meergenoemde externe schok. Het tekort zal dan ook fors hoger uitvallen dan door het IMF was voorzien en volgens recente nieuwe ramingen kunnen oplopen tot ruim 4 procent van het bbp.

4.3 Sanering overheidsfinanciën

Er dient te worden onderkend dat de problematiek rond de overheidsfinanciën ernstig is en met prioriteit moet worden opgelost. Er moet een totaalprogramma worden ontworpen, dat ook politiek gevoelige issues aanpakt en mede daardoor door brede lagen van de bevolking dient te worden gedragen: maatschappelijke cohesie is immers de kracht van de samenleving. Doel hiervan moet zijn dat op zo kort mogelijke termijn het algemene vertrouwen in de financiële soliditeit van de overheid wordt hersteld. Er dient ruimte te worden gecreëerd om aan de betalingsverplichtingen te kunnen voldoen jegens het APFA, de AZV en leveranciers van goederen en diensten (waaronder die van de ATA). Hetzelfde geldt voor de gedurende de rest van het jaar vervallende verplichtingen, zoals de te betalen rente en aflossing op de officiële schuld aan Nederland en aan het commerciële bankwezen.

4.3.1 Beheersing uitgaven

Gezien het grote aandeel van de personeelskosten in de totale uitgaven zal het accent bij de gewenste versobering met name moeten worden gelegd op:

- Vermindering van het aantal ambtenaren door het laten afvloeien van overtollige personen en inactieven (in samenhang met een uit te voeren kerntakenanalyse).
- Heroverweging en stroomlijning van het personeelsaannamebeleid. Vervallende arbeids- en adviescontracten, waaronder van consultants en coördinatoren, dienen opnieuw te worden bekeken.
- In overleg met de sociale partners moet de stijging van de totale loonsom in de komende jaren achterblijven bij de verwachte inflatie. Het beleid om compensaties voor de gestegen kosten van levensonderhoud deels toe te kennen in de vorm van atv-dagen dient geïntensiveerd te worden, waarbij overigens moet worden geaccepteerd dat automatische indexering ongewenst is. Het laten doorwerken van eventuele prijsstijgingen in de lonen dient veeleer afhankelijk te worden gesteld van de toestand van de overheidsfinanciën, de concurrentiepositie van Aruba, alsmede van het verloop van de arbeidsproductiviteit en de werkprestaties. Voorts dient de te kostbare en bovenmatige pensioenregeling voor ambtenaren te worden versoberd.
- Herziening van de salarisstructuur, teneinde deze beter te doen aansluiten bij de markt. Het lagere kader verdient in het algemeen immers relatief te veel en het hogere verhoudingsgewijs te weinig, hetgeen het behouden en aantrekken van capabel personeel bemoeilijkt.
- Modernisering van het ambtenarenrecht, inclusief verruiming van de ontslagregelingen.

Ter verlaging van de overige uitgaven dienen onder meer:

- Aankopen van goederen en diensten te worden getemporiseerd, terwijl ook bij deze activiteit de doelmatigheid moet worden verhoogd mede door via het tenderen en aanbesteden scherpere prijsaanbiedingen te krijgen.
- Stringente voorschriften m.b.t. huur- en leasecontracten te worden vastgesteld.
- Subsidies en inkomensoverdrachten te worden heroverwogen met het doel deze te optimaliseren en waar mogelijk te verlagen.
- De regels en voorschriften van de Comptabiliteitsverordening consequent te worden toegepast. De centrale positie van de Minister van Financiën bij aangelegenheden betreffende de overheidsfinanciën moet steeds als vanzelfsprekend worden erkend.

4.3.2 Inkomstengenererende maatregelen

Ter vergroting en verbreding van de inkomsten van de overheid dient op korte termijn:

- Een nieuwe campagne te worden opgestart om tijdig belastingaanslagen op te leggen en verschuldigde belastingen te innen. Voor door de overheid geleverde goederen en diensten moet in het algemeen een marktconforme en in ieder geval een kostendeekkende prijs worden gevraagd, teneinde de niet-belasting- ontvangsten op te voeren. Hetzelfde geldt voor gerechtelijke boeten en transacties. Tegelijkertijd dient de kwaliteit van de dienstverlening te worden verbeterd.

In de fiscale sfeer dient op wat langere termijn onder meer:

- Het belastingstelsel te worden geherstructureerd, waarbij een verschuiving van directe naar indirecte heffingen wordt doorgevoerd. Het stelsel moet worden vereenvoudigd: invoering van een vast tarief per inkomensgroep zonder vrijstellingen dient te worden overwogen. Daarnaast moet de belastinggrondslag verstevigd worden, onder meer door introductie van een heffing op het consumeren. Het IMF wijst er ons inziens terecht op dat het niet de voorkeur verdient de invoerrechten te verhogen, aangezien zulks de kostprijzen van goederen en diensten verder zal doen toenemen en de concurrentiepositie van Aruba zal verzwakken.
- Een bijdrage te worden geleverd tot verkleining van het verschil tussen het bruto loon (plus premies) per werknemer en het netto loon. De Sociaal Economische Raad heeft er bij herhaling op gewezen dat deze zogenaamde wig de vraag- en aanbodverhoudingen op de formele arbeidsmarkt verstoort en daarenboven de informele economie bevoordeelt. Een en ander heeft een drukkend effect op de belastingontvangsten.
- Het beleid van de overheid inzake het verstrekken van fiscale en andere tegemoetkomingen en belastingvrijstellingen moet worden afgebouwd. Bedacht moet worden dat hierdoor het Land Aruba in het algemeen niet of nauwelijks profiteert van de economische ontwikkeling, terwijl zij wel (deels) voor de lasten daarvan moet opdraaien.

4.4 Speciale aandachtspunten

4.4.1 Ontwikkelingssamenwerking

Hernieuwd overleg met Nederland is gewenst om nader inhoud te geven aan de ontwikkelingssamenwerking. Ook moet worden getracht méér te putten uit andere

beschikbare bronnen van concessionele financiering, waaronder die van de Europese Gemeenschap. Ofschoon vergroting van de zelfredzaamheid van Aruba het uitgangspunt van het beleid moet blijven, mag dit streven benutting van zinvolle mogelijkheden tot "hulp en bijstand" zoals bedoeld in artikel 36 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden niet in de weg staan. Dit geldt zeker indien zich ernstige externe schokken voordoen, waaraan niet of in onvoldoende mate op eigen kracht het hoofd kan worden geboden. Het onder deze omstandigheden doen van een bijzonder beroep op Nederland is zonder meer acceptabel en verantwoord.

Tevens dienen de juridische problemen rond de oprichting van het FDA onmiddellijk te worden opgelost. Hierdoor heeft Nederland de afgesproken bijdrage voor 2001 van AFL 26 miljoen niet in het fonds gestort en zijn de vorig jaar ontvangen gelden niet besteed. De betreffende middelen dienen thans te worden benut voor investeringen in openbare werken en bouwprojecten teneinde een directe impuls te geven aan de kwakkelende economie.

Een bijdrage tot verlichting van de liquiditeitsproblematiek kan ook worden verkregen door de officiële schuld aan Nederland te herstructureren. In dit kader zal kunnen worden afgesproken de te verrichten aflossingen over een langere termijn uit te smeren en eventuele besparingen op de rentesubsidies ten goede te doen komen van projecten alhier. Ook zal nader overleg moeten worden gevoerd over de gereserveerde middelen voor de schuldsanering (ad Nf. 120 miljoen), die niet kunnen worden aangesproken zolang Aruba niet voldoet aan de daarvoor geldende conditie van begrotingsevenwicht.

4.4.2 Algemene Ziektekosten Verzekering

Teneinde de financiering van de gezondheidszorg veilig te stellen zal in overleg met het AZV-uitvoeringsorgaan maatregelen moeten worden genomen ter beheersing van de uitgaven, invoering van een zekere eigen bijdrage, het vaststellen van norminkomens voor medische specialisten en opvoering van de efficiency. Er dient ook te worden nagegaan in hoeverre outsourcing zinvol is. Wat dit laatste betreft wordt onder meer gedacht aan het op de internationale markt herverzekeren van het risico van het oplopen van buitenlandse medische kosten, dan wel het zoeken van aansluiting bij het Nederlandse stelsel van collectieve zorgverzekeringen. Ook dienen de AZV en de met de ziektekosten belaste onderdelen van de SVB te worden samengevoegd.

4.4.3 Pensioenregelingen

De overheid zal stipt dienen te voldoen aan haar lopende verplichtingen jegens het APFA. Voorts is het van belang dat de exercitie ter hervaststelling van de uit het verleden opgebouwde schuld van de overheid aan het fonds spoedig wordt afgerond. Los hiervan moet de huidige regeling worden versoerd en marktconform worden gemaakt. De pensioengerechtigde leeftijd dient te worden verhoogd en een AOV-franchise te worden ingevoerd, mede in verband met de vergrijzing van de bevolking en teneinde de druk op de overheidsfinanciën te ontlasten en de wig te verkleinen. Het APFA dient te worden verzelfstandigd en onder wettelijk bedrijfseconomisch toezicht van de Bank te worden gebracht.

Conform de aanbevelingen van het IMF dient op korte termijn een actuariële studie naar de economische haalbaarheid van het huidige AOV/AWW stelsel te worden verricht. Hierbij dient onder meer te worden vastgesteld in welke mate de AOV-gerechtigde leeftijd moet worden verhoogd en of het omslagstelsel dient te worden gehandhaafd. Het is voorts wenselijk ook de SVB te verzelfstandigen en onder toezicht van de Bank te brengen.

4.4.4 Gezondmaking schuldstructuur

Ondanks de omstandigheid dat de overheidsschuld in procenten van het bbp naar internationale maatstaven nogal laag is (te weten bijna 40 procent), vormt het voldoen aan de schuldverplichtingen een zware last. Derhalve dient, overeenkomstig de aanbevelingen van de Commissie Van Lennep, de uitstaande schuld te worden gesaneerd. Ter verbetering van het beheer dient de administratie van de schulden door de Directie Financiën op een overzichtelijke manier te worden bijgehouden en per kwartaal te worden gepubliceerd. In het kader van de voorgestelde herstructurering dienen:

- De gemiddelde looptijden van de schulden te worden verlengd ter betere spreiding van de schuldenlast in de tijd, alsmede ter vermindering van de noodzaak tot frequente herfinanciering (zoals het geval is bij het kortlopende schatkistpapier dat ten onrechte de facto is gebruikt voor het financieren van structurele uitgaven).
- Betalingsachterstanden (die niet contant kunnen worden afgerekend) te worden omgezet in formele leningen tegen marktconforme voorwaarden.
- Maatregelen ter realisering van begrotingsevenwicht te worden genomen om in aanmerking te kunnen komen voor de eerder besproken sanering van de schuld aan Nederland.

4.4.5 Afstoting overheidstaken

Zoals eerder opgemerkt moet het overheidsapparaat met prioriteit grondig worden doorgelicht en afgeslankt. Verkoop van bepaalde activa (bijvoorbeeld door liquidatie van Oranjestad Property Management, alsmede het afstoten van het overheidsbelang in het Radisson Hotel en in de Setar) moet worden overwogen. De te verkrijgen middelen mogen echter niet worden aangewend voor consumptieve doeleinden, omdat dan de vermogenspositie van de overheid zal worden aangetast. Bedoelde middelen dienen uitsluitend te worden benut voor structurele schuldvermindering en investeringen in duurzaam inkomstengenererende projecten.

4.4.6 Versterking begrotingsbeheer

Voor een degelijk begrotingsbeheer dient onder meer:

- Een adequate “on line-real time” administratie te worden opgezet en nauwgezet te worden bijgehouden.
- De begroting realistisch en op basis van voorzichtige uitgangspunten te worden opgesteld, waarbij rekening dient te worden gehouden met de verkleining van de budgettaire ruimte als gevolg van de afnemende economische groei. Overschrijdingen zijn alleen acceptabel indien op andere posten wordt bezuinigd of vooraf adequate financiering is gevonden. Eventuele meevallers dienen vooral

te worden aangewend voor het aflossen van bestaande schuld, terwijl tegenvallers in de uitgavensfeer door bezuinigingen elders moeten worden opgevangen.

- Een budgettaire strategie met doelstellingen op kwartaalbasis te worden ontworpen, periodiek getoetst en gepubliceerd. De begrotingscyclus moet strikt worden uitgevoerd, terwijl de hand dient te worden gehouden aan de geformuleerde begrotingsnormering.
- De positie van de Directies Financiën en Belastingen, alsmede van de Centrale Accountantsdienst en de Algemene Rekenkamer te worden versterkt, zodat deze beter in staat zijn de hun toevertrouwde taken naar behoren te kunnen uitvoeren.

4.4.7 Transparantie

Institutionele en administratieve versterkingen zullen ook moeten worden doorgevoerd om een structurele verbetering in de informatievoorziening te kunnen bewerkstelligen, zodat er (tenminste op kwartaalbasis) een transparant en volledig beeld van de werkelijke toestand van de overheidfinanciën wordt verkregen. Het publiek heeft recht op adequate informatie daarover, terwijl tijdig beschikbare gegevens cruciaal zijn voor een goede beleidsvoering.

4.4.8 Financiële claims

Het risico dat uit de potentiële financiële claims op het Land Aruba ernstige consequenties kunnen voortvloeien is nog geenszins geweken. Deze problematiek mag derhalve niet uit het oog worden verloren, temeer omdat door het staken van de periodieke stortingen in het per eind 1993 ingestelde Hotelgarantiefonds en de onttrekking ten behoeve van het Radisson Hotel er nog slechts AFL 34 miljoen in het fonds zit.

Uiterste voorzichtigheid is dan ook geboden ten aanzien van de thans in discussie zijnde voorstellen om de Landsverordening tot instelling van drie begrotingsfondsen zodanig te verruimen dat de voor de garanties gereserveerde gelden ook voor andere doeleinden zouden kunnen worden gebruikt. Indien deze voorstellen onverhoopt worden gerealiseerd, zal het fonds immers geheel uitgeput raken. Hoe dit ook zij, het Land Aruba dient uit deze verwickelingen lering te trekken en toekomstige garantieverleningen in beginsel uit te sluiten.

4.5 New Public Management

De in het voorgaande opgesomde maatregelen ter verbetering van de bedrijfsvoering van de overheid vallen allen onder de noemer New Public Management (NPM). Kenmerken van deze vrij nieuwe vorm van beheer van de overheidsfinanciën zijn onder meer:

- Het werken met budgetten gericht op besparingen en efficiëntie.
- Het doen van zaken op basis van contracten en competitieve verhoudingen.
- De overname van stijlen en gebruiken uit de private sector.
- Een gedivisionaliseerde organisatiestructuur, met eenheden opgezet op basis van af te leveren producten.
- Een zichtbaar “hands-on management” gericht op het leveren van prestaties.

- Een controle-mechanisme gebaseerd op te leveren producten en resultaten.

5. Financiële stabiliteit en integriteit

Ter ondersteuning van een gezonde reële economische ontwikkeling en voor behoud van het vertrouwen van buitenlandse investeerders, is een evenwichtig financieel klimaat onontbeerlijk. Er dient geen twijfel te bestaan over handhaving van de vaste wisselkoers tussen de Arubaanse florin en de Amerikaanse dollar. In verband hiermee dient het voorzichtige monetaire beleid onverkort te worden voortgezet.

Prijstabiliteit is een essentieel element van financiële stabiliteit. Het belang daarvan mag niet worden onderschat. Prijsstijgingen tasten immers de koopkracht van de burgers aan, scheppen extra onzekerheden bij het nemen van investerings-beslissingen, leiden tot onrechtvaardige verschuivingen in de inkomensverdeling ten nadele van met name de vaste inkomensstrekkers, spaarders en kredietgevers, sporen aan tot speculatieve acties gericht op het behalen van “windfall profits” en ondergraven de concurrentiepositie van Aruba. De inflatie dient dan ook te worden bestreden met behulp van een gecoördineerde inzet van alle beschikbare instrumenten van het economische beleid.

5.1 Het monetaire beleid

Om het vertrouwen in de financiële stabiliteit te waarborgen zorgt de Bank ervoor dat de monetaire sector een relatief groot netto buitenlands actief aanhoudt. Overwegingen die hierbij meespelen zijn de kleine schaal van de economie, haar eenzijdige structuur en het uitzonderlijk hoge aandeel van de invoer in de totale bestedingen. Als norm wordt een invoerdekking (exclusief olie) van 5 à 6 maanden gehanteerd, hetgeen stringenter is dan de internationaal gehanteerde maatstaf van circa drie maanden. Momenteel schommelt deze dekking rond een niveau van 5,5 maanden.

Ter bescherming van de deviezenreserves is het monetaire beleid erop gericht de door binnenlandse oorzaken teweeggebrachte groei van de geldhoeveelheid in de pas te doen lopen met de toename van de algemene bedrijvigheid. Hierdoor wordt voorkomen dat vanuit de monetaire sfeer excessieve impulsen uitgaan op de bestedingen en de import. Gedurende de afgelopen jaren heeft de Bank door middel van een plafonneringsstelsel de kredietpotentie van de financiële instellingen beheerst. Daarenboven geldt voor de commerciële banken een kasreserveregeling.

Het IMF heeft in haar stafrapport aanbevolen geleidelijk en met de nodige voorzichtigheid over te stappen van de huidige (mogelijk verstarrend werkende) kredietrestrictieregeling op meer marktconforme instrumenten. Hierbij zal een belangrijkere rol moeten worden toebedeeld aan de kasreserveregeling en een zekere vorm van open-marktpolitiek dienen te worden geïntroduceerd. Het hanteren van dergelijke instrumenten wordt evenwel gehinderd door het ontbreken van actieve vermogensmarkten op Aruba en de ongelijke liquiditeitspositie van de banken.

Niettemin is aan de Nederlandsche Bank N.V. verzocht technische assistentie te verlenen bij een te verrichten studie over de effectiviteit van het huidige

instrumentarium en de praktische mogelijkheden dit in de aangeduide zin te herzien. Wellicht kunnen vernieuwingen op het onderhavige terrein ook bijdragen tot vergroting van de concurrentie en de doelmatigheid in de financiële sector, waardoor de relatief ruime rentemarges kunnen worden verkleind. Tegelijkertijd is het beleid van de Bank gericht op het bevorderen van samenwerkingsverbanden binnen deze sector om de bestaande versnippering en de daarmee samenhangende schaalnadelen te verminderen.

Een ander probleem waarmee de Bank wordt geconfronteerd heeft betrekking op het toenemend belang van de circulatie van dollars in onze economie. Hierdoor wordt het monetaire beleid gehinderd, wordt onvoldoende geprofiteerd van de financiële voordelen van de uitgifte van een eigen munt en wordt de omvang van de officiële reserves gedrukt. Deze zogeheten dollarisatie kan in beginsel worden teruggedrongen door vast te houden aan de bepaling van de Landsverordening deviezenverkeer dat ontvangen deviezen binnen acht dagen bij het bankwezen dienen te worden afgestort. In concreto houdt dit in dat bij ontvangst van dollars wisselgeld alleen in lokale valuta terug zal worden gegeven, zoals vrijwel overal in het buitenland geschiedt. Dit vereist wel dat de aan- en verkoopmarges bij transacties met banken in vreemde valuta worden verkleind, onder meer door afschaffing van de deviezenprovisie.

5.2 Het deviezen- en wisselkoersbeleid

Het beleid dat de Bank in het kader van de Landsverordening deviezenverkeer voert richt zich primair op het bevorderen van evenwicht tussen de vraag naar en het aanbod van vreemde valuta, om zodoende de vaste koppeling met de Amerikaanse dollar te verzekeren. Sedert 1997 is er voor geen enkele transactie in de goederen- en dienstensfeer een bijzondere vergunning vereist. In 1998 is voorts het kapitaalverkeer met het buitenland in belangrijke mate geliberaliseerd, door een algemene vergunning te verlenen ten behoeve van alle transacties van natuurlijke personen tot een maximum van AFL 200.000 en van de overige entiteiten tot AFL 500.000 per jaar. Een bijzondere vergunning is derhalve alleen nog vereist voor kapitaaltransacties die deze maxima overtreffen.

De genoemde maatregel is geheel in overeenstemming met de door het IMF voorgestane filosofie van een ordelijke en geleidelijke liberalisering van het kapitaalverkeer met het buitenland. In haar stafrapport wordt aanbevolen om ook de resterende restricties stapsgewijs in te trekken. Het spreekt voor zich dat dit eindpunt van de liberalisering pas kan worden bereikt nadat het overheidsbudget is gesaneerd en door middel van aangescherpt prudentieel toezicht wordt gewaarborgd dat banken geen excessieve risico's nemen bij het doen van buitenlandse transacties.

5.3 Het bedrijfseconomische toezicht

De Arubaanse wet- en regelgeving, alsmede de toezichtspraktijk in het bank- en verzekeringswezen, voldoen in belangrijke mate aan de geldende internationale normen. In bepaalde opzichten dient een en ander echter te worden aangescherpt en uitgebreid, mede omdat de eisen op dit terrein stringenter worden. Zo dient aan de Bank de bevoegdheid te worden gegeven administratieve boetes en andere sancties op te leggen in geval van het niet nakomen van de regels.

Vooral met betrekking tot de Arubaanse financiële offshore dient nog het nodige te worden gedaan om te voldoen aan de “international best practices”. Van belang is met name spoedig een wettelijke voorziening te implementeren voor het toezicht op trustkantoren. Het huidige concept wordt onvoldoende geacht, aangezien:

- daarin te veel elementen van zelfregulering zijn opgenomen. Analooq aan de situatie bij het bank- en verzekeringswezen dient het toezicht te worden toevertrouwd aan een autonoom instituut;
- het combineren van de functies van promotor en toezichthouder bij de High Commissioner Aruba Financial Center het risico van belangenverstremgeling in zich bergt; en
- Aruba de internationale trend om het toezicht toe te wijzen aan één instelling dient te volgen, mede gelet op de kleinschaligheid van haar financiële sector.

5.4 Handhaving integriteit

Gedurende de afgelopen jaren is er ook vèrgaande anti-witwas wet- en regelgeving van kracht geworden. In februari 1996 zijn de op de Nederlandse leest geschoeide landsverordeningen meldplicht ongebruikelijke transacties en identificatieplicht bij financiële dienstverlening ingevoerd, terwijl het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties als aparte dienst ressorterend onder de Minister van Financiën is opgericht. Momenteel vallen de banken, de geldtransactiebedrijven en sinds kort ook de casino's onder de meldingsplicht.

Voor de levensverzekeraars en assurantietussenpersonen worden thans indicatoren voor het melden geformuleerd. Ook de andere financiële dienstverleners en witwas gevoelige sectoren dienen onder de reikwijdte van beide wetten te worden gebracht. Tevens dient de inmiddels aangenomen Landsverordening meldplicht in- en uitvoer contant geld spoedig te worden geïmplementeerd.

Per 1 september jongstleden is de Landsverordening vrije zones 2000 in werking getreden, waardoor het beheer van en het toezicht op deze sector verbeterd kunnen worden en voldaan kan worden aan de internationale aanbevelingen voor het tegengaan van witwaspraktijken.

Een manco is nog dat een toezichtwet voor de geldtransferbedrijven ontbreekt. Wel publiceert de Bank sinds kort op halfjaarlijkse basis een lijst van de tot deze groep behorende bedrijven, die zich (deels vrijwillig) houden aan de door haar geformuleerde richtlijnen. Deze zijn gericht op waarborging van de naleving van de deviezenbepalingen, het bevorderen van het houden van een deugdelijke administratie en het voorkomen van witwaspraktijken. Bedoelde richtlijnen dienen in een wet te worden vastgelegd.

5.5 Andere wettelijke regelingen

De bepalingen van de Landsverordening deviezenverkeer dienen te worden gemoderniseerd. Dit geldt met name ten aanzien van het kapitaalverkeer, zodat de wetgeving in overeenstemming wordt gebracht met de praktijk van de stapsgewijze liberalisering.

De Bank is, met de Commissie Timmer, van oordeel dat de Landsverordening deviezenprovisie dient te worden ingetrokken en dat de hieruit voortvloeiende inkomstenderving moet worden gecompenseerd in het kader van een algehele herziening van het belastingstelsel. Inning van deze heffing brengt immers nogal wat administratieve rompslomp met zich, te meer omdat de verordening verouderd is en lacunes vertoont. Bijgevolg worden van tijd tot tijd bezwaarschriften ingediend bij de LAR Bezwaaradviescommissie tegen door de Bank uitgevaardigde beschikkingen en ontstaan ongewenste disputen en situaties.

2.5 ADMISSION REQUIREMENTS FOR INSURANCE COMPANIES OPERATING IN OR FROM ARUBA

1. Introduction

In accordance with section 5, paragraph 1 of the State Ordinance Supervision Insurance Business (SOSIB) an insurance company is prohibited to engage direct or indirect in the insurance business in or from Aruba without a license from the Centrale Bank van Aruba (CBA).

A company should not conduct activities other than in connection with or for the purpose of its specific insurance business. Operations not related to insurance within the same entity are not allowed. According to section 5, paragraph 2 of the SOSIB a license is granted either to engage in the life insurance or the general insurance business (principle of specialization). Furthermore, it is stipulated that a license to engage in the general insurance business shall be granted per line of insurance. The following five indemnity lines are distinguished:

- a. accident and health;
- b. motor vehicle;
- c. maritime, transport, and aviation;
- d. fire insurance and other property;
- e. other indemnity.

In accordance with the SOSIB an insurance company may operate in or from Aruba through:

- a. an insurer incorporated under the Aruban law with the legal status of a Limited Liability Company (“Naamloze Vennootschap”), an Aruba Exempt Corporation (“Arubaans Vrijgestelde Vennootschap”) or a Mutual Insurance Company;
- b. a local branch office; or
- c. an agency.

2. Licensing requirements

According to Section 7 of the SOSIB a license will be granted if the applicant¹ complies with the following conditions:

- the applicant's day-to-day management is determined by at least one natural person;
- in so far it concerns a legal entity, the applicant has a supervisory board or a similar body, consisting of at least three natural persons;
- the expertise of the persons who determine or co-determine the policy of the insurer is sufficient to conduct the insurance business;
- the intentions or antecedents of the persons who determine or co-determine the policy of the insurer are such that they could not endanger the interests of the insureds, the insured or others entitled to payments;
- there is no question of an influence on the applicant which is contrary to a sound policy for insurers, or of a circumstance that could bring this about as a result of a qualified holding in the applicant;

¹ The applicant is the legal entity requesting a license to operate in or from Aruba.

- the declaration of the auditor that accompanies the annual financial statements or opening balance sheet should imply that these present a true and fair view of the size and composition of the capital of the applicant;
- the applicant is able to realize its intentions as mentioned in its program of activities, the envisaged management controls and administrative organization, or meet the requirements to be imposed on it in connection with the supervision;
- the granting of a license to the applicant does not lead to an undesirable development of the insurance sector, or to a circumstance that could bring this about;
- the applicant meets at least the minimum solvency margin requirements as mentioned in section 14, third paragraph of the SOSIB.

Furthermore, all insurance companies should be able to comply continuously with the requirements and conditions stipulated in the ordinance, as well as the regulations issued by the CBA. The ordinance (including the English translation hereof) is also available on the CBA's web-site: www.cbaruba.org

3. Admission policy CBA

In order to ensure a sound development of the insurance sector in Aruba (refer to section 7 sub e and h of the SOSIB), an insurance company will, in principle, only be considered for admission if the following conditions are met:

1. It is an agency, branch or majority owned subsidiary of a foreign insurance company or insurance group, subject to effective supervision by the home supervisor, or a majority owned subsidiary of a financial institution supervised by the CBA.
2. The parent company has an adequate *financial strength* and a *solid reputation*.
3. Principles Applicable to the Supervision of International Insurers and Insurance Groups and their Cross-Border Operations (*Insurance Concordat December 1999*) are endorsed by the home country supervisor.

Financial strength and solid reputation

It is a prerequisite that the applicant provides certified financial statements over the last three years to prove the financial soundness of the parent company. Additionally, the applicant must be able to show a flawless record in the financial world, and if applicable, must have an adequate communicative and cooperative relationship with its home supervisor.

Insurance Concordat December 1999

The CBA has endorsed the Principles Applicable to the Supervision of International Insurers and Insurance Group and their Cross-Border Business Operations issued by the International Association of Insurance Supervisors (IAIS). These Principles establish a framework for co-operation between insurance supervisors.

Representative body

All insurance companies operating on the domestic market should become a member of the representative body for insurers designated by the Minister of Finance.

4. Application

Pursuant to section 6 paragraph 1 of the SOSIB and CBA's admission policy, an applicant shall at least submit the following documents:

- a. Articles of incorporation and by-laws of the applicant.
- b. An extract of the registration in the trade register at the Chamber of Commerce not older than 6 months.
- c. The completed questionnaire for each of the persons who determine the day-to-day policy of the company² and for each of the members of the supervisory board of the company.
- d. The completed questionnaires of shareholders – natural persons with a qualifying holding.
- e. A business plan for a three year period, including the projected balance sheet and income statements, containing at least information on:
 - the risks to be insured - direct, assumed and ceded - by line of business;
 - the rating program and actuarial assumptions;
 - the reinsurance program;
 - three year financial projection, including a projection of the solvency margin and liquidity position;
 - the envisaged internal and administrative organization and internal controls.
- f. The certified annual financial statements over the past three years of the applicant. If the applicant is a local entity, an opening balance sheet certified by an external auditor is required.
- g. A confirmation from the home supervisor that the insurance company is authorized to conduct the types of insurance business proposed.
- h. A confirmation from the home supervisor that the insurance company is solvent and meets all regulatory requirements in the home jurisdiction.

If the day-to-day policy of the company is performed by an insurance management company or an agent (legal representative) the following information shall be provided:

- i. A certified copy of the articles of incorporation of the representative.
- j. A recent extract of its registration in the trade register at the Chamber of Commerce.
- k. A deed of appointment of the representative.

In the event that the applicant constitutes part of a group, the information on the formal and actual control structures within the group and a list of names of the persons who determine or co-determine the group's policy shall also be provided.

If the applicant intends to conduct motor vehicle insurance, its application should include a statement stating that its insurance terms comply with the stipulations laid down in the State Ordinance Motor Vehicles Liability Insurance (AB 1999, no. GT 12).

² If the day-to-day policy is performed by a legal representative, e.g. a management company or an agent, the representative must be professionally qualified, reliable and of good repute.

5. Procedure

In accordance with section 6, paragraph 4 of the SOSIB, the CBA will take a decision on the application within thirteen (13) weeks upon receipt of all relevant documents for its evaluation.

The CBA maintains the right to request, if deemed necessary, additional information.

III. Statistical annex

General note

Figures in the Statistical annex are quoted in millions of Aruban florin (AFL), unless otherwise stated.

The sum of separate items may differ in the final digit from the total shown, due to rounding.

Data are subject to revision if additional information becomes available.

The following symbols and conventions are used throughout the Statistical annex:

blank: not available

0.0: nil

(d): discontinuity in the series; this sign will be accompanied by an explanatory note in the back section of the report

TABLE 1.1: TOURISM

period	Total visitor nights	Total visitors	Visitors by origin							Average nights stayed	Average hotel occupancy rate	Cruise tourism	
			North America	Of which USA	Latin America	Of which Venezuela	Europe	Of which Netherlands	Other			Number of passengers	Ship calls
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1997	4,834,838	645,983	388,895	363,791	163,288	87,634	57,745	32,666	36,055	7.5	73.5	297,650	270
1998	4,889,718	647,437	401,547	377,108	162,308	99,128	49,042	30,959	34,540	7.6	77.6	257,755	255
1999	5,143,302	683,323	442,833	422,186	155,171	103,601	49,326	32,014	35,993	7.5	77.0	289,052	230
2000	5,247,824	721,224	478,726	458,132	162,474	112,018	47,063	30,575	32,961	7.3	76.0	490,005	331
1999 I	1,316,201	164,364	114,754	106,513	32,240	19,151	10,601	6,801	6,769	8.0	78.7	133,464	106
1999 II	1,139,777	161,810	111,893	107,941	30,316	19,589	10,950	7,245	8,651	7.0	73.4	27,965	26
1999 III	1,356,151	183,234	100,977	98,400	57,308	42,491	13,670	9,207	11,279	7.4	77.4	1,969	9
1999 IV	1,331,173	173,915	115,209	109,332	35,307	22,370	14,105	8,761	9,294	7.7	78.9	125,654	89
2000 I	1,380,946	179,192	131,850	122,789	29,131	17,703	11,418	7,529	6,793	7.7	81.6	208,820	150
2000 II	1,199,727	175,941	120,421	117,296	36,672	23,998	10,989	7,157	7,859	6.8	71.8	85,535	50
2000 III	1,402,755	196,820	112,711	109,831	61,999	47,076	12,233	7,906	9,877	7.1	76.6	35,349	22
2000 IV	1,264,396	169,271	113,744	108,216	34,672	23,241	12,423	7,983	8,432	7.5	73.8	160,301	109
2001 I	1,371,383	183,572	140,578	131,479	26,476	16,637	10,945	7,112	5,573	7.5	83.6	195,718	126
2001 II	1,269,191	179,632	129,013	126,474	33,031	23,240	10,389	6,497	7,199	7.1	74.9	92,484	50

Source: Aruba Tourism Authority, Central Bureau of Statistics, Aruba Hotel and Tourism Association, Cruise Tourism Authority.

TABLE 1.2: GROWTH IN STAY-OVER TOURISM

period	Total visitor nights	Total visitors	North America	Of which USA	Latin America	Of which Venezuela	Europe	Of which Nether- lands	Other	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
<i>Quarterly percentage changes 1)</i>										
1999	I	1.5	-2.4	-4.7	-1.5	10.2	35.3	-14.3	-6.2	6.0
	II	1.6	3.3	11.8	12.1	-19.6	-15.3	3.9	8.0	3.3
	III	7.1	10.5	21.2	21.6	-2.0	7.9	2.0	3.1	5.9
	IV	10.6	11.1	17.8	19.1	-4.2	-0.4	10.8	8.6	1.7
2000	I	4.9	9.0	14.9	15.3	-9.6	-7.6	7.7	10.7	0.4
	II	5.3	8.7	7.6	8.7	21.0	22.5	0.4	-1.2	-9.2
	III	3.4	7.4	11.6	11.6	8.2	10.8	-10.5	-14.1	-12.4
	IV	-5.0	-2.7	-1.3	-1.0	-1.8	3.9	-11.9	-8.9	-9.3
2001	I	-0.7	2.4	6.6	7.1	-9.1	-6.0	-4.1	-5.5	-18.0
	II	5.8	2.1	7.1	7.8	-9.9	-3.2	-5.5	-9.2	-8.4
<i>Cumulative percentage changes 2)</i>										
1999	I	1.5	-2.4	-4.7	-1.5	10.2	35.3	-14.3	-6.2	6.0
	II	1.5	0.3	2.8	4.9	-6.6	3.9	-5.9	0.6	4.5
	III	3.4	3.8	7.8	9.6	-4.4	6.0	-3.0	1.6	5.1
	IV	5.2	5.5	10.3	12.0	-4.4	4.5	0.6	3.4	4.2
2000	I	4.9	9.0	14.9	15.3	-9.6	-7.6	7.7	10.7	0.4
	II	5.1	8.9	11.3	12.0	5.2	7.6	4.0	4.6	-5.0
	III	4.5	8.4	11.4	11.8	6.6	9.3	-1.6	-2.8	-8.1
	IV	2.0	5.5	8.1	8.5	4.7	8.1	-4.6	-4.5	-8.4
2001	I	-0.7	2.4	6.6	7.1	-9.1	-6.0	-4.1	-5.5	-18.0
	II	2.3	2.3	6.9	7.4	-9.6	-4.4	-4.8	-7.3	-12.8

1) As compared to a year earlier.

2) From the beginning of the year to the end of the indicated period as compared to the corresponding period of a year

TABLE 1.3: CONSUMER PRICE INDICES

(August 1994 = 100)

(September 2000 = 100)

	Total index	Food	Beverage & tobacco	Clothing & footwear	Housing	House-keeping & furnishing	Health	Transport & communication	Recreation & education	Other
Weights (September 1994) 10,000	10,000	1,625	254	1,134	1,786	1,039	307	2,072	808	975
Weights (September 2000) 10,000	10,000	1,469	219	1,086	2,296	1,002	88	1,967	799	1,074
End of period	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1997	110.1	111.8	108.0	120.6	110.6	110.4	112.1	104.1	110.9	106.1
1998	111.7	114.2	108.5	129.6	109.0	113.1	112.7	103.3	112.6	107.3
1999	115.8	116.3	111.3	134.0	118.0	117.7	113.1	105.9	117.1	109.9
2000	100.8	100.8	100.0	101.5	101.1	101.4	100.0	100.1	100.5	100.8
1999 I	112.1	114.9	109.3	130.7	108.7	114.3	112.6	103.1	113.9	107.8
II	112.9	115.6	109.5	131.9	109.3	115.1	112.7	104.6	114.3	108.2
III	114.3	116.0	110.4	132.4	113.6	115.7	112.9	105.6	115.6	108.9
IV	115.8	116.3	111.3	134.0	118.0	117.7	113.1	105.9	117.1	109.9
2000 I	116.9	116.7	111.3	136.0	119.3	118.2	113.2	107.3	118.5	110.7
II	117.9	117.3	111.4	138.5	120.6	119.4	113.2	108.0	119.2	111.7
III	118.9	118.3	111.8	141.4	121.8	119.9	113.3	108.3	120.2	112.7
IV d	100.8	100.8	100.0	101.5	101.1	101.4	100.0	100.1	100.5	100.8
2001 I	101.3	101.6	99.0	104.3	100.9	102.2	100.0	100.1	100.5	101.4
II	102.1	102.5	99.6	106.1	101.3	102.7	100.0	101.0	101.0	101.9

Source: Central Bureau of Statistics.

TABLE 1.4: PERCENTAGE PRICE CHANGES

(August 1994 = 100)

(September 2000 = 100)

End of period	Percentage change				
	All groups index	Over previous month	Over 3 months earlier	Over a year earlier	Last 12 months over previous 12 months
1997	110.1	0.3	0.9	2.8	3.0
1998	111.7	0.1	0.5	1.5	1.9
1999	115.8	0.3	1.3	3.7	2.3
2000	100.8	0.3	0.8	3.5	4.0
1999 I	112.1	0.1	0.4	1.4	1.8
II	112.9	0.2	0.7	2.0	1.7
III	114.3	0.3	1.2	2.9	1.9
IV	115.8	0.3	1.3	3.7	2.3
2000 I	116.9	0.6	0.9	4.3	2.9
II	117.9	0.3	0.9	4.4	3.5
III	118.9	0.2	0.8	4.0	4.0
IV d	100.8	0.3	0.8	3.5	4.0
2001 I	101.3	0.1	0.5	3.0	3.9
II	102.1	0.2	0.8	3.0	3.6

TABLE 1.5: CONSTRUCTION ACTIVITIES

	1997	1998	1999	2000	1999				2000				2001	
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
1. Number of construction permits granted	1,530	1,544	1,693	1,371	348	591	448	306	292	341	458	280	264	325
a. Houses 1]	986	1,099	1,182	871	253	466	276	187	209	198	311	153	145	177
b. Apartments	42	39	24	35	5	5	7	7	8	8	12	7	9	5
c. Office buildings	18	8	16	16	3	3	6	4	1	7	3	5	3	3
d. Stores and shopping malls 2]	28	17	15	18	5	3	2	5	0	3	8	7	5	5
e. Others	456	381	456	431	82	114	157	103	74	125	124	108	102	135
2. Total value of construction permits (in AFL)	309.9	177.8	168.4	184.8	42.9	49.9	46.7	29.2	37.3	40.0	63.1	44.4	30.4	55.1
a. Houses 1)	106.1	112.2	104.5	91.6	20.6	39.0	27.2	17.9	19.7	21.3	34.5	16.0	17.1	17.0
b. Apartments	6.1	11.0	13.8	16.1	10.0	1.2	1.6	1.0	6.0	4.2	3.7	2.2	1.9	0.8
c. Office buildings	7.4	3.3	9.6	7.3	1.5	0.2	3.6	4.4	0.4	3.6	1.0	2.4	0.9	22.3
d. Stores and shopping malls 2)	125.1	12.2	9.0	26.6	6.2	0.5	1.3	1.3	0.0	2.5	12.6	11.4	2.7	2.4
e. Others	65.2	39.2	31.5	43.3	4.6	9.1	12.9	4.6	11.2	8.3	11.4	12.4	7.9	12.5
3. Total cement imported (x 1,000 Kg)	40,333	42,259	55,626	41,879	11,884	11,363	16,801	15,578	11,823	12,031	8,390	9,635	4,937	9,009
4. Number of electrical installations approved	3,084	2,992	2,691	3,034	510	694	695	792	486	708	916	924	501	674
a. Houses 1)	985	886	825	970	115	209	189	312	111	243	287	329	99	464
b. Appartments	250	220	132	189	27	39	22	44	14	31	66	78	20	54
b. Enterprises	148	151	135	112	11	30	33	61	9	37	31	35	33	69
c. Others	1,701	1,735	1,599	1,763	357	416	451	375	352	397	532	482	349	87

1) Excluding additions to and remodelling of existing houses

2) Excluding additions to and remodelling of existing stores and shopping malls

Source: Department of Public Works; Department of Technical Inspection; CBS.

TABLE 1.6: UTILITIES

	1997	1998	1999	2000	1999				2000				2001	
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
1. a. Water (x1,000 m3) 1)	9,587	10,280	10,406	10,929	2,492	2,690	2,777	2,447	2,604	2,938	2,700	2,687	2,831	2,923
b. Connected premises	27,180	28,283	29,211	30,225	28,426	28,751	28,998	29,211	29,386	29,682	29,951	30,225	30,409	30,657
2. a. Electricity (x 1,000 KWH)	551,849	600,767	614,931	644,348	138,070	152,431	165,780	158,650	144,507	158,585	172,196	169,060	151,513	166,433
b. Connections	33,337	35,496	35,496	36,448	34,505	34,792	35,015	35,496	35,668	35,775	36,016	36,448	36,575	32,457
c. Number of users	28,708	29,861	30,971	32,062	29,889	30,290	30,562	30,971	31,199	31,346	31,700	32,062	32,281	36,749
3. a. Gas (x 1,000 pounds)	15,606	15,633	16,345	17,162	3,869	3,985	3,974	4,517	4,135	4,150	4,228	4,649	8,644	4,374
b. Household	6,929	6,958	7,215	7,354	1,638	1,751	1,722	2,104	1,673	1,797	1,760	2,124	1,644	1,764
c. Commercial	8,678	8,675	9,130	9,808	2,231	2,234	2,251	2,413	2,462	2,353	2,468	2,525	2,626	2,610
4. Utilities index 2)	104.9	112.9	115.2	121.4	106.0	115.3	122.6	114.6	111.5	123.2	125.4	124.5	118.5	126.5

1) Sale of water, excluding to Coastal Aruba N.V. and vessels.

2) For annual data, base: 1996 = 100

For quarterly data, base: quarterly average 1996 =100

Source: WEB Aruba N.V., N.V. ELMAR, Arugas N.V.

TABLE 1.7: MERCHANDISE FOREIGN TRADE BY COUNTRY

	1997	1998	1999	2000	1999				2000				2001	
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
1. Export of goods	43.2	51.5	52.3	48.3	14.9	14.1	12.3	11.0	11.5	15.4	14.0	7.4	7.9	13.2
a. United States	15.2	17.8	24.0	14.5	7.6	6.7	4.6	5.1	4.6	4.3	4.1	1.5	2.3	4.1
b. Colombia	4.9	11.3	10.6	12.5	2.5	3.1	2.1	2.9	4.4	4.7	1.9	1.5	1.4	1.7
c. The Netherlands	10.1	6.7	6.3	6.1	1.9	2.0	2.0	0.5	0.4	2.0	3.2	0.5	0.9	2.0
d. Netherlands Antilles	5.7	5.6	4.4	5.2	1.1	0.9	1.1	1.3	0.9	1.1	1.8	1.4	1.4	3.2
e. Venezuela	2.6	5.1	3.8	6.2	1.4	0.9	0.5	0.9	0.7	1.5	1.9	2.0	1.5	1.4
f. Other countries	4.7	5.0	3.2	3.9	0.4	0.5	1.9	0.4	0.4	1.7	1.1	0.6	0.4	0.9
2. Import of goods	1,100.7	1,219.4	1,400.8	1,292.2	307.5	322.6	394.5	376.3	312.1	304.5	328.5	347.0	290.8	294.7
a. United States	654.0	808.6	926.2	783.3	205.1	217.9	264.4	238.7	200.9	187.5	187.7	207.1	182.5	180.2
b. The Netherlands	137.1	128.9	155.6	161.4	34.5	32.9	53.1	35.1	32.8	34.7	50.8	43.1	37.7	34.1
c. Netherlands Antilles	46.2	36.6	39.8	51.0	9.0	9.5	9.7	11.6	10.3	12.5	13.2	14.9	11.5	11.3
d. Venezuela	40.1	41.7	42.0	47.3	8.4	9.4	12.1	12.2	10.2	11.7	13.0	12.4	9.2	10.0
e. Japan	33.3	27.1	35.9	40.1	6.0	7.6	8.9	13.4	10.6	10.0	10.0	9.5	6.3	7.5
f. Other countries	189.9	176.5	201.4	209.1	44.6	45.3	46.3	65.3	47.2	48.1	53.8	60.0	43.5	51.6
3. Trade balance	-1,057.5	-1,167.9	-1,348.5	-1,243.8	-292.6	-308.4	-382.2	-365.3	-300.6	-289.1	-314.5	-339.7	-282.9	-281.5

Source: CBS

TABLE 1.8: MERCHANDISE FOREIGN TRADE BY PRODUCT CATEGORY

	1997	1998	1999	2000	1999				2000				2001	
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
1. Export of goods	43.2	51.5	52.3	48.5	14.9	14.1	12.3	11.0	11.5	15.4	14.2	7.4	7.9	13.2
a. Live animals and other animal products	5.8	16.1	13.9	18.5	3.7	4.0	2.8	3.4	4.8	6.5	3.9	3.2	2.7	3.0
b. Transport equipment	5.1	3.4	4.0	2.2	1.1	1.3	1.0	0.6	0.4	0.7	0.7	0.4	0.4	1.6
c. Art objects and collectors' items	6.2	9.9	7.1	8.2	0.7	2.9	2.7	0.7	1.2	2.2	3.7	1.1	1.6	2.6
d. Machinery and electrotechnical equipment	3.0	6.5	5.4	4.0	1.9	0.9	1.0	1.5	0.9	1.3	1.1	0.7	0.6	0.2
e. Other goods	22.9	15.5	21.9	15.7	7.5	5.1	4.6	4.7	4.2	4.7	4.6	2.1	2.6	5.7
2. Import of goods	1,100.7	1,219.4	1,400.8	1,292.2	307.5	322.6	394.5	376.3	312.1	304.5	328.5	347.0	290.8	294.7
a. Live animals and other animal products	82.0	97.6	90.7	99.9	22.6	23.6	19.5	24.9	24.3	25.6	25.6	24.4	22.1	24.6
b. Food products	128.7	137.3	137.7	141.7	32.2	33.1	32.8	39.6	33.2	34.9	35.4	38.2	34.7	35.9
c. Chemical products	125.1	129.2	137.9	162.0	31.2	35.2	35.1	36.4	43.6	38.2	41.8	38.4	35.3	35.9
d. Base metals and derivated works	86.4	114.6	154.4	90.7	30.2	38.5	50.3	35.5	23.8	20.1	24.6	22.2	18.3	24.5
e. Machinery and electrotechnical equipment	153.9	195.2	287.0	189.2	51.6	65.8	118.5	51.1	47.6	45.4	51.7	44.4	42.0	40.1
f. Transport equipment	100.2	95.5	109.2	117.5	24.3	25.3	25.3	34.2	27.9	27.4	31.3	30.8	22.8	24.4
g. Other goods	424.4	450.0	483.9	491.2	115.4	100.9	113.0	154.6	111.6	112.8	118.1	148.6	115.6	109.4
3. Trade balance	-1,057.5	-1,167.9	-1,348.5	-1,243.6	-292.6	-308.4	-382.2	-365.3	-300.6	-289.1	-314.3	-339.7	-282.9	-281.5

Source: CBS

TABLE 1.9: OIL REFINING

	1998	1999	2000	1999				2000				2001	
				I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
1. Export of oil (x AFL million)	1,290	2,192	2,331	394	504	564	730	445	546	558	783	537	545
2. Import of crude (x AFL million)	704	2,092	1,922	319	537	569	667	277	550	534	561	454	224
3. Quantity of oil refined (x 1,000 barrels)	58,388	73,713	83,553	20,574	18,445	17,478	17,216	16,808	21,569	21,876	23,300	22,242	12,933
4. Number of employees (at end-December) 1)	541	520	564	502	534	529	520	568	577	571	564	564	564

1) Excluding persons employed with contractors.

Source: Coastal Aruba Refining Co., N.V.

TABLE 2.1: MONETARY SURVEY

End of period	1997	1998	1999	2000	1999				2000				2001	
					I	II	III	I	I	II	III	I	I	II
I. Net domestic assets	967.2	985.7	1,127.5	1,210.4	971.9	1,002.2	1,052.6	1,127.5	1,164.5	1,188.4	1,221.1	1,210.4	1,194.0	1,204.3
A) Domestic credit	1,175.9	1,244.1	1,394.5	1,510.3	1,232.7	1,260.9	1,323.4	1,394.5	1,458.4	1,493.0	1,517.6	1,510.3	1,521.4	1,559.0
1) Net claims on public sector	-9.7	-8.9	12.4	-1.1	-24.7	-14.3	-16.5	12.4	14.1	2.3	3.5	-1.1	0.8	23.3
a) Gross claims	74.5	67.9	75.9	65.8	70.7	75.3	75.6	75.9	75.9	85.2	68.5	65.8	68.5	94.9
b) Government's deposits	-74.4	-67.0	-54.2	-44.3	-86.0	-80.3	-82.6	-54.2	-52.4	-53.6	-42.6	-44.3	-38.9	-40.5
c) Development funds	-9.8	-9.8	-9.4	-22.6	-9.5	-9.4	-9.5	-9.4	-9.4	-29.3	-22.4	-22.6	-28.8	-31.1
2) Claims on private sector	1,185.5	1,253.0	1,382.2	1,511.4	1,257.4	1,275.2	1,340.0	1,382.2	1,444.3	1,490.7	1,514.1	1,511.4	1,520.6	1,535.6
a) Enterprises	635.8	636.3	670.0	728.2	631.3	626.1	658.2	670.0	717.5	733.6	739.2	728.2	734.8	733.6
b) Individuals	532.4	588.7	686.1	757.8	598.1	621.8	656.4	686.1	700.8	731.0	749.6	757.8	763.7	779.4
1) Consumer credit	269.2	287.9	335.6	357.3	292.4	302.7	317.8	335.6	340.3	351.6	354.7	357.3	355.9	358.8
2) Housing mortgages	263.2	300.8	350.4	400.5	305.7	319.0	338.7	350.4	360.5	379.4	394.9	400.5	407.9	420.5
c) Other	17.3	28.0	26.1	25.4	28.0	27.4	25.3	26.1	26.0	26.1	25.2	25.4	22.1	22.7
B) Other items, net	-208.7	-258.4	-267.0	-299.9	-260.8	-258.7	-270.9	-267.0	-293.9	-304.6	-296.5	-299.9	-327.4	-354.6
II. Net foreign assets	393.6	553.1	571.6	527.8	648.4	630.9	628.1	571.6	603.5	588.5	555.7	527.8	617.3	590.3
A) Centrale Bank van Aruba	316.4	408.2	412.7	386.4	484.6	458.0	430.7	412.7	408.3	421.5	413.8	386.4	422.8	467.3
B) Commercial banks	77.2	144.9	158.9	141.4	163.8	172.8	197.4	158.9	195.1	167.0	141.9	141.4	194.5	122.9
III Broad money	1,360.8	1,538.8	1,699.1	1,738.3	1,620.3	1,633.1	1,680.7	1,699.1	1,768.0	1,776.9	1,776.9	1,738.3	1,811.3	1,794.6
A) Money	473.1	547.0	590.4	596.3	563.9	570.6	587.8	590.4	591.1	629.7	606.8	596.3	626.2	612.2
B) Quasi-money	887.7	991.8	1,108.7	1,142.0	1,056.4	1,062.5	1,092.9	1,108.7	1,176.9	1,147.2	1,170.1	1,142.0	1,185.1	1,182.4

TABLE 2.2: COMPONENTS OF BROAD MONEY

End of period	Currency			Demand deposits			Money	Other deposits		Trea- sury bills	Quasi- money	Broad money
	Issued	At banks	Outside banks	AFL	Foreign currency	Total		Savings	Time			
	(1)	(2)	(3= 1-2)	(4)	(5)	(6= 4+5)	(7= 3+6)	(8)	(9)	(10)	(11= 8+9+10)	(12= 7+11)
1997	126.8	25.2	101.6	311.8	59.8	371.5	473.1	366.6	517.1	4.0	887.7	1,360.8
1998	133.3	28.4	104.9	378.2	63.9	442.1	547.0	382.5	609.3	0.0	991.8	1,538.8
1999	146.3	24.0	122.4	398.0	70.1	468.1	590.4	391.6	715.6	1.5	1,108.7	1,699.1
2000	151.0	29.7	121.3	406.3	68.7	474.9	596.3	404.6	729.0	8.4	1,142.0	1,738.3
1999 I	126.5	24.3	102.2	381.0	80.7	461.7	563.9	389.4	667.0	0.0	1,056.4	1,620.3
II	132.0	23.4	108.6	395.0	67.0	462.0	570.6	393.5	663.5	5.5	1,062.5	1,633.1
III	128.0	22.1	105.9	417.8	64.1	481.9	587.8	387.5	703.9	1.5	1,092.9	1,680.7
IV	146.3	24.0	122.4	398.0	70.1	468.1	590.4	391.6	715.6	1.5	1,108.7	1,699.1
2000 I	139.3	24.1	115.2	401.2	74.6	475.8	591.1	403.4	760.0	13.5	1,176.9	1,768.0
II	144.7	23.9	120.8	443.3	65.6	509.0	629.7	410.8	726.4	10.0	1,147.2	1,776.9
III	140.3	23.6	116.8	420.0	70.0	490.0	606.8	403.3	763.8	3.0	1,170.1	1,776.9
IV	151.0	29.7	121.3	406.3	68.7	474.9	596.3	404.6	729.0	8.4	1,142.0	1,738.3
2001 I	140.1	24.0	116.1	424.7	85.4	510.1	626.2	412.6	767.5	5.0	1,185.1	1,811.3
II	143.9	22.8	121.1	417.0	74.2	491.2	612.2	418.9	751.4	12.0	1,182.4	1,794.6

TABLE 2.3: CAUSES OF CHANGES IN BROAD MONEY

During period	1997	1998	1999	2000	1999			2000			2001			
					I	II	III	I	I	II	III	I	I	II
					I. Net domestic money creation	99.4	18.5	141.8	82.9	-13.8	30.3	50.4	74.9	37.0
A) Domestic credit	93.4	68.2	150.4	115.8	-11.4	28.2	62.5	71.1	63.9	34.6	24.6	-7.3	11.1	37.5
1) Net claims on public sector	31.8	0.8	21.3	-13.4	-15.8	10.4	-2.2	28.9	1.7	-11.7	1.2	-4.6	1.9	22.5
a) Recourse to monetary system	4.5	-6.6	8.0	-10.1	2.8	4.6	0.2	0.4	0.0	9.2	-16.7	-2.7	2.7	26.4
b) Drawing down of bank balance:	27.3	7.3	13.3	-3.3	-18.6	5.8	-2.4	28.5	1.7	-21.0	17.9	-1.9	-0.8	-3.9
1) Government's deposits	34.5	7.4	12.8	9.9	-19.0	5.7	-2.4	28.4	1.8	-1.1	10.9	-1.7	5.4	-1.6
2) Development funds	-7.1	-0.1	0.5	-13.2	0.3	0.1	-0.1	0.1	-0.1	-19.9	6.9	-0.2	-6.3	-2.2
2) Claims on private sector	61.6	67.4	129.2	129.3	4.4	17.8	64.7	42.2	62.2	46.4	23.4	-2.7	9.2	15.0
a) Enterprises	15.9	0.4	33.8	58.2	-4.9	-5.2	32.2	11.8	47.5	16.1	5.6	-11.1	6.6	-1.2
b) Individuals	56.1	56.3	97.4	71.8	9.5	23.6	34.7	29.6	14.7	30.2	18.6	8.2	5.9	15.6
1) Consumer credit	36.0	18.7	47.7	21.7	4.5	10.3	15.0	17.9	4.6	11.4	3.1	2.6	-1.4	3.0
2) Housing mortgages	20.0	37.6	49.7	50.1	5.0	13.3	19.6	11.8	10.1	18.9	15.6	5.6	7.3	12.7
c) Other	-10.3	10.7	-2.0	-0.7	-0.1	-0.5	-2.1	0.8	-0.1	0.1	-0.8	0.2	-3.3	0.6
B) Other domestic factors	6.0	-49.7	-8.6	-32.9	-2.4	2.1	-12.2	3.8	-26.9	-10.7	8.1	-3.4	-27.5	-27.2
II. Inflow of foreign funds	-39.7	159.5	18.5	-43.8	95.3	-17.6	-2.7	-56.5	31.9	-15.0	-32.8	-27.9	89.4	-27.0
III Broad money	59.7	178.0	160.3	39.2	81.5	12.8	47.6	18.4	68.9	9.0	-0.1	-38.6	73.0	-16.7
1) Money	28.1	73.9	43.4	5.8	16.9	6.7	17.2	2.6	0.7	38.7	-23.0	-10.5	30.0	-14.0
2) Quasi-money	31.6	104.2	116.9	33.3	64.6	6.1	30.4	15.7	68.2	-29.7	22.9	-28.1	43.1	-2.7

TABLE 2.4: FOREIGN ASSETS

End of period	Centrale Bank van Aruba				Commercial banks			Total	Revaluation differences	Total excl. (9)	Broad money	Import of goods (excl. oil) during a 12-month period	Percentages	
	Gold	Other assets	Liabilities	Net	Assets	Liabilities	Net						Broad money coverage	Import coverage
	(1)	(2)	(3)	(4= 1+2-3)	(5)	(6)	(7= 5-6)						(8= 4+7)	(9)
1997	50.1	308.5	2.5	356.1	465.9	388.7	77.2	433.3	39.7	393.6	1,360.8	1,425.1	28.9	30.4
1998	41.0	397.7	1.7	437.0	486.4	341.5	144.9	581.9	28.8	553.1	1,538.8	1,521.0	35.9	38.3
1999	41.0	393.7	0.1	434.6	501.1	342.2	158.9	593.6	22.0	571.6	1,699.1	1,350.0	33.6	44.0
2000	41.0	376.2	2.3	414.9	533.2	391.8	141.4	556.3	28.5	527.8	1,738.3	1,262.9	30.4	44.0
1999 I	41.0	468.6	1.6	507.9	466.4	302.6	163.8	671.7	23.3	648.4	1,620.3	1,515.5	40.0	44.3
II	41.0	442.2	1.8	481.4	485.0	312.2	172.8	654.2	23.3	630.9	1,633.1	1,517.8	38.6	43.1
III	41.0	415.1	5.1	450.9	512.6	315.2	197.4	648.3	20.2	628.1	1,680.7	1,453.5	37.4	44.6
I	41.0	393.7	0.1	434.6	501.1	342.2	158.9	593.6	22.0	571.6	1,699.1	1,350.0	33.6	44.0
2000 I	41.0	391.3	1.1	431.2	544.8	349.7	195.1	626.3	22.8	603.5	1,768.0	1,314.1	34.1	47.7
II	41.0	404.3	0.1	445.2	519.9	352.9	167.0	612.2	23.7	588.5	1,776.9	1,278.7	33.1	47.9
III	41.0	399.2	3.1	437.1	518.1	376.2	141.9	579.1	23.3	555.7	1,776.9	1,282.9	31.3	45.1
I	41.0	376.2	2.3	414.9	533.2	391.8	141.4	556.3	28.5	527.8	1,738.3	1,262.9	30.4	44.0
2001 I	41.0	411.5	0.9	451.6	558.0	363.5	194.5	646.1	28.8	617.3	1,811.3	1,239.1	34.1	52.1
II	41.0	458.6	7.2	492.4	522.4	399.5	122.9	615.3	25.0	590.3	1,794.6	1,248.8	32.9	49.3

TABLE 3.1: CONSOLIDATED BALANCE SHEET OF THE MONEY-CREATING INSTITUTIONS

End of period	1997	1998	1999	2000	1999				2000				2001	
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
ASSETS														
1. Claims on money-creating institutions	197.6	265.9	298.2	241.9	323.5	305.0	287.5	298.2	271.5	267.6	285.2	241.9	258.6	289.2
a) Monetary authorities	147.4	241.6	261.9	213.2	287.5	274.3	262.5	261.9	244.8	238.7	258.0	213.2	239.8	274.6
b) Commercial banks	50.2	24.3	36.3	28.8	35.9	30.7	25.0	36.3	26.7	28.9	27.1	28.8	18.8	14.6
2. Claims on the public sector	74.5	67.9	75.9	65.8	70.7	75.3	75.6	75.9	75.9	85.2	68.5	65.8	68.5	94.9
a) Short-term	48.2	45.1	65.2	56.1	49.4	64.6	64.8	65.2	66.3	74.3	58.2	56.1	58.8	85.2
b) Long-term	26.3	22.8	10.7	9.7	21.3	10.7	10.7	10.7	9.6	10.9	10.3	9.7	9.7	9.7
3. Claims on the private sector	1,185.5	1,253.0	1,382.2	1,511.4	1,257.4	1,275.2	1,340.0	1,382.2	1,444.3	1,490.7	1,514.1	1,511.4	1,520.6	1,535.6
a) Enterprises	635.8	636.3	670.0	728.2	631.3	626.1	658.2	670.0	717.5	733.6	739.2	728.2	734.8	733.6
b) Individuals	532.4	588.7	686.1	757.8	598.1	621.8	656.4	686.1	700.8	731.0	749.6	757.8	763.7	779.4
1) Consumer credit	269.2	287.9	335.6	357.3	292.4	302.7	317.8	335.6	340.3	351.6	354.7	357.3	355.9	358.8
2) Housing mortgages	263.2	300.8	350.4	400.5	305.7	319.0	338.7	350.4	360.5	379.4	394.9	400.5	407.9	420.5
c) Capital market investments	12.5	14.2	11.8	11.9	14.3	13.8	11.7	11.8	11.7	11.9	11.8	11.9	9.2	9.1
d) Other	4.8	13.8	14.2	13.5	13.7	13.6	13.6	14.2	14.3	14.2	13.4	13.5	13.0	13.7
4. Foreign assets	824.4	925.1	935.9	950.4	975.9	968.2	968.6	935.9	977.1	965.2	958.3	950.4	1,010.5	1,022.0
a) Gold	50.1	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0
b) Short-term	641.2	738.0	740.0	753.3	788.4	783.7	791.1	740.0	782.7	770.1	755.9	753.3	815.2	827.1
c) Long-term	133.1	146.1	154.9	156.1	146.6	143.5	136.6	154.9	153.4	154.1	161.4	156.1	154.4	153.9
5. Other domestic assets	0.4	-21.2	-40.6	-21.8	-24.1	-31.3	-38.2	-40.6	-33.0	-35.9	-6.1	-21.8	-17.8	-37.0
6. Total assets	2,282.4	2,490.7	2,651.6	2,747.7	2,603.5	2,592.4	2,633.5	2,651.6	2,735.9	2,772.8	2,820.1	2,747.7	2,840.5	2,904.7

TABLE 3.1: CONSOLIDATED BALANCE SHEET OF THE MONEY-CREATING INSTITUTIONS

(continued)

End of period	1997	1998	1999	2000	1999			2000			2001			
					I	II	III	I	I	II	III	I	I	II
LIABILITIES														
7. Broad money	1,360.8	1,538.8	1,699.1	1,738.3	1,620.3	1,633.1	1,680.7	1,699.1	1,768.0	1,776.9	1,776.9	1,738.3	1,811.3	1,794.6
a) Money	473.1	547.0	590.4	596.3	563.9	570.6	587.8	590.4	591.1	629.7	606.8	596.3	626.2	612.2
b) Quasi-money	887.7	991.8	1,108.7	1,142.0	1,056.4	1,062.5	1,092.9	1,108.7	1,176.9	1,147.2	1,170.1	1,142.0	1,185.1	1,182.4
8. Money-creating institutions	170.3	266.0	271.6	229.8	308.2	295.7	285.9	271.6	262.8	253.4	275.2	229.8	263.3	290.4
a) Monetary authorities	147.0	236.7	245.6	202.7	281.2	274.8	255.1	245.6	236.0	224.6	253.0	202.7	239.3	267.0
b) Commercial banks	23.3	29.3	26.0	27.1	27.0	20.9	30.7	26.0	26.8	28.8	22.2	27.1	24.0	23.3
9. Public sector deposits	84.2	76.8	63.6	66.9	95.5	89.7	92.1	63.6	61.9	82.8	65.0	66.9	67.7	71.6
a) Government	74.4	67.0	54.2	44.3	86.0	80.3	82.6	54.2	52.4	53.6	42.6	44.3	38.9	40.5
b) Development funds	9.8	9.8	9.4	22.6	9.5	9.4	9.5	9.4	9.4	29.3	22.4	22.6	28.8	31.1
10. Long-term liabilities	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
a) Government	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
b) Private sector	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
11. Subordinated debt	7.8	11.3	11.3	13.8	11.3	11.3	11.3	11.3	11.3	11.3	13.8	13.8	13.8	13.8
12. Capital and reserves	138.4	140.4	140.1	159.2	140.2	129.7	127.3	140.1	155.9	160.3	159.5	159.2	172.1	174.9
13. Foreign liabilities	391.1	343.2	342.3	394.1	304.2	314.0	320.3	342.3	350.8	353.0	379.3	394.1	364.4	406.6
b) Short-term	358.4	307.8	310.5	367.8	273.3	282.1	286.0	310.5	317.5	325.5	351.5	367.8	328.6	374.4
c) Long-term	32.7	35.4	31.8	26.2	31.0	31.8	34.2	31.8	33.2	27.5	27.8	26.2	35.9	32.2
14. Revaluation differences	39.7	28.8	22.0	28.5	23.3	23.3	20.2	22.0	22.8	23.7	23.3	28.5	28.8	25.0
15. Other domestic liabilities	90.2	85.3	101.5	117.2	100.5	95.7	95.7	101.5	102.4	111.3	127.0	117.2	118.9	127.7
16. Total liabilities	2,282.4	2,490.7	2,651.6	2,747.7	2,603.5	2,592.4	2,633.5	2,651.6	2,735.9	2,772.8	2,820.1	2,747.7	2,840.5	2,904.7

TABLE 3.2: DETAILED BALANCE SHEET OF THE CENTRALE BANK VAN ARUBA

End of period	Domestic assets		Total domestic assets	Foreign assets			Total foreign assets	Total assets	
	Government	Other		Gold and claims in gold	Claims on				
	(1)	(2)	(3)		Banks	Governments	(4)	(5)	(6)
1997	0.0	17.6	17.6	50.1	308.5	0.0	358.5	376.1	
1998	0.0	17.9	17.9	41.0	397.7	0.0	438.7	456.5	
1999	0.0	19.7	19.7	41.0	393.7	0.0	434.7	454.5	
2000	0.0	18.4	18.4	41.0	376.2	0.0	417.2	435.6	
1999 I	0.0	16.5	16.5	41.0	468.6	0.0	509.5	526.0	
II	0.0	17.9	17.9	41.0	442.2	0.0	483.1	501.0	
III	0.0	17.4	17.4	41.0	415.1	0.0	456.0	473.4	
IV	0.0	19.7	19.7	41.0	393.7	0.0	434.7	454.5	
2000 I	0.0	18.2	18.2	41.0	391.3	0.0	432.3	450.5	
II	0.0	17.8	17.8	41.0	404.3	0.0	445.3	463.1	
III	0.0	20.0	20.0	41.0	399.2	0.0	440.2	460.2	
IV	0.0	18.4	18.4	41.0	376.2	0.0	417.2	435.6	
2001 I	0.0	19.5	19.5	41.0	411.5	0.0	452.5	472.0	
II	0.0	22.5	22.5	41.0	458.6	0.0	499.6	522.0	

TABLE 3.2: DETAILED BALANCE SHEET OF THE CENTRALE BANK VAN ARUBA

(continued)

End of period	Domestic liabilities										Total domestic liabilities	Total foreign liabilities	Revaluation of gold and foreign exchange holdings	Total liabilities
	Capital and reserves	Bank notes issued	Government	Development funds	Official entities	Commercial banks deposits		Other fin.inst. deposits	Private sector deposits	Other deposits				
						Demand	Time							
1997	36.5	115.8	58.5	9.8	3.0	17.7	76.2	0.0	2.7	13.9	334.0	2.5	39.7	376.1
1998	42.9	121.3	55.7	9.8	2.5	43.5	132.8	0.0	6.0	11.5	426.1	1.7	28.8	456.5
1999	44.0	133.3	46.3	9.4	3.2	42.8	140.3	0.0	5.4	7.7	432.4	0.1	22.0	454.5
2000	52.1	137.1	35.3	22.6	1.3	25.5	118.5	0.0	2.7	9.7	404.8	2.3	28.5	435.6
1999 I	42.9	114.4	79.6	9.5	3.6	25.7	199.2	0.0	7.8	18.5	501.1	1.6	23.3	526.0
II	42.9	119.7	68.0	9.4	2.9	54.6	162.3	0.0	4.7	11.4	475.9	1.8	23.3	501.0
III	42.9	115.5	69.8	9.5	1.7	39.7	154.9	0.0	4.4	9.8	448.1	5.1	20.2	473.4
IV	44.0	133.3	46.3	9.4	3.2	42.8	140.3	0.0	5.4	7.7	432.4	0.1	22.0	454.5
2000 I	44.0	126.1	46.6	9.4	4.3	25.5	159.9	0.0	4.3	6.5	426.5	1.1	22.8	450.5
II	44.0	131.4	46.9	29.3	3.3	16.7	154.0	0.0	3.9	9.8	439.3	0.1	23.7	463.1
III	44.0	126.9	37.8	11.5	3.7	38.8	153.6	0.0	1.8	15.7	433.8	3.1	23.3	460.2
IV	52.1	137.1	35.3	22.6	1.3	25.5	118.5	0.0	2.7	9.7	404.8	2.3	28.5	435.6
2001 I	52.1	126.0	35.4	28.8	2.0	21.6	158.7	0.0	2.1	15.5	442.3	0.9	28.8	472.0
II	52.1	129.6	36.7	31.1	1.8	35.7	180.5	6.7	0.0	15.6	489.8	7.2	25.0	522.0

TABLE 3.3: BANK NOTES ISSUED

End of period	Denominations: number (x 1,000)						Total number of notes issued
	5	10	25	50	100	500	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	
1997	273	419	338	155	865	15	2,065
1998	256	468	360	165	899	16	2,165
1999	251	479	445	176	970	21	2,342
2000	250	494	450	182	1,013	18	2,409
1999 I	253	418	341	150	850	16	2,028
II	252	436	388	155	884	16	2,132
III	252	430	401	155	840	16	2,093
IV	251	479	445	176	970	21	2,342
2000 I	251	447	416	165	929	18	2,225
II	250	454	439	163	964	20	2,290
III	251	459	416	157	929	20	2,231
IV	250	494	450	182	1,013	18	2,409
2001 I	250	453	428	162	918	19	2,231
II	249	462	424	162	955	19	2,271

End of period	Denominations: value (AFL million)						Total value of notes issued
	5	10	25	50	100	500	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	
1997	1.4	4.2	8.4	7.8	86.5	7.5	115.8
1998	1.3	4.7	9.0	8.3	89.9	8.2	121.3
1999	1.3	4.8	11.1	8.8	97.0	10.4	133.3
2000	1.3	4.9	11.3	9.1	101.3	9.2	137.1
1999 I	1.3	4.2	8.5	7.5	85.0	7.9	114.4
II	1.3	4.4	9.7	7.8	88.4	8.2	119.7
III	1.3	4.3	10.0	7.7	84.0	8.2	115.5
IV	1.3	4.8	11.1	8.8	97.0	10.4	133.3
2000 I	1.3	4.5	10.4	8.2	92.9	8.8	126.1
II	1.3	4.5	11.0	8.1	96.4	10.1	131.4
III	1.3	4.6	10.4	7.8	92.9	9.9	126.9
IV	1.3	4.9	11.3	9.1	101.3	9.2	137.1
2001 I	1.3	4.5	10.7	8.1	91.8	9.6	126.0
II	1.2	4.6	10.6	8.1	95.5	9.6	129.6

TABLE 3.4: COINS ISSUED

End of period	Denominations: number (x 1,000)							Com-memo-rative coins	Total value of coins issued excl. (8) (AFL million)
	Cents				Florin				
	5	10	25	50	1	2 ½	5		
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1997	7,781	7,877	5,513	2,949	4,081	65	512	10	11
1998	8,693	8,821	6,074	3,254	4,382	67	576	10	12
1999	9,509	9,822	6,589	3,493	4,759	68	617	11	13
2000	10,387	10,573	6,929	3,768	5,084	69	670	11	14
1999 I	8,888	9,090	6,080	3,256	4,383	68	586	10	12
II	9,086	9,272	6,201	3,307	4,480	68	587	11	12
III	9,334	9,560	6,391	3,406	4,561	68	587	11	12
IV	9,509	9,822	6,589	3,493	4,759	68	617	11	13
2000 I	9,724	10,066	6,693	3,560	4,866	68	625	11	13
II	9,938	10,268	6,812	3,610	4,891	68	626	11	13
III	10,124	10,414	6,912	3,641	4,897	69	634	11	13
IV	10,387	10,573	6,929	3,768	5,084	69	670	11	14
2001 I	10,730	10,797	7,076	3,801	5,095	69	670	11	14
II	11,442	11,034	7,361	3,898	5,108	69	680	11	14

TABLE 4.1: COMMERCIAL BANKS: SUMMARY ACCOUNT

	Assets				Total assets	Liabilities		
	Cash and claims on banks	Investments	Loans	Other		Deposits	Capital and reserves	Other
End of period	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1997	458.2	90.0	1,286.6	126.7	1,961.4	1,638.9	118.1	204.5
1998	536.7	91.5	1,343.2	123.2	2,094.5	1,775.1	117.2	202.3
1999	559.6	104.0	1,485.7	121.5	2,270.8	1,909.2	115.9	245.7
2000	523.7	88.4	1,644.2	117.3	2,373.6	2,002.0	129.3	242.4
1999 I	573.3	103.7	1,343.6	121.1	2,141.6	1,813.3	117.0	211.3
II	568.0	109.4	1,357.2	122.0	2,156.5	1,827.3	106.5	222.7
III	583.2	107.7	1,411.1	127.2	2,229.1	1,898.4	104.1	226.6
IV	559.6	104.0	1,485.7	121.5	2,270.8	1,909.2	115.9	245.7
2000 I	582.9	92.2	1,555.8	121.0	2,351.8	1,987.3	131.7	232.8
II	553.0	89.7	1,623.3	115.0	2,381.0	2,001.5	136.0	243.5
III	557.9	96.9	1,635.7	114.8	2,405.2	2,038.0	137.8	229.4
IV	523.7	88.4	1,644.2	117.3	2,373.6	2,002.0	129.3	242.4
2001 I	561.8	91.7	1,653.6	119.8	2,426.9	2,048.8	142.2	235.9
II	567.3	80.1	1,697.5	115.2	2,460.1	2,058.7	141.5	259.9

TABLE 4.2: COMMERCIAL BANKS: PRUDENTIAL RATIOS

End of period	Liquidity	Loan/deposit	Capital/risk value of assets
	(1)	(2)	(3)
1997	25.3	72.5	11.1
1998	29.3	69.8	10.6
1999	29.1	71.2	8.8
2000	26.0	76.5	9.4
1999 I	31.1	68.1	10.3
II	31.1	67.8	9.3
III	30.9	67.9	7.9
IV	29.1	71.2	8.8
2000 I	28.5	72.3	9.7
II	26.7	74.9	9.8
III	27.2	75.4	8.8
IV	26.0	76.5	9.4
2001 I	27.3	75.2	10.7
II	26.9	76.1	11.7

TABLE 4.3: COMMERCIAL BANKS: DETAILED BALANCE SHEET

Domestic assets										
End of period	Notes and coins	Central Bank		Investments		Loans and advances				
		Current account	Time deposits	Government securities	Non government securities	Enterprises	Mortgages	Individuals	Government	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
1997	25.2	36.5	57.7	57.2	12.5	501.8	393.0	269.2	2.3	
1998	28.4	58.1	123.0	54.8	14.2	498.0	434.3	287.9	1.1	
1999	24.0	35.7	163.8	60.8	11.8	511.9	503.2	335.6	0.7	
2000	29.7	28.0	126.4	43.1	11.9	561.3	561.5	357.3	0.3	
1999	I	24.3	32.3	198.9	54.3	14.3	484.9	447.4	292.4	4.3
	II	23.4	50.4	166.1	56.8	13.8	479.5	460.7	302.7	0.8
	III	22.1	55.7	146.2	60.8	11.7	507.6	484.2	317.8	0.8
	IV	24.0	35.7	163.8	60.8	11.8	511.9	503.2	335.6	0.7
2000	I	24.1	26.7	167.5	48.8	11.7	557.2	515.6	340.3	0.4
	II	23.9	29.0	155.7	46.4	11.9	561.2	546.5	351.6	15.4
	III	23.6	39.3	158.2	51.7	11.8	556.6	572.0	354.7	0.4
	IV	29.7	28.0	126.4	43.1	11.9	561.3	561.5	357.3	0.3
2001	I	24.0	22.5	158.3	49.1	9.2	570.0	566.4	355.9	0.4
	II	22.8	45.1	178.7	37.7	9.1	566.9	580.8	358.8	30.9

TABLE 4.3: COMMERCIAL BANKS: DETAILED BALANCE SHEET
(continued)

End of period	Domestic assets (cont'd)				Total domestic assets	Foreign assets					Total foreign assets	Total assets
	Premises	Subsidiaries	Accounts receivable	Other (net)		Cash	Due from banks	Investments	Loans	Other		
	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)
1997	64.1	4.8	21.0	26.9	1,472.2	8.2	280.3	20.3	120.2	36.8	465.9	1,938.1
1998	54.7	13.8	15.4	-5.0	1,578.8	11.0	291.8	22.5	121.9	39.4	486.4	2,065.2
1999	54.9	14.2	16.8	10.3	1,743.5	11.6	288.4	31.4	134.4	35.5	501.1	2,244.6
2000	58.2	13.5	18.6	1.7	1,811.6	13.0	297.8	33.3	163.9	27.0	533.2	2,344.8
1999 I	53.9	13.7	18.5	8.9	1,648.2	10.7	271.1	35.1	114.5	35.0	466.4	2,114.6
II	53.5	13.6	19.5	9.8	1,650.6	10.5	287.1	38.8	113.5	35.3	485.0	2,135.6
III	53.2	13.6	17.8	-5.7	1,685.7	12.8	321.3	35.2	100.8	42.5	512.6	2,198.3
IV	54.9	14.2	16.8	10.3	1,743.5	11.6	288.4	31.4	134.4	35.5	501.1	2,244.6
2000 I	53.6	14.3	18.6	-0.1	1,778.8	10.4	327.4	31.6	142.3	34.4	544.8	2,323.6
II	55.9	14.2	18.9	0.2	1,830.9	9.4	306.0	31.4	148.6	26.0	519.9	2,350.7
III	56.8	13.4	19.8	5.0	1,863.3	9.9	299.8	33.4	152.0	24.7	518.1	2,381.4
IV	58.2	13.5	18.6	1.7	1,811.6	13.0	297.8	33.3	163.9	27.0	533.2	2,344.8
2001 I	59.0	13.0	20.5	-5.2	1,843.0	11.3	326.9	33.4	161.0	27.3	558.0	2,401.0
II	58.0	13.7	18.6	-8.7	1,912.3	13.8	292.3	33.3	160.0	25.0	522.4	2,434.7

TABLE 4.3: COMMERCIAL BANKS: DETAILED BALANCE SHEET

(continued)

Domestic liabilities										
End of period	Demand deposits				Time deposits				Savings deposit	Other liabilities
	Individuals	Companies	Other fin.inst.	Government	Individuals	Companies	Other fin.inst.	Development funds		
	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)		
1997	47.9	261.3	56.7	15.9	182.4	134.2	200.3	0.0	366.6	174.4
1998	84.4	297.4	52.0	11.3	196.7	184.3	228.0	0.0	382.5	178.2
1999	90.9	321.8	46.9	7.9	212.2	247.6	255.7	0.0	391.6	220.4
2000	99.5	312.8	58.9	9.0	228.8	258.1	242.0	0.0	404.6	218.6
1999 I	81.4	312.6	56.5	6.4	207.2	214.0	245.7	0.0	389.4	190.3
II	90.0	301.4	63.2	12.3	225.6	208.9	228.9	0.0	393.5	201.7
III	83.5	334.0	58.5	12.9	217.4	246.5	239.9	0.0	387.5	207.4
IV	90.9	321.8	46.9	7.9	212.2	247.6	255.7	0.0	391.6	220.4
2000 I	92.6	322.8	52.0	5.9	212.1	302.3	245.4	0.0	403.4	214.1
II	102.6	337.4	61.9	6.6	212.4	270.3	243.5	0.0	410.8	224.6
III	99.8	330.4	54.6	4.8	197.7	292.7	273.2	10.8	403.3	208.5
IV	99.5	312.8	58.9	9.0	228.8	258.1	242.0	0.0	404.6	218.6
2001 I	95.0	338.6	72.6	3.5	235.8	288.0	243.6	0.0	412.6	214.0
II	105.1	316.7	61.0	3.8	230.7	279.7	240.9	0.0	418.9	241.7

TABLE 4.3: COMMERCIAL BANKS: DETAILED BALANCE SHEET
(continued)

End of period	Domestic liabilities (cont'd)		Total domestic liabilities	Foreign liabilities							Foreign liabilities	Liabilities
	Capital base			Demand deposits		Time deposits		Savings deposits	Capital and reserves and subordinated debt	Other		
	Capital and reserves	Subordinated debt	Banks	Non-banks	Banks	Non-banks						
	(32)	(33)	(34)	(35)	(36)	(37)	(38)	(39)	(40)	(41)	(42)	(43)
1997	101.9	7.8	1,549.4	23.2	56.2	31.9	201.7	37.2	8.4	30.1	388.7	1,938.1
1998	97.5	11.3	1,723.7	35.3	54.1	53.5	130.7	35.4	8.4	24.1	341.5	2,065.2
1999	96.2	11.3	1,902.5	18.4	49.3	57.6	145.8	37.5	8.4	25.2	342.2	2,244.6
2000	107.0	13.8	1,953.0	28.9	71.9	68.1	150.9	41.6	8.4	20.1	389.9	2,342.9
1999 I	97.3	11.3	1,812.0	10.8	50.3	41.6	134.2	36.3	8.4	21.0	302.6	2,114.6
II	86.7	11.3	1,823.4	20.3	52.3	41.5	130.5	38.1	8.4	21.0	312.2	2,135.6
III	84.4	11.3	1,883.1	25.1	48.6	34.0	144.8	35.1	8.4	19.2	315.2	2,198.3
IV	96.2	11.3	1,902.5	18.4	49.3	57.6	145.8	37.5	8.4	25.2	342.2	2,244.6
2000 I	111.9	11.3	1,973.9	27.0	61.7	56.0	139.9	39.4	8.4	17.3	349.7	2,323.6
II	116.3	11.3	1,997.8	19.1	69.1	55.4	142.0	41.4	8.4	17.3	352.9	2,350.7
III	115.5	13.8	2,005.2	13.8	90.9	55.3	145.0	43.5	8.4	19.3	376.2	2,381.4
IV	107.0	13.8	1,953.0	28.9	71.9	68.1	150.9	41.6	8.4	20.1	389.9	2,342.9
2001 I	120.0	13.8	2,037.5	9.7	74.2	54.1	157.1	40.2	8.4	19.9	363.5	2,401.0
II	122.8	13.8	2,035.2	21.7	73.3	83.9	158.0	41.6	4.8	16.1	399.5	2,434.7

TABLE 4.4: COMMERCIAL BANKS' LOANS TO DOMESTIC SECTORS BY KIND OF ECONOMIC ACTIVITY PER THE END OF JUNE 2001

	Loans outstanding				Percentages			
	Current account	Term loans	Mortgage	Total	Current account	Term loans	Mortgage	Percentage of total loans
Agriculture, hunting, forestry and fishing	0.8	5.4	0.1	6.3	13.5	104.9	81.6	0.4
Mining and manufacturing	10.1	3.7	8.2	21.9	103.1	21.1	75.9	1.4
Electricity, gas and watersupply	1.0	27.4	1.5	29.9	3.2	91.8	5.0	1.9
Construction	15.6	1.6	3.2	20.4	76.3	8.0	15.8	1.3
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	157.0	87.9	54.8	299.6	52.4	29.3	18.3	19.2
Hotels and restaurants	33.6	19.3	12.2	65.0	51.7	29.6	18.7	4.2
Transport, storage and communications	31.6	14.2	2.5	48.2	65.5	29.3	5.2	3.1
Financial intermediation	16.6	18.3	20.7	55.5	29.8	33.0	37.2	3.6
Real estate, renting and business activities	25.8	57.1	44.6	127.4	20.2	44.8	35.0	8.2
Other enterprises	17.1	23.2	19.0	59.2	133.4	206.2	160.4	3.8
Total loans to enterprises	309.0	258.0	166.6	733.6	42.1	35.2	22.7	46.9
Government	0.2	30.7	0.0	30.9	0.6	99.4	0.0	2.0
Individuals	69.1	315.0	414.2	798.3	8.7	39.5	51.9	51.1
Total loans	378.2	603.7	580.8	1,562.7	24.2	38.6	37.2	100.0

1) According to the system of Internacional Standard Industrial Classification of all economic activities (ISIC).

TABLE 4.5: COMMERCIAL BANKS' LOANS TO DOMESTIC SECTORS BY KIND OF ECONOMIC ACTIVITY

End of period	1998	1999	2000	1999				2000				2001	
				I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
Agriculture, hunting, forestry and fishing	4.9	5.7	5.8	4.9	5.2	5.4	5.7	5.7	6.2	5.1	5.8	5.7	6.3
Mining and manufacturing	20.3	22.0	17.6	23.1	20.4	20.6	22.0	26.0	25.6	22.8	17.6	21.3	21.9
Electricity, gas and watersupply	21.6	28.6	36.3	21.4	21.4	24.3	28.6	29.1	31.7	34.9	36.3	30.4	29.9
Construction	22.4	24.5	20.6	21.9	19.9	20.4	24.5	25.2	26.0	22.9	20.6	21.2	20.4
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	219.3	242.7	287.5	247.8	239.6	255.6	242.7	265.6	271.4	279.3	287.5	299.0	299.6
Hotels and restaurants	87.5	84.1	74.7	82.3	82.3	90.4	84.1	82.0	67.2	73.4	74.7	67.1	65.0
Transport, storage and communications	25.3	52.2	45.5	24.2	27.7	26.4	52.2	59.1	57.3	56.6	45.5	44.5	48.2
Financial intermediation	51.0	44.8	63.1	43.6	45.4	50.0	44.8	66.2	65.8	66.0	63.1	59.5	55.5
Real estate, renting and business activities	95.4	101.0	113.5	93.1	93.4	100.0	101.0	100.5	117.7	119.9	113.5	128.4	127.4
Other enterprises	88.6	64.3	63.6	68.9	70.8	63.3	64.3	58.2	64.9	58.4	63.6	57.7	59.2
Total loans to enterprises	636.3	670.0	728.2	631.3	626.1	656.5	670.0	717.5	733.6	739.2	728.2	734.8	733.6
Government	1.1	0.7	0.3	4.3	0.8	0.8	0.7	0.4	15.4	0.4	0.3	0.4	30.9
Individuals	604.9	705.2	776.2	614.8	639.1	674.9	705.2	720.1	750.8	769.3	776.2	782.1	798.3
Total loans	1,242.2	1,375.9	1,504.7	1,250.4	1,266.0	1,332.1	1,375.9	1,438.0	1,499.8	1,508.9	1,504.7	1,517.2	1,562.8

1) According to the system of Internacional Standard Industrial Classification of all economic activities (ISIC).

TABLE 5.1: FINANCIAL SURVEY

End of June 2001	Central Bank and Treasury	Commercial Banks	Monetary Sector	Nonmonetary Financial Institutions	Financial Sector
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)	(4)	(5)=(3)+(4)
1. Foreign assets	499.6	522.4	1,022.0	531.6	1,553.6
2. Domestic claims	60.6	1,515.4	1,576.1	997.1	2,573.2
a) Government	54.3	40.6	94.9	397.2	492.1
b) Non-financial public enterprises	0.0	35.8	35.8	27.8	63.6
c) Enterprises	0.0	666.0	666.0	76.9	742.9
d) Individuals	6.4	773.0	779.4	495.2	1,274.6
1) Consumer credit	0.0	358.8	358.8	63.1	421.9
2) Housing mortgages	6.4	414.2	420.5	432.2	852.7
3. Other domestic claims	16.1	420.2	436.3	819.9	1,256.2
4. TOTAL ASSETS=TOTAL LIABILITIES	576.3	2,458.0	3,034.3	2,348.7	5,383.0
5. Foreign liabilities	32.2	399.5	431.7	113.5	545.2
6. Deposits and borrowings	69.6	1,656.9	1,726.4	67.4	1,793.9
a) Government	67.8	3.8	71.6	36.6	108.2
b) Other residents	1.8	1,653.0	1,654.8	30.8	1,685.6
7. Pension fund provisions	0.0	0.0	0.0	1,047.8	1,047.8
8. Insurance reserve fund	0.0	0.0	0.0	247.8	247.8
9. Other domestic liabilities	474.5	401.7	876.2	872.2	1,748.4

TABLE 6.1: INTEREST RATES OF COMMERCIAL BANKS 1)

Period	Time deposits		Savings deposits	Weighted average rate of interest on deposits	Loans				Weighted average rate of interest on loans	Interest rate margin
	≤ 12-months	>12 months			Individual		Commercial			
	(1)	(2)			Consumer credit	Housing mortgages	Mortgages	Other loans 2)		
(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10=9-4)			
1998 3)	5.8	7.8	3.8	6.2	17.1	11.1	10.5	11.4	13.1	6.9
1999	5.8	7.7	3.8	6.2	17.1	10.9	10.4	10.8	13.0	6.8
2000	6.0	7.7	3.9	6.2	17.2	10.7	10.8	10.4	12.0	5.8
1999 I	6.6	8.1	3.6	6.8	17.1	10.9	11.0	11.3	13.5	6.7
II	5.7	7.6	3.6	6.2	17.6	11.0	9.7	10.6	13.4	7.2
III	4.9	7.7	3.9	5.5	16.9	10.7	10.7	10.9	13.2	7.7
IV	6.2	7.4	4.1	6.3	16.9	10.8	10.4	10.6	12.2	6.0
2000 I	6.3	7.5	4.0	6.4	17.2	10.8	10.8	10.2	11.8	5.4
II	5.8	7.5	3.9	5.9	17.1	10.7	10.5	10.6	12.3	6.4
III	5.7	7.8	3.9	6.3	17.3	10.8	10.6	10.7	12.2	5.9
IV	6.1	7.7	3.9	6.2	17.1	10.7	11.2	10.4	11.7	5.5
2001 I	5.7	7.8	3.8	6.0	17.7	10.7	10.9	10.3	11.8	5.8
II	5.7	7.8	3.8	6.3	17.0	10.8	10.4	10.3	12.2	5.9

1) Weighted averages related to transactions during the indicated period.

2) Including current account overdraft facilities.

3) Based on September - December figures.

TABLE 6.2: CENTRAL BANK LENDING RATES

In % per annum As from	Redis- count (1)	Advance count (2)
January 1, 1986	8.0	9.0
July 1, 1986	8.5	9.5
April 1, 1999		6.5

TABLE 6.3: CENTRAL BANK-OFFERED RATES ON COMMERCIAL BANKS' DEPOSITS 1)

Period averages in % per annum	7-day (1)	30-day (2)	90-day (3)
1997	3.0	3.4	3.4
1998	2.8	3.4	3.4
1999	2.6	3.0	3.1
2000	3.4	3.5	3.5
1999 I	2.3	3.1	3.0
II	2.4	2.8	2.9
III	2.7	3.0	3.1
IV	3.0	3.2	3.4
2000 I	3.1	3.3	3.4
II	3.3	3.4	3.5
III	3.5	3.6	3.6
IV	3.6	3.7	3.7
2001 I	3.2	3.2	3.5
II	2.6	2.6	2.5

TABLE 6.4: LONDON INTERBANK-OFFERED RATES ON US DOLLAR DEPOSITS

Period averages in % per annum	7-day (1)	30-day (2)	90-day (3)
1997	5.6	5.6	5.8
1998		5.6	5.6
1999		5.3	5.4
2000			
1999 I		5.0	5.0
II		5.0	5.1
III		5.3	5.4
IV		5.8	6.1
2000 I		5.9	6.1

Source: International Financial Statistics.

1) For deposits of AFL 1 million to less than AFL 3 million.

TABLE 6.5: GOVERNMENT SECURITY MARKETS

3-month treasury bills					6-month cash loan certificates					
End of period	Date of issue	Amount (AFL million)	Average price per AFL 100	Yield per annum (%)	End of period	Date of issue	Amount (AFL million)	Average price per AFL 100	Yield per annum (%)	
	(1)	(2)	(3)	(4)		(1)	(2)	(3)	(4)	
1998	January	17.0	98.34	6.54	1999	June	8.0	97.63	4.86	
	February	15.0	98.32	6.80		December	8.0	96.95	6.29	
	April	17.0	98.31	6.83	2000	June	8.0	96.95	6.29	
	May	15.0	98.30	6.82		December	8.0	96.55	7.15	
	July	17.0	98.29	6.89	2001	June	8.0	96.69	6.49	
	August	15.0	98.30	6.84						
	October	17.0	98.31	6.78						
	November	15.0	98.30	6.83						
	1999	January	17.0	98.41	6.46					
		February	15.0	98.38	6.49					
		April	17.0	98.56	5.79					
May		15.0	98.69	5.18						
July		17.0	98.85	4.56						
August		15.0	98.81	4.86						
October		17.0	98.88	4.44						
November	15.0	98.83	4.64							
2000	January	17.0	98.35	6.57						
	February	15.0	98.41	6.34						
	April	17.0	98.36	6.13						
	May	15.0	98.48	6.12						
	July	17.0	98.35	6.20						
	August	15.0	98.45	6.21						
	October	17.0	98.34	6.10						
	November	12.4	98.28	6.91						
2001	January	17.0	98.28	6.93						
	February	15.0	98.29	6.77						
	April	17.0	98.39	6.54						
	May	15.0	98.38	6.56						
	July	17.0	98.46	6.13						
	August	23.0	98.46	6.24						

Government bonds				
End of period	Date of issue	Maturity in years	Amount (AFL million)	Yield per annum (%)
	(1)	(2)	(3)	(4)
1996	June	5	5.4	7.625
	June	7	24.6	8.000
	September	6	27.3	7.875
	September	8	14.7	8.000
1997	June	4	10.4	7.625
	June	9	15.4	8.125
2000	April	5	30.0	8.250

TABLE 7.1: GOVERNMENT FINANCIAL OPERATIONS 1)

	1997	1998	1999	2000	1999				2000				2001	
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
1. Total revenue and grants	627.6	646.4	701.5	742.2	152.0	163.7	191.8	194.0	155.0	181.9	162.2	243.1	162.5	150.1
A. Tax revenue	499.7	535.4	608.6	624.5	138.7	129.7	176.6	163.6	144.0	136.1	140.5	203.9	142.3	131.9
1. Taxes on income and profit	231.6	251.6	309.0	309.6	65.3	58.5	105.2	80.1	63.5	61.0	71.7	113.4	64.7	59.3
2. Taxes on commodities	183.5	187.7	198.0	212.6	41.9	47.6	48.2	60.3	47.9	51.1	52.7	60.8	45.5	47.9
3. Taxes on property	26.5	32.3	35.2	34.3	13.4	5.6	8.5	7.8	14.3	4.1	5.1	10.8	12.1	4.3
4. Taxes on services	41.3	43.7	44.8	44.4	12.9	13.1	9.3	9.4	12.8	11.0	9.2	11.4	15.0	12.9
5. Foreign exchange tax	16.8	20.2	21.6	23.6	5.2	4.9	5.5	6.0	5.6	8.8	1.7	7.5	5.1	7.5
B. Nontax revenue	89.6	95.3	91.5	100.8	13.2	33.7	14.8	29.7	11.0	28.9	21.7	39.2	20.2	18.2
C. Grants	38.3	15.7	1.4	16.9	0.0	0.3	0.4	0.7	0.0	16.9	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Expenditure and items n.i.e.	674.5	664.2	725.5	772.7	157.8	172.6	187.8	207.4	155.6	175.4	177.8	263.9	168.6	160.5
a. Wages	212.1	213.1	222.3	246.3	49.8	62.9	53.0	56.6	53.9	69.4	58.8	64.2	57.8	72.0
b. Employer's contribution	42.0	29.0	29.0	38.9	9.2	6.5	5.9	7.4	11.8	8.6	8.5	10.1	4.5	4.2
c. Wage subsidies	58.3	76.8	85.6	89.7	19.3	23.7	19.9	22.7	19.8	24.8	21.4	23.8	22.4	27.0
d. Goods and services	162.6	177.1	197.4	192.7	47.7	45.2	50.0	54.4	46.1	39.2	42.6	64.7	31.7	23.2
e. Interest	23.6	29.0	33.4	30.2	2.8	8.9	11.3	10.4	3.5	7.6	8.9	10.2	6.6	9.9
f. Development fund spending	29.1	16.1	6.6	0.0	0.3	0.4	5.1	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
g. Investment	50.7	31.8	24.8	28.3	4.8	3.2	8.0	8.8	5.0	3.3	3.9	16.1	4.9	1.8
h. Items n.i.e. 2)	96.2	91.2	126.4	146.7	23.8	21.7	34.6	46.3	15.6	22.6	33.7	74.9	40.7	22.4
3. Financial deficit (-)	-46.8	-17.8	-24.1	-30.5	-5.8	-8.9	4.0	-13.4	-0.6	6.5	-15.6	-20.8	-6.1	-10.4
4. Net foreign capital	-16.0	39.7	13.3	60.8	26.7	-1.0	0.0	-12.4	-0.2	-0.6	35.7	25.9	4.2	-0.6
a. Loans received 3)	0.0	55.6	26.7	73.4	26.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	35.8	37.6	6.0	0.0
b. Repayments on loans	-16.0	-15.9	-13.4	-12.6	0.0	-1.0	0.0	-12.4	-0.2	-0.6	-0.1	-11.7	-1.8	-0.6
5. Net domestic capital 4)	31.0	-22.7	-10.5	-16.9	-5.1	-0.5	-1.8	-3.1	-0.9	5.8	-21.3	-0.5	0.0	-11.4
a. Loans received	63.4	19.9	0.0	33.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30.0	3.5	0.0	0.0	0.0
b. Repayments on loans	-32.4	-42.6	-10.5	-50.4	-5.1	-0.5	-1.8	-3.1	-0.9	-24.2	-24.8	-0.5	0.0	-11.4
6. Net recourse to the monetary system (-)	-31.8	-0.8	-21.3	13.4	15.8	-10.4	2.2	-28.9	-1.7	11.7	-1.2	4.6	-1.9	-22.5
a. Loans received	-2.7	7.6	1.0	8.4	-2.7	3.5	0.1	0.1	0.2	-9.1	16.7	0.6	0.0	-26.1
b. Drawings on deposits	-27.3	-7.4	-13.2	3.3	18.7	-5.8	2.4	-28.5	-1.7	20.9	-17.8	1.9	0.8	4.0
-Earmarked	-48.4	10.2	-6.8	-8.4	-1.0	-0.4	-3.6	-1.8	-1.1	-6.8	-1.2	0.7	-0.5	-0.3
-Free	21.1	-17.5	-6.6	11.7	19.5	-5.3	6.0	-26.8	-0.5	27.7	-16.7	1.3	1.2	4.3
c. Other	-1.8	-1.0	-9.0	1.7	-0.1	-8.2	-0.2	-0.5	-0.2	-0.1	-0.2	2.2	-2.7	-0.3
7. Memorandum items														
a. Unmet financing requirements 5)	100.8	138.6	158.2	41.3	151.4	162.2	183.7	158.2	193.8	214.8	254.3	41.3	65.3	99.1

1) Preliminary figures and estimates on a cash basis.

2) Residual item, including errors and omissions. Also included is the transfer of AFL 36.9 million to the Netherlands Antilles to settle the debt resulting from the separation of funds associated with the Status Aparte in 1986.

3) Includes borrowing on behalf of public institutions.

4) Net long-term capital attracted from nonmonetary sectors mainly by issuing government bonds. The commercial bank's purchases of such bonds are included under item 6a. For the third quarter of 2000, AFL 6 million certificates of deposit by the Fondo Desaroyo Aruba at the Aruba Investment Bank is included.

TABLE 7.2: GOVERNMENT REVENUE

	1997	1998	1999	2000	1999				2000				2001	
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
TOTAL REVENUE AND GRANTS	627.6	646.4	701.5	742.2	152.0	163.7	191.8	194.0	155.0	181.9	162.2	243.1	162.5	150.1
TAX REVENUE	499.7	535.4	608.6	624.5	138.7	129.7	176.6	163.6	144.0	136.1	140.5	203.9	142.3	131.9
Taxes on income and profit	231.6	251.6	309.0	309.6	65.3	58.5	105.2	80.1	63.5	61.0	71.7	113.4	64.7	59.3
Of which:														
-Wage tax	159.9	176.2	200.6	202.3	54.1	43.8	54.7	48.0	53.0	50.0	48.4	50.9	53.6	50.1
-Income tax	8.8	13.1	28.1	25.8	4.2	4.1	16.8	3.1	2.3	4.3	1.1	18.1	1.8	1.3
-Profit tax	62.8	62.0	80.1	81.4	6.9	10.6	33.7	29.0	8.2	6.7	22.2	44.3	9.3	7.8
-Solidarity tax	0.1	0.3	0.2	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Taxes on commodities	183.5	187.7	198.0	212.6	41.9	47.6	48.2	60.3	47.9	51.1	52.7	60.8	45.5	47.9
Of which:														
-Excises on gasoline	54.9	58.4	59.9	62.6	14.3	14.9	15.2	15.4	15.1	16.0	16.1	15.5	14.7	15.2
-Excises on tobacco	9.8	9.9	10.4	11.4	2.4	3.1	2.5	2.4	2.1	3.3	2.4	3.6	2.4	2.5
-Excises on beer	19.7	20.1	19.3	20.3	3.4	5.0	4.3	6.7	4.3	4.1	5.4	6.5	4.3	4.6
-Excises on liquor	11.0	10.5	11.0	12.2	1.8	2.6	2.5	4.1	2.3	2.3	3.5	4.1	3.0	2.8
-Import duties	88.1	88.8	97.4	106.1	20.1	21.9	23.7	31.7	24.2	25.3	25.4	31.2	21.2	22.9
Taxes on property	26.5	32.3	35.2	34.3	13.4	5.6	8.5	7.8	14.3	4.1	5.1	10.8	12.1	4.3
Of which:														
-Motor vehicle fees	10.7	13.2	11.8	12.8	6.0	1.4	1.8	2.5	7.0	1.4	1.8	2.6	6.9	1.5
-Succession tax	1.4	1.7	1.6	0.9	0.1	0.2	1.2	0.1	0.1	-0.1	0.0	0.8	0.3	0.1
-Land tax	9.4	12.1	14.7	11.6	4.5	2.3	4.0	4.0	2.8	1.4	0.8	6.6	3.4	1.9
-Transfer tax	5.0	5.3	7.2	9.0	2.7	1.8	1.5	1.1	4.5	1.3	2.4	0.9	1.5	0.9
Taxes on services	41.3	43.7	44.8	44.4	12.9	13.1	9.3	9.4	12.8	11.0	9.2	11.4	15.0	12.9
Of which:														
-Gambling licenses	14.5	15.2	17.5	15.2	4.3	6.4	3.1	3.7	5.3	3.4	3.2	3.4	4.6	4.2
-Hotel room tax	17.4	18.8	19.3	21.9	6.2	4.9	4.3	3.8	5.8	6.0	4.6	5.6	8.8	7.4
-Stamp duties	1.9	2.7	2.8	3.0	1.1	0.6	0.7	0.5	0.6	0.5	0.7	1.2	0.5	0.3
-Other	7.5	7.0	5.2	4.4	1.3	1.3	1.2	1.4	1.1	1.2	0.9	1.2	1.1	1.1
Foreign exchange tax	16.8	20.2	21.6	23.6	5.2	4.9	5.5	6.0	5.6	8.8	1.7	7.5	5.1	7.5
NONTAX REVENUE	89.6	95.3	91.5	100.8	13.2	33.7	14.8	29.7	11.0	28.9	21.7	39.2	20.2	18.2
GRANTS	38.3	15.7	1.4	16.9	0.0	0.3	0.4	0.7	0.0	16.9	0.0	0.0	0.0	0.0

Source: Tax Collector's Office, Centrale Bank van Aruba.

TABLE 7.3: GOVERNMENT'S POSITION WITH THE MONETARY SYSTEM

End of period	Domestic deposits						Gross liquidity position	Liabilities to			Net liability to the monetary system	Change in net liability during period
	Central Bank			Commercial banks				Monetary authorities	Commercial banks	Total		
	Free	Earmarked	Development funds	Total	Demand	Development funds						
	(1)	(2)	(3)	(4= 1+2+3)	(5)	(6)		(7= 4+5+6)	(8)	(9)		
1997	18.2	40.3	9.8	68.3	15.9	0.0	84.2	43.0	31.5	74.5	-9.7	31.8
1998	5.3	50.5	9.8	65.6	11.3	0.0	76.8	44.0	23.9	67.9	-8.9	0.8
1999	2.6	43.7	9.4	55.6	7.9	0.0	63.6	53.0	22.9	75.9	12.4	21.3
2000	0.0	35.3	22.6	57.8	9.0	0.0	66.9	51.3	14.5	65.8	-1.1	-13.4
1999 I	30.1	49.5	9.5	89.0	6.4	0.0	95.5	44.1	26.6	70.7	-24.7	-15.8
II	18.9	49.1	9.4	77.4	12.3	0.0	89.7	52.3	23.1	75.3	-14.3	10.4
III	24.2	45.5	9.5	79.2	12.9	0.0	92.1	52.5	23.0	75.6	-16.5	-2.2
IV	2.6	43.7	9.4	55.6	7.9	0.0	63.6	53.0	22.9	75.9	12.4	28.9
2000 I	4.0	42.6	9.4	56.0	5.9	0.0	61.9	53.2	22.7	75.9	14.1	1.7
II	11.1	35.8	29.3	76.2	6.6	0.0	82.8	53.3	31.8	85.2	2.3	-11.7
III	3.2	34.6	11.5	49.3	4.8	10.8	65.0	53.5	15.1	68.5	3.5	1.2
IV	0.0	35.3	22.6	57.8	9.0	0.0	66.9	51.3	14.5	65.8	-1.1	-4.6
2001 I	0.5	34.8	28.8	64.2	3.5	0.0	67.7	54.0	14.5	68.5	0.8	1.9
II	2.2	34.5	31.1	67.8	3.8	0.0	71.6	54.3	40.6	94.9	23.3	22.5

TABLE 8.1: BALANCE OF PAYMENTS 1)

During period	1997	1998	1999	2000	1999				2000				2001	
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
1. Current account (net)	-350.9	-33.6	-585.0	531.2	204.6	-385.8	-213.0	-190.8	507.8	-236.7	157.8	102.3	600.7	640.8
A. Goods and services	-300.3	-24.8	-551.4	627.1	178.9	-386.9	-173.0	-170.4	522.0	-196.4	143.8	157.7	608.6	668.6
1. Goods	-700.1	-632.5	-1063.5	-57.9	-45.5	-491.2	-217.7	-309.1	258.5	-373.8	15.8	41.6	322.9	473.8
2. Services	399.8	607.7	512.1	685.0	224.4	104.3	44.7	138.7	263.5	177.4	128.0	116.1	285.7	194.8
B. Income	-30.8	0.7	-57.3	-9.8	4.8	-10.8	-42.1	-9.2	2.3	-8.4	2.2	-5.9	-1.1	-3.2
C. Current transfers	-19.8	-9.5	23.7	-86.1	20.9	11.9	2.1	-11.2	-16.5	-31.9	11.8	-49.5	-6.8	-24.6
2. Capital and financial account (net)	315.7	192.0	618.4	-564.5	-104.0	371.6	215.2	135.6	-473.9	228.8	-189.7	-129.7	-513.9	-667.7
A. Capital account	37.6	9.3	0.0	17.8	-0.1	-0.2	-0.1	0.4	0.6	16.7	0.6	-0.1	-0.5	0.1
1. Capital transfers	37.6	9.3	0.0	17.8	-0.1	-0.2	-0.1	0.4	0.6	16.7	0.6	-0.1	-0.5	0.1
2. Acquisition/disposal of non-produced, nonfinancial assets	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
B. Financial account	278.1	182.7	618.4	-582.3	-103.9	371.8	215.3	135.2	-474.5	212.1	-190.3	-129.6	-513.4	-667.8
1. Direct investment	353.7	147.1	715.8	-425.7	-64.5	429.0	186.2	165.1	-413.0	304.0	-148.5	-168.2	-488.4	-646.2
2. Portfolio investment	80.0	-85.1	-86.0	-73.7	-7.4	-59.4	37.2	-56.4	-11.7	-22.2	-45.4	5.6	20.2	-2.5
3. Other investment	-155.6	120.7	-11.4	-82.9	-32.0	2.2	-8.1	26.5	-49.8	-69.7	3.6	33.0	-45.2	-19.1
3. Items not yet classified 2)	-4.5	1.1	-14.9	-10.5	-5.3	-3.4	-4.9	-1.3	-2.0	-7.1	-0.9	-0.5	2.6	-0.1
4. Overall balance (1+2+3)	-39.7	159.5	18.5	-43.8	95.3	-17.6	-2.7	-56.5	31.9	-15.0	-32.8	-27.9	89.4	-27.0
5. Banking transactions 3)	6.9	-67.7	-14.0	14.5	-18.9	-9.0	-24.6	38.5	-36.2	28.1	25.1	-2.5	-50.1	71.6
6. Increase (-) in official reserves 4)	32.8	-91.8	-4.5	29.3	-76.4	26.6	27.3	18.0	4.3	-13.1	7.7	30.4	-39.3	-44.6
A. Monetary gold	0.0	9.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
B. Foreign exchange holdings	32.8	-100.9	-4.5	26.4	-76.4	26.6	27.3	18.0	4.3	-13.1	7.7	30.4	-39.3	-44.6

1) On a cash basis.

TABLE 8.2: COMPONENTS OF THE CURRENT ACCOUNT

During period	1997	1998	1999	2000	1999				2000				2001	
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
1. Goods and services	-300.3	-24.8	-551.4	627.1	178.9	-386.9	-173.0	-170.4	522.0	-196.4	143.8	157.7	608.6	668.6
A. Goods	-700.1	-632.5	-1,063.5	-57.9	-45.5	-491.2	-217.7	-309.1	258.5	-373.8	15.8	41.6	322.9	473.8
1. Exports f.o.b.	3,087.3	2,085.0	2,533.6	4,615.7	567.0	606.5	650.9	709.2	1,041.4	937.9	1,177.6	1,458.8	1,216.9	1,614.2
2. Imports f.o.b.	3,787.4	2,717.5	3,597.1	4,673.6	612.5	1,097.7	868.6	1,018.3	782.9	1,311.7	1,161.8	1,417.2	894.0	1,140.4
B. Services	399.8	607.7	512.1	685.0	224.4	104.3	44.7	138.7	263.5	177.4	128.0	116.1	285.7	194.8
1. Receipts	1,466.8	1,596.8	1,784.8	1,881.7	488.0	411.7	397.8	487.3	541.2	466.8	437.0	436.7	536.6	483.6
1.1 Transportation	89.0	117.3	146.0	136.3	39.1	34.6	38.4	33.9	38.5	43.1	36.6	18.1	20.8	19.8
1.1.1 Passenger	75.5	81.3	96.6	64.9	28.1	22.8	23.8	21.9	19.0	23.7	21.1	1.1	0.0	0.3
1.1.2 Freight	3.0	1.8	3.4	1.2	1.3	0.8	0.7	0.6	0.4	0.1	0.1	0.6	0.3	0.0
1.1.3 Other	10.5	34.2	46.0	70.2	9.7	11.0	13.9	11.4	19.1	19.3	15.4	16.4	20.5	19.5
1.2 Travel	1,237.6	1,322.0	1,424.9	1,545.7	404.9	337.3	314.5	368.2	457.1	374.7	353.6	360.3	469.9	408.6
1.2.1 Tourism	1,196.3	1,306.5	1,411.6	1,535.3	401.8	333.6	311.0	365.2	454.7	372.4	350.0	358.2	468.3	405.2
1.2.2 Other	41.3	15.5	13.3	10.4	3.1	3.7	3.5	3.0	2.4	2.3	3.6	2.1	1.6	3.4
1.3 Government services, n.i.e.	30.8	26.7	31.7	30.3	4.1	5.6	9.1	12.9	5.8	11.0	5.7	7.8	7.2	5.8
1.4 Other services	109.4	130.8	182.2	169.4	39.9	34.2	35.8	72.3	39.8	38.0	41.1	50.5	38.7	49.4
1.4.1 Construction services	11.2	15.0	18.5	2.2	2.8	7.0	5.6	3.1	0.2	0.0	0.3	1.7	1.9	7.5
1.4.2 Other business services	59.7	69.3	79.5	114.1	18.0	16.5	17.8	27.2	28.9	24.6	25.7	34.9	29.1	30.6
1.4.3 Other services, n.i.e.	38.5	46.5	84.2	53.1	19.1	10.7	12.4	42.0	10.7	13.4	15.1	13.9	7.7	11.3
2. Payments	1,067.0	989.1	1,272.7	1,196.7	263.6	307.4	353.1	348.6	277.7	289.4	309.0	320.6	250.9	288.8
2.1 Transportation	421.0	294.2	375.8	484.0	59.5	110.5	97.1	108.7	79.5	130.7	126.8	147.0	98.5	125.0
2.1.1 Passenger	10.6	9.4	14.3	16.2	2.3	2.1	6.1	3.8	2.9	2.4	6.8	4.1	3.9	4.9
2.1.2 Freight	385.1	273.3	349.1	454.9	55.0	105.1	87.2	101.8	73.1	124.2	117.2	140.4	91.3	116.0
2.1.3 Other	25.3	11.5	12.4	12.9	2.2	3.3	3.8	3.1	3.5	4.1	2.8	2.5	3.3	4.1
2.2 Travel	280.1	241.2	265.1	280.6	57.5	61.3	71.9	74.4	65.2	66.2	74.5	74.7	61.9	69.9
2.2.1 Tourism	234.6	198.1	217.8	237.4	45.4	51.8	58.6	62.0	56.1	57.4	61.3	62.6	52.5	59.2
2.2.2 Other	45.5	43.1	47.3	43.2	12.1	9.5	13.3	12.4	9.1	8.8	13.2	12.1	9.4	10.7
2.3 Government services, n.i.e.	70.6	44.7	50.3	41.2	13.7	11.8	13.4	11.4	11.6	10.2	11.3	8.1	8.4	9.5
2.4 Other services	295.3	409.0	581.5	390.9	132.9	123.8	170.7	154.1	121.4	82.3	96.4	90.8	82.1	84.4
2.4.1 Construction services	42.5	80.7	196.6	35.8	42.0	43.0	64.4	47.2	17.3	8.2	6.0	4.3	2.5	5.5
2.4.2 Other business services	105.5	151.7	188.7	197.7	39.5	36.0	52.7	60.5	57.4	49.5	46.5	44.3	42.8	44.4
2.4.3 Other services, n.i.e.	147.3	176.6	196.2	157.4	51.4	44.8	53.6	46.4	46.7	24.6	43.9	42.2	36.8	34.5
2. Income	-30.8	0.7	-57.3	-9.8	4.8	-10.8	-42.1	-9.2	2.3	-8.4	2.2	-5.9	-1.1	-3.2
1. Receipts	37.1	72.5	67.6	88.4	18.7	12.0	18.8	18.1	19.0	21.2	23.8	24.4	16.8	19.4
1.1 Compensation of employees	1.7	0.7	1.3	0.2	0.2	0.2	0.7	0.2	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0
1.2 Investment income	35.4	71.8	66.3	88.2	18.5	11.8	18.1	17.9	18.9	21.2	23.7	24.4	16.8	19.4
2. Payments	67.9	71.8	124.9	98.2	13.9	22.8	60.9	27.3	16.7	29.6	21.6	30.3	17.9	22.6
2.1 Compensation of employees	0.4	0.6	1.1	0.6	0.3	0.4	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1
2.2 Investment income	67.5	71.2	123.8	97.6	13.6	22.4	60.7	27.1	16.6	29.5	21.4	30.1	17.8	22.5
3. Current transfers	-19.8	-9.5	23.7	-86.1	20.9	11.9	2.1	-11.2	-16.5	-31.9	11.8	-49.5	-6.8	-24.6
1. Receipts	33.0	52.4	106.8	82.8	39.9	30.9	22.2	13.8	10.8	12.8	43.0	16.2	19.3	12.3
1.1 General government	13.2	22.1	26.5	26.5	4.9	7.7	9.2	4.7	5.4	6.0	7.2	7.9	3.8	4.4
1.2 Other sectors	19.8	30.3	80.3	56.3	35.0	23.2	13.0	9.1	5.4	6.8	35.8	8.3	15.5	7.9
1.2.1 Workers' remittances	1.6	2.2	6.7	2.4	0.4	0.2	5.3	0.8	0.6	0.8	0.5	0.5	0.7	0.3
1.2.2 Other transfers	18.2	28.1	73.6	53.9	34.6	23.0	7.7	8.3	4.8	6.0	35.3	7.8	14.8	7.6
2. Payments	52.8	61.9	83.1	168.9	19.0	19.0	20.1	25.0	27.3	44.7	31.2	65.7	26.1	36.9
2.1 General government	19.2	21.9	28.0	63.2	7.0	5.8	6.1	9.1	7.2	2.9	7.9	45.2	5.0	5.8
2.2 Other sectors	33.6	40.0	55.1	105.7	12.0	13.2	14.0	15.9	20.1	41.8	23.3	20.5	21.1	31.1
2.2.1 Workers' remittances	17.5	20.2	33.9	55.6	6.3	9.2	9.1	9.3	13.6	14.9	15.5	11.6	14.2	15.3
2.2.2 Other transfers	16.1	19.8	21.2	50.1	5.7	4.0	4.9	6.6	6.5	26.9	7.8	8.9	6.9	15.8
4. Current account balance (1+2+3)	-350.9	-33.6	-585.0	531.2	204.6	-385.8	-213.0	-190.8	507.8	-236.7	157.8	102.3	600.7	640.8

TABLE 8.3: COMPONENTS OF THE CAPITAL AND FINANCIAL ACCOUNT 1)

During period	1997	1998	1999	2000	1999				2000				2001	
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
1. Nonbanks	315.7	192.0	618.4	-564.5	-104.0	371.6	215.2	135.6	-473.9	228.8	-189.7	-129.7	-513.9	-667.7
A. Capital account	37.6	9.3	0.0	17.8	-0.1	-0.2	-0.1	0.4	0.6	16.7	0.6	-0.1	-0.5	0.1
1. Capital transfers	37.6	9.3	0.0	17.8	-0.1	-0.2	-0.1	0.4	0.6	16.7	0.6	-0.1	-0.5	0.1
1.1 General government	38.3	15.7	1.4	16.9	0.0	0.3	0.4	0.7	0.0	16.9	0.0	0.0	0.0	0.0
1.2 Other sectors	-0.7	-6.4	-1.4	0.9	-0.1	-0.5	-0.5	-0.3	0.6	-0.2	0.6	-0.1	-0.5	0.1
1.2.1 Migrants' transfers	-0.7	-6.4	-1.4	0.9	-0.1	-0.5	-0.5	-0.3	0.6	-0.2	0.6	-0.1	-0.5	0.1
1.2.2 Other	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Acquisition/disposal of non-produced, nonfinancial assets	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
B. Financial account	278.1	182.7	618.4	-582.3	-103.9	371.8	215.3	135.2	-474.5	212.1	-190.3	-129.6	-513.4	-667.8
1. Direct investment	353.7	147.1	715.8	-425.7	-64.5	429.0	186.2	165.1	-413.0	304.0	-148.5	-168.2	-488.4	-646.2
1.1 Investment abroad	3.0	-2.5	15.0	-21.0	13.2	-1.9	-1.1	4.8	-1.6	-4.8	-4.8	-9.8	0.6	0.3
1.2 Investment in Aruba	350.7	149.6	700.8	-404.7	-77.7	430.9	187.3	160.3	-411.4	308.8	-143.7	-158.4	-489.0	-646.5
2. Portfolio investment	80.0	-85.1	-86.0	-73.7	-7.4	-59.4	37.2	-56.4	-11.7	-22.2	-45.4	5.6	20.2	-2.5
2.1 Domestic securities	111.1	-6.1	31.2	3.8	-0.1	-0.7	32.3	-0.3	-0.1	0.1	3.7	0.1	-0.4	-0.2
2.2 Foreign securities	-31.1	-79.0	-117.2	-77.5	-7.3	-58.7	4.9	-56.1	-11.6	-22.3	-49.1	5.5	20.6	-2.3
3. Other investment	-155.6	120.7	-11.4	-82.9	-32.0	2.2	-8.1	26.5	-49.8	-69.7	3.6	33.0	-45.2	-19.1
3.1. Loans	-43.1	38.3	52.2	-12.3	14.0	-14.2	41.6	10.8	-17.5	-22.0	22.1	5.1	-18.4	-21.7
3.1.1 General government	-16.0	39.7	13.4	60.8	26.8	-1.0	0.0	-12.4	-0.2	-0.6	35.7	25.9	-1.8	-0.6
3.1.2 Other sectors	-27.1	-1.4	38.8	-73.1	-12.8	-13.2	41.6	23.2	-17.3	-21.4	-13.6	-20.8	-16.6	-21.1
3.2. Other financial transactions	-112.5	82.4	-63.6	-70.6	-46.0	16.4	-49.7	15.7	-32.3	-47.7	-18.5	27.9	-26.8	2.6
2. Banking transactions 2)	6.9	-67.7	-14.0	14.5	-18.9	-9.0	-24.6	38.5	-36.2	28.1	25.1	-2.5	-50.1	71.6
A. Assets	-60.0	-20.5	-14.7	-37.7	20.0	-18.6	-27.6	11.5	-43.7	24.9	1.8	-20.7	-19.2	35.6
1. Investments	4.6	-2.2	-8.9	-1.9	-12.6	-3.7	3.6	3.8	-0.2	0.2	-2.0	0.1	-0.1	0.1
2. Loans	8.4	-1.7	-12.5	-29.5	7.4	1.0	12.7	-33.6	-7.9	-6.3	-3.4	-11.9	2.9	1.0
3. Other assets	-73.0	-16.6	6.7	-6.3	25.2	-15.9	-43.9	41.3	-35.6	31.0	7.2	-8.9	-22.0	34.5
B. Liabilities	66.9	-47.2	0.7	52.2	-38.9	9.6	3.0	27.0	7.5	3.2	23.3	18.2	-30.9	36.0
1. Subordinated debts	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-3.6
2. Other liabilities	66.9	-47.2	0.7	52.2	-38.9	9.6	3.0	27.0	7.5	3.2	23.3	18.2	-30.9	39.6
3. (Total banks and nonbanks, net (1+2))	322.6	124.3	604.4	-550.0	-122.9	362.6	190.6	174.1	-510.1	256.9	-164.6	-132.2	-564.0	-596.1

1) Excluding official reserves.

2) Minus (-) sign denotes an increase in assets and a decrease in liabilities.

Table 8.4: BALANCE OF PAYMENTS BY SECTORS 1)

During period	1998-II				1999-II				2000-II				2001-II			
	Oil sector	Free-zone	Rest of economy	Total	Oil sector	Free-zone	Rest of economy	Total	Oil sector	Free-zone	Rest of economy	Total	Oil sector	Free-zone	Rest of economy	Total
1. Current account (net)	-145.0	8.4	-10.4	-147.0	-404.0	-9.4	27.6	-385.8	-275.8	-2.7	41.8	-236.7	607.7	-7.2	40.3	640.8
A. Goods and services	-142.7	9.3	-16.7	-150.1	-402.0	-8.7	23.8	-386.9	-262.9	-2.4	68.9	-196.4	617.2	-6.9	58.3	668.6
1. Goods	-92.7	18.4	-199.3	-273.6	-276.9	-0.8	-213.5	-491.2	-143.1	0.0	-230.7	-373.8	711.0	-3.9	-233.3	473.8
1.1 Exports f.o.b.	368.8	108.8	12.8	490.4	517.8	76.7	12.0	606.5	894.5	24.6	18.8	937.9	1578.7	26.3	9.2	1614.2
1.2 Imports f.o.b.	461.5	90.4	212.1	764.0	794.7	77.5	225.5	1097.7	1037.6	24.6	249.5	1311.7	867.7	30.2	242.5	1140.4
2. Services	-50.0	-9.1	182.6	123.5	-125.1	-7.9	237.3	104.3	-119.8	-2.4	299.6	177.4	-93.8	-3.0	291.6	194.8
2.1 Receipts	0.0	0.0	379.4	379.4	0.0	0.0	411.7	411.7	0.0	0.0	466.8	466.8	0.0	0.0	483.6	483.6
2.2 Payments	50.0	9.1	196.8	255.9	125.1	7.9	174.4	307.4	119.8	2.4	167.2	289.4	93.8	3.0	192.0	288.8
B. Income	0.0	0.0	2.0	2.0	0.0	0.0	-10.8	-10.8	0.0	0.0	-8.4	-8.4	0.0	0.0	-3.2	-3.2
1. Receipts	0.0	0.0	18.5	18.5	0.0	0.0	12.0	12.0	0.0	0.0	21.2	21.2	0.0	0.0	19.4	19.4
2. Payments	0.0	0.0	16.5	16.5	0.0	0.0	22.8	22.8	0.0	0.0	29.6	29.6	0.0	0.0	22.6	22.6
C. Current transfers	-2.3	-0.9	4.3	1.1	-2.0	-0.7	14.6	11.9	-12.9	-0.3	-18.7	-31.9	-9.5	-0.3	-14.8	-24.6
1. Receipts	0.0	0.0	12.4	12.4	0.0	0.0	30.9	30.9	0.0	0.0	12.8	12.8	0.0	0.0	12.3	12.3
2. Payments	2.3	0.9	8.1	11.3	2.0	0.7	16.3	19.0	12.9	0.3	31.5	44.7	9.5	0.3	27.1	36.9
2. Nonmonetary capital and financial account (net)	165.4	-7.6	7.4	165.2	412.2	7.2	-47.8	371.6	298.3	0.0	-69.5	228.8	-611.0	0.0	-56.7	-667.7
A. Capital account	0.0	0.0	4.3	4.3	0.0	0.0	-0.2	-0.2	0.0	0.0	16.7	16.7	0.0	0.0	0.1	0.1
1. Capital transfers	0.0	0.0	4.3	4.3	0.0	0.0	-0.2	-0.2	0.0	0.0	16.7	16.7	0.0	0.0	0.1	0.1
2. Acquisition/disposal of non-produced, nonfinancial assets	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
B. Financial account	165.4	-7.6	3.1	160.9	412.2	7.2	-47.6	371.8	298.3	0.0	-86.2	212.1	-611.0	0.0	-56.8	-667.8
1. Direct investment	165.2	0.0	-0.2	165.0	412.6	0.0	16.4	429.0	298.7	0.0	5.3	304.0	-611.0	0.0	-35.2	-646.2
2. Portfolio investment	-0.3	0.0	-22.2	-22.5	-0.4	0.0	-59.0	-59.4	-0.4	0.0	-21.8	-22.2	0.0	0.0	-2.5	-2.5
3. Other investment	0.5	-7.6	25.5	18.4	0.0	7.2	-5.0	2.2	0.0	0.0	-69.7	-69.7	0.0	0.0	-19.1	-19.1
3. Items not yet classified 2)	0.0	0.0	5.0	5.0	0.0	0.0	-3.4	-3.4	0.0	0.0	-7.1	-7.1	0.0	0.0	-0.1	-0.1
4. Balance of the nonmonetary sectors (1+2+3)	20.4	0.8	2.0	23.2	8.2	-2.2	-23.6	-17.6	22.5	-2.7	-34.8	-15.0	-3.3	-7.2	-16.5	-27.0
5. Banking transactions 3)	-24.6	-0.8	0.6	-24.8	-8.2	2.2	-3.0	-9.0	-22.5	2.7	47.9	28.1	3.3	7.2	61.1	71.6
6. Increase (-) in official reserves 4)	4.2	0.0	-2.6	1.6	0.0	0.0	26.6	26.6	0.0	0.0	-13.1	-13.1	0.0	0.0	-44.6	-44.6
A. Monetary gold	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
B. Foreign exchange holdings	0.0	0.0	1.6	1.6	0.0	0.0	26.6	26.6	0.0	0.0	-13.1	-13.1	0.0	0.0	-44.6	-44.6

1) On a cash basis.

2) Including errors and omissions.

3) "-" sign denotes an increase in assets and a decrease in liabilities.

4) Excluding revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings.

TABLE 8.5: BREAKDOWN OF MERCHANDISE TRADE

During period	1997	1998	1999	2000	1999				2000				2001	
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
1. Exports f.o.b.	3,087.3	2,085.0	2,533.6	4,615.7	567.0	606.5	650.9	709.2	1,041.4	937.9	1,177.6	1,458.8	1,216.9	1,614.2
A. General merchandise	2,912.6	1,954.2	2,361.6	4,347.8	529.8	559.1	613.5	659.2	980.1	877.6	1,088.9	1,401.2	1,177.1	1,569.5
1. Oil sector	2,302.8	1,407.6	2,018.2	4,177.7	404.2	471.2	536.4	606.4	919.3	847.0	1,053.3	1,358.1	1,123.6	1,534.3
2. Free-zone	527.4	516.4	303.8	137.3	116.6	76.7	68.4	42.1	50.6	24.6	27.5	34.6	45.6	26.3
3. Other sectors	82.4	30.2	39.6	32.8	9.0	11.2	8.7	10.7	10.2	6.0	8.1	8.5	7.9	8.9
B. Goods procured in ports by carriers	174.1	130.2	171.7	267.0	37.0	47.4	37.3	50.0	61.3	60.3	88.7	56.7	39.8	44.7
C. Repairs on goods	0.6	0.6	0.3	0.9	0.2	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.9	0.0	0.0
2. Imports f.o.b.	3,787.4	2,717.5	3,597.1	4,673.6	612.5	1,097.7	868.6	1,018.3	782.9	1,311.7	1,161.8	1,417.2	894.0	1,140.4
A. General merchandise	1,479.8	1,711.5	1,533.0	1,396.9	406.6	362.8	388.2	375.4	378.0	341.0	353.0	324.9	310.2	310.1
1. Oil sector	207.0	349.6	327.0	270.2	77.6	66.3	115.4	67.7	82.1	76.5	76.7	34.9	34.9	37.5
2. Free-zone	443.0	473.7	253.9	128.8	94.1	77.6	43.0	39.2	35.8	24.1	32.9	36.0	32.8	30.2
3. Other sectors	829.8	888.2	952.1	997.9	234.9	218.9	229.8	268.5	260.1	240.4	243.4	254.0	242.5	242.4
B. Goods for processing	2,276.4	974.8	2,035.3	3,251.0	198.4	728.4	474.9	633.6	397.8	961.2	799.7	1,092.3	583.8	830.2
C. Goods procured in ports by carriers	18.1	18.9	19.2	19.8	4.7	4.2	3.6	6.7	5.9	6.6	7.3	0.0	0.0	0.0
D. Repairs on goods	13.1	12.3	9.6	5.9	2.8	2.3	1.9	2.6	1.2	2.9	1.8	0.0	0.0	0.1
3. Merchandise trade (1-2)	-700.1	-632.5	-1,063.5	-57.9	-45.5	-491.2	-217.7	-309.1	258.5	-373.8	15.8	41.6	322.9	473.8

TABLE 8.6: OFFICIAL FOREIGN EXCHANGE RATES (SELLING)
(Period averages)

	Can. dollar	Pound sterling	Neth. guilder (x 100)	Swiss franc (x 100)	French franc (x 100)	German mark (x 100)	Italian lire (x 1,000)	Japanese yen (x 10,000)	ECU/EURO1) (x 100)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1997	1.303	2.958	92.169	123.836	31.028	103.679	1.082	148.745	202.662
1998	1.217	2.996	90.858	124.206	30.766	102.369	1.063	137.891	201.533
1999	1.215	2.926	86.955	119.161	29.208	97.957	0.990	158.931	191.191
2000	1.215	2.740	75.304	106.012	25.299	84.843	0.857	167.047	165.948
1999 I	1.194	2.952	91.586	125.875	30.751	103.136	1.042	154.288	200.049
II	1.225	2.905	86.217	117.104	28.964	97.144	0.981	148.911	190.000
III	1.215	2.897	85.598	117.568	28.757	96.446	0.974	159.212	188.632
IV	1.226	2.949	84.750	116.512	28.471	95.474	0.965	172.334	186.730
2000 I	1.241	2.903	80.538	110.294	27.056	90.745	0.917	168.239	177.480
II	1.219	2.770	76.204	107.315	25.601	85.862	0.867	168.700	167.931
III	1.219	2.674	73.851	105.273	24.812	83.201	0.841	167.220	162.758
IV	1.182	2.615	70.749	101.295	23.767	79.705	0.805	164.124	155.898
2001 I	1.202	2.638	75.343	108.109	25.313	84.892	0.857	152.416	164.688
II	1.202	2.578	71.222	102.592	23.961	80.249	0.811	146.797	156.953

1) On January 1, 1999, the ECU was replaced by the EURO.

TABLE 8.7: OFFICIAL FOREIGN EXCHANGE RATES (SELLING)

(End of period)

	Can. dollar	Pound sterling	Neth. guilder (x 100)	Swiss franc (x 100)	French franc (x 100)	German mark (x 100)	Italian lire (x 1,000)	Japanese yen (x 10,000)	ECU/EURO1) (x 100)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1997	1.260	2.995	89.140	123.510	30.240	100.410	1.050	137.970	198.110
1998	1.165	2.990	95.170	130.300	32.190	107.180	1.110	157.660	210.560
1999	1.240	2.920	82.010	112.430	27.550	92.400	0.930	175.920	180.720
2000	1.200	2.690	75.800	109.200	25.460	85.400	0.860	156.990	167.030
1999 I	1.200	2.920	87.690	120.720	29.460	98.800	1.000	151.200	193.240
II	1.220	2.850	84.310	0.000	28.320	95.000	0.960	148.850	185.800
III	1.230	2.980	87.060	119.960	29.250	98.100	0.990	170.280	191.860
IV	1.240	2.920	82.010	112.430	27.550	92.400	0.930	175.920	180.720
2000 I	1.240	2.890	77.980	107.900	26.200	87.870	0.890	174.420	171.850
II	1.220	2.740	78.010	110.220	26.210	87.890	0.890	170.930	171.910
III	1.200	2.660	71.550	103.350	24.040	80.620	0.810	166.080	157.680
IV	1.200	2.690	75.800	109.200	25.460	85.400	0.860	156.990	167.030
2001 I	1.150	2.580	72.100	103.920	24.220	81.240	0.820	143.470	158.880
II	1.180	2.550	69.220	100.080	23.260	78.000	0.790	144.780	152.550

1) On January 1, 1999, the ECU was replaced by the EURO.

Explanatory notes to the tables

Table 1.3 Consumer price indices

The consumer price index, produced by the Central Bureau of Statistics, is a Laspeyres type of index and is based on the results of household expenditure surveys conducted by this Bureau. The latest survey was conducted during the period October 1998 through January 1999.

The base of the index was replaced from August 1994 to September 2000.

To convert the indexes prior to September 2000 to the new base period, these indexes should be multiplied by the ratio of the new and old index. For instance, the indexes in column 1 "Total index" prior to September 2000 should be multiplied by the ratio 0.8410, i.e.,

$$\frac{\text{September 2000 (New index)}}{\text{September 2000 (Old index)}} = \frac{100.0}{118.9} = 0.8410$$

Table 1.5 Utilities

The table Utilities reflect the consumption of water, electricity and gas. The consumption of water is excluding sales to Coastal Aruba N.V. and vessels. Each category is presented on the basis of its standard unit of measure. The utilities index is calculated as a weighted average of the indexed consumption of water, electricity and gas. The weights used here are dynamic and fluctuate according to the relative significance (during a period) of the value of each consumption category in the aggregated value. Annual data are based on the year 1996 (=100), while quarterly data are based on an average of that year, since the quarterly data reflect only the consumption during a quarter, while the annual data is cumulative.

Table 1.7 and Table 1.8 Merchandise foreign trade, respectively by country and by product category

The data for these tables (by country and by product category) are derived from the automated customs system Asycuda. In this system, about 8,000 documents related to export and import are registered on a monthly basis. The Central Bureau of Statistics

processes this data using the International Special Trade System. Certain types of goods are excluded from the data, e.g., monetary gold, securities, bank notes, coins in circulation, and postal items. Furthermore, goods consigned by a government to its armed forces and diplomatic representatives abroad (including embassies, consulates, the Cabinet of the Netherlands-Antillean and Aruban Affairs (KABNA), the Cabinet of the Governor of Aruba representing the Queen of the Kingdom of the Netherlands, and the Marine Corps) are also excluded from the trade statistics. These exclusions are in accordance with the recommendations of the United Nations. Mineral fuels are also excluded.

The country from which goods are imported is the country of consignment or provenance from which goods are dispatched to Aruba without any commercial transactions in intermediate countries. The country of export is the country of destination known at the time of dispatchment as the final country to which goods are delivered.

Table 2.1 Monetary survey

The monetary survey consolidates the accounts of the Centrale Bank van Aruba (the Bank), the commercial banks, and the Government, related only to the issuance of components of money supply, i.e., coins and treasury bills. This survey shows the financial relationship between the monetary sectors, whose liabilities include the money supply, and other sectors of the economy.

Net claims on public sector:

Gross claims

Resulting from the issuance of coins and treasury bills. Gross claims include loans granted as well as government bonds in the hands of the monetary sector.

Net foreign assets:

Centrale Bank van Aruba

Revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings are excluded in order to calculate the net import of foreign funds by the non-monetary sectors.

Table 2.2 Components of broad money "Money" consists of bank notes, coins and demand deposits of the private sector. It does not include government deposits, neither the

deposits of the commercial banks with the Bank, nor their cash holdings. "Quasi-money" comprises time and savings deposits with the commercial banks and the Bank, as well as treasury bills held by the private sector. This table shows the total liquid claims of the domestic private sector on money-creating institutions.

Table 2.3 Causes of changes in broad money

Inflow of foreign funds

Revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings are excluded in order to calculate the net import of foreign funds by the non-monetary sectors.

Table 2.4 Foreign assets

Aruba's net foreign assets consist mainly of convertible claims on nonresidents and gold. Aruba has no accounts with the International Monetary Fund, because it participates in this institution as part of the Kingdom of the Netherlands. In contrast to Table 2.1, net foreign assets in this table include revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings. Since end-1989, gold and claims in gold are valued once every three years at standards set by the Bank's Board of Supervisory Directors. As a result, the value of gold increased by AFL 37.4 million on that date and decreased by AFL 1.5 million at end-1992. By end-1995, the value of gold increased again by AFL 1.2 million. By end-1996, the amount of gold holdings of the Bank increased by AFL 3.0 million to AFL 50.1 million due to an adjustment in the net claim on the Gold Fund of the Netherlands Antilles and Aruba. By end-1998, these Bank's holdings of gold deposits were revalued and, consequently, decreased by AFL 9.1 million to AFL 41 million.

Column:

(9) Revaluation differences

Revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings.

Table 3.1 Consolidated balance sheet of the money-creating institutions

Money-creating institutions

These are the Bank, the Government and the commercial banks.

Claims on money-creating institutions:

Monetary authorities

These are institutions (the Bank and the Government) that create base money.

Other domestic assets

Mainly equipment and miscellaneous items.

Revaluation differences

These are revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings. In accordance with the Central Bank Ordinance as revised in December 1989, changes in the value of gold and foreign exchange due to changes in the price of gold and exchange rates are accounted for in a revaluation reserve.

Other domestic liabilities

Money in custody, miscellaneous items and other liabilities.

Table 3.2 Detailed balance sheet of the Centrale Bank van Aruba

Columns:

(2) Other

Mainly equipment and miscellaneous items.

(5 and 6) Foreign assets:

Claims on banks

Balances with foreign central and commercial banks in convertible and other currencies.

Claims on governments

Treasury bills and other securities issued by foreign governments and international organizations in convertible and other currencies.

(10) Bank notes issued

Bank notes held by the public and commercial banks.

(13) Official entities

Includes the post office.

(16) Other financial institutions' deposits

These institutions are banklike financial institutions, such as mortgage and investment banks, licensed by the Bank to operate in the domestic market. Other nonbank financial institutions, among which are insurance companies and pension funds, are included under column (17) "private sector".

(17) Private sector

Includes business enterprises, individuals,

nonbank financial institutions and foundations.

(18) Other

Money in custody, other liabilities and the Bank's current net income position.

Table 3.4 Coins issued

The Government issues coins, which are, therefore, its liability. The Bank buys the coins and resells them at face value to the commercial banks and to the public.

Table 4.1 Commercial banks: summary account

Commercial banks are financial institutions licensed to carry out banking operations with residents. These banks grant loans, and have among their liabilities deposits transferable by check or otherwise usable in making payments.

Commercial banks' transactions resulting in claims on, and liabilities to, nonresidents are included in this balance sheet only if these transactions are an integral part of their total activities. Offshore businesses sheltered in a separate accounting unit (where claims on nonresidents are kept equal to liabilities to nonresidents so that no net open position arises) are not included in this balance sheet.

Column:

(7) Capital and reserves:

Includes subordinated debt.

Table 4.2 Commercial banks: prudential ratios

The risk-weighted capital ratio is derived by dividing the banks' capital base by the total amount of the risk-weighted assets, including both on-balance and off-balance sheet activities. As of June 1989, the internationally adopted risk-weighted capital ratio was introduced.

Table 4.3 Commercial banks: detailed balance sheet

Columns:

(6 to 9) Loans and advances:

Enterprises

Commercial loans and advances to private and public enterprises and official entities. Public

enterprises, among which the Telecommunications Company (SETAR), are companies producing goods and nonfinancial services, whose shares are fully or largely owned by the Government.

Mortgages

Loans and advances to enterprises and individuals secured by real estate.

Individuals

Loans and advances to individuals, excluding mortgages.

Government

Loans and advances to the Government, excluding official entities.

(10) Premises

The commercial banks' own buildings, other real estate, and equipment.

(11) Subsidiaries

Holdings of at least 10 percent of the equity capital of other companies and advances to these companies.

(12) Accounts receivable

Costs, commissions, dividends, rents, and other income earned or accrued, but not yet collected, as well as prepaid expenses not included in the banks' current profit and loss accounts.

(21) Total assets

The balance sheet total does not correspond with that of table 4.1, because in this table interbank assets and liabilities have been netted out; the net figure is recorded in column (13) "other (net)".

(22 to 25) Demand deposits

Deposits withdrawable on demand, in the form of balances on checking and similar accounts. Also included are time deposits matured but not renewed.

(26 to 29) Time deposits

Deposits with a specific original maturity.

(30) Savings deposits

Deposits with certain withdrawal restrictions, but with no specific maturity condition.

(31) Other liabilities

Accounts payable, provision for loan losses and items not included elsewhere.

(32) Capital and reserves

Paid-up capital by residents, reserves, retained profits, and the banks' current net income position.

(33) Subordinated debt

Liabilities subordinated to claims of depositors and other creditors.

Table 4.4 and Table 4.5 Commercial banks' loans to domestic sectors by kind of economic activity

These tables provide a distribution of resident commercial loans to economic sectors according to the third revision of the International Standard Industrial Classification of all economic activities (ISIC) of 1990 of the United Nations. Table 4.4 gives an overview of the outstanding commercial loans, loans to government and to individuals of the banking sector, divided in three categories, i.e., current accounts, term loans and mortgages, and their contribution in total loans, for the period under review. Table 4.5 gives a historic overview of the outstanding loans of the banking sector provided in Table 4.4.

Table 5.1 Financial survey

The financial survey provides an overview of the activity of the financial sector as a whole. It covers financial positions and transactions of the financial sector with other domestic sectors and with the rest of the world. It comprises the accounts of the Centrale Bank van Aruba, the Treasury (the government, related only to the issuance of components of money supply, i.e., coins and treasury bills), the commercial banks, and the aggregated accounts of the nonmonetary financial institutions, comprising mortgage banks, pension funds, life insurance companies, finance companies, the Aruban Investment Bank and the Social Security Bank.

Table 6.1 Interest rates of commercial banks

As of September 1998, the Bank introduced a new method to report and calculate the interest rates on deposits and loans of the commercial banks. The interest rates shown represent the period weighted average rates of these banks on new loans and deposits for domestic activities. Nominal interest rates are used for the deposits. An annual percentage rate (APR) is calculated for the interest rates charged on consumer credit. A weighted average rate of interest is

calculated for both deposits (i.e., time and savings) and loans (i.e., individual and commercial). Subsequently, a margin between the credit and debit rate is computed.

Table 7.1 Government Financial Operations

This table provides an overview of the financial operations of the government (including development funds) on a cash basis.

The definition of the government used by the Centrale Bank van Aruba (the Bank) comprises all the departments of the government, including the Department of Public Works (DOW), "Landsbedrijf Ontwikkelingsprojecten" (LOP) and the Fondo Desaroyo Aruba (FDA). Thus, the definition does not include the social security sector, which comprises mainly the Social Security Bank (SVB) and the General Medical Insurance (AZV). This narrow definition of the government enables the analysis of its liquidity position on a cash basis.

Total revenue and grants

Total revenue and grants comprise receipts compiled by the Tax Collector's Office, the Department of Finance and the Bank. Tax and nontax revenue are classified according to the nature of the base on which the tax is levied or the kind of action which creates the liability. Grants are unrequited, nonrepayable, non-compulsary government receipts from other governments or international institutions.

Expenditure and items n.i.e.

The expenditure of the government on a cash basis is derived as a residual of total registered revenue (including grants) and net financing. The Department of Finance provides information on the nature of the expenditure. Items n.i.e. (not included elsewhere) is a residual, and thus includes errors and omissions. Net financing comprises net foreign capital, nonbank domestic capital, and the net recourse to the monetary system of the government.

Table 7.2 Government revenue

This table provides a detailed overview of the total government revenue, subdivided into taxes, nontax revenue and grants.

Table 7.3 Government position with the monetary system

This table covers the government's financial position with the Centrale Bank van Aruba (the Bank) and the commercial banks. It gives an overview of the government's deposits with the Bank and the local commercial banks and its liabilities to the monetary authorities and local commercial banks.

Table 8.1 Balance of payments

Current and non-monetary capital and financial account

The balance of payments records payments and receipts between residents and nonresidents on goods, services, income and current transfers, as well as changes in Aruba's claims on, and liabilities to, the rest of the world. The basic data to compile the balance of payments are obtained from residents, who are (with the exception of companies with a nonresident status, i.e., offshore companies) legally obliged to report to the Bank their transactions with nonresidents. In practice, licensed foreign exchange banks, operating either as intermediaries or on their own behalf, report the bulk of the transactions. Enterprises holding accounts with foreign banks or with other nonresidents are also obliged to report. Changes in the balance on these accounts are registered by the Bank either as an increase or a decrease in currency and deposits of other sectors. As from the fourth quarter of 1990, foreign transactions of the Coastal Aruba Refining Company, which are settled through a current account with the parent company abroad, are incorporated in the balance of payments. Changes in the balance on this account are registered as short-term direct investments.

Items not yet classified

Transactions of which the underlying nature is not yet known. Profits and losses on foreign exchange transactions of the Bank and the commercial banks as well as revaluation differences of foreign claims and liabilities of the commercial banks are also included.

Banking transactions

Banking transactions cover all capital transactions of authorized foreign exchange banks carried out for their own account. These transactions comprise, among other things, loans to and from foreign banks and nonbanks and their redemptions, the placement of notes with nonresidents issued for their own account and changes in their liquid claims and liabilities.

Increase (-) in official reserves

Changes in the foreign exchange holdings (excluding revaluation differences of gold and foreign exchange holdings) cover all claims on and liabilities to nonresidents of the Bank denominated in foreign currencies. Changes in Aruban florin accounts held with the Bank by nonresidents are also reflected in the foreign exchange holdings.

Table 8.2 Components of the current account

Goods

Goods comprise import and export related payments of crude oil and oil products as well as import and export related payments by free-zone enterprises and by sectors other than the oil and free-zone sectors effectuated through the banking system and notified foreign bank or current accounts. Non-oil merchandise import payments by the oil sector, goods procured in ports and repair goods are also included.

Services:

Transportation

Transportation contains, among other things, harbor dues and fees, and passenger fares. Data on transportation are based on the relevant payments. However, adjustment are made to allow for the fact that in the balance of payments goods are recorded consistently as a f.o.b basis.

Travel

Registered tourism receipts from transactions in foreign currency, traveller's checks and credit cards as recorded by the foreign exchange banks, as well as the enterprises holding accounts with foreign banks. Goods taken out of Aruba by tourists paid for in foreign currency, traveller's checks or credit cards and flows related to medical treatment and expenditures of students are also included under "travel".

Government n.i.e

Payments by the Government of the Netherlands in connection with its representative office in Aruba (including the Netherlands Royal Navy) are included as inflows, while payments by the Aruban Government related to its representative office in the Netherlands ("Aruba Huis") and its tourism offices abroad are, among others, recorded as outflows.

Other

These services mainly include management fees, transactions for industrial maintenance, contracting works, royalties, postal and telecommunication charges, insurance services, rents and leases.

Income

Income covers dividends received on equity investments and participations, as well as interest on public and private sector loans, debt securities, and foreign assets and personal earned income.

Current transfers

Private and official transfers, i.e., workers' remittances and other current transfers of individuals as well as pension and education payments and grants.

Table 8.3 Components of the capital and financial account

Capital account

Capital account consists of capital transfers and acquisition/disposal of non-produced nonfinancial assets. Capital transfers cover private transfers being migrants' transfers, and official transfers, being payments in connection with development aid (capital grants).

Financial account

Financial account covers direct investment, portfolio investment and other investment. The latter is subdivided into loans and other financial transactions.

Banking transactions

See note for Table 8.1.

Table 8.4 Balance of payments by sectors

This table summarizes the balance of payments' transactions by sectors.

Columns:

Oil sector

Transactions of Coastal Aruba Refining Company, Coastal Aruba Fuel Company, Wickland Oil Aruba N.V. (up to the third quarter of 1998) and Barlock/Texaco (the former Barlock/Shell), which are settled through the banking system as well as the accounts held with foreign banks and the parent company abroad are registered in this column.

Free-zone sector

This column covers the international transactions of the free-zone companies through the banking system and their foreign bank accounts.

Other sector

This column contains transactions of the rest of the economy, which are settled through the banking system and accounts held with foreign banks.

Table 8.5 Breakdown of merchandise trade:

Exports and imports are recorded on f.o.b. basis and are divided into general merchandise, goods for processing, goods procured in ports by carriers, repairs on goods and non-monetary gold.

Table 8.6 Official foreign exchange rates (selling)

Banks' minimum selling rates for officially quoted currencies for customers. The foreign exchange banks' selling rates of the currencies shown in the table are fixed daily by the Bank on the basis of middle market rates quoted for those currencies against the U.S. dollar.

Officially quoted rates for other currencies are determined by means of a fixed percentage margin on either side of the middle rate for each currency. Offshore customers, or customers with larger amounts of foreign currency to be bought or sold, may negotiate an exchange rate to settle transactions with their banks.

Rates at which foreign exchange banks will buy and sell the U.S. dollar from and to the public:

	minimum buying rates		maximum selling rates
as from:	bank notes	cheque and cable- transfers	
Jan 1, 1986	1.77	1.79	1.81
May 18, 1987	1.77	1.78	1.80